

T R A N S K R I P T
NASTAVKA 24. SJEDNICE PREDSTAVNIČKOG DOMA PARLAMENTARNE
SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE,
ODRŽANE 19.3. 2008. GODINE, S POČETKOM U 10,10 SATI

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Kolege poslanici, molim vas, nastavljamo rad 24. sjednice Doma.

Prema našoj službi samo je uvaženi poslanik Lagumdžija najavio ... i uvažena poslanica Hadžiahmetović da će izostati sa ove sjednice. Imamo kvorum za rad. Podsjećam vas da su ostale nerealizovane 9., 10., 12., 13., 16. i 17. tačka usvojenog dnevnog reda.

Prije otvaranja rasprave o 9. tački dnevnog reda, *Informacija Savjeta ministara o aktivnostima u vezi sa formiranjem i radom Komisije za ispitivanje istine o stradanju Srba, Hrvata, Bošnjaka, Jevreja i ostalih u Sarajevu u periodu '92.-'95. godine*, ja bih želio da dam dvije napomene. Jedna se odnosi na današnju sjednicu naše Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost koja će biti u 17 sati i mogućnosti koje smo najavili juče da bi Predstavnički dom u četvrtak mogao da zakaže posebnu sjednicu u 2 sata i da amandmani, svi poslanici koji su predali prema našoj komisiji, mogu već odsad da se računaju, kao da su amandmani koji se ponovo brane.

Imamo poslovničku mogućnost da nakon završetka sjednice 24 sata se amandmani brane. Ja vam dajem sad mogućnost da se već prijavite za one amandmane koje želite da branite, s obzirom na situaciju da dati amandmani nisu na prošloj sjednici komisije prošli.

I druga napomena je ispred naše Komisije za ravnopravnost polova. Uvažena poslanica Malić je htjela da da jedno kratko obavještenje.

Izvolite.

MIRJANA MALIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Poštovane kolegice i kolege, ja imam zadatak ispred Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti polova da vas pozovem i podsjetim na jednu akciju koju smo mi kao komisija započeli povodom obilježavanja 8. marta, a koja znači prikupljanje novčane pomoći za rad Sigurne kuće za zaštitu žena žrtava obiteljskog nasilja u Bihaću. Već su sve uposlenice našeg Parlamenta počele ovu akciju dobrotvornim prilogom, dobrovoljnim prilogom još na dan obilježavanja 7. marta, a ja vas podsjećam da će danas, na pauzi današnjeg zasjedanja, biti kutija za dobrovoljne priloge pred vratima i mislim da ćemo svi uzeti učešća u prilažanju nešto novčane pomoći kao potporu, jer je to zaista kao izraz dobre volje. Ako ništa drugo – i mi smo usvojili Rezoluciju o borbi protiv obiteljskog nasilja – na nekakav način ovu kuću koja ima najmanje finansijskog pritoka sredstava treba pomoći.

Ja vam se unaprijed zahvaljujem na saradnji i kooperaciji i hvala najljepša.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Znači, otvaram raspravu o devetoj tački dnevnog reda.

Ad. 9. Informacija Savjeta ministara o aktivnostima u vezi sa formiranjem i radom Komisije za ispitivanje istine o stradanju Srba, Hrvata, Bošnjaka, Jevreja i ostalih u Sarajevu u periodu od 1992. do 1995. godine

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Novaković je prošli put se javio. Hoćete da nastavite raspravu ili ćete se kasnije javiti?

Uvaženi poslanik Jovičić. Izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo,

još dok sam bio u nevladinim organizacijama zalagao sam se i tražio da vlasti na nivou BiH razriješe ovu ratnu sudbinu koja je kamen spoticanja za sve druge aktivnosti u BiH. I, nažalost, nije bilo političke volje da ova država učini maksimalne napore, dakle da se razriješi ratna sudbina. Kad kažem ratna sudbina, da se prvo pronađu sve žrtve u svakom mjestu, u svakom selu, i tamo gdje su ljudi stratali. Kad kažem ljudi, ne mislim naravno i ne pada mi naum nacionalnost, da ih bar tu dijelim jer, bez obzira kojem su narodu pripadali, ti ljudi su bili žrtve nesrećne ratne prošlosti i ratne kataklizme koja je ostavila nevjerovatne posljedice po ovu zemlju.

Ako se sjećate prošle godine, kad je bio Izvještaj Tužilaštva, tražio sam od tadašnjeg glavnog tužioca BiH da napravi strategiju koja ne bi duže trajala od pet godina, da se učine maksimalni napori i da se završe predmeti koji danas vidimo da su zagušili Sud BiH. Sve je to uzročno-posljedično povezano i oni izvršioc i koji su vršili ratne zločine i sudbina ljudi i njihovih porodica, koji, evo 17 godina ili 16, zavisi u kojem dijelu se nešto događalo, tragaju za svojim najmilijim članovima porodica.

No, da se vratim na ovu tačku dnevnog reda. Dakle, ne želeći da pravim balans između počinjenih ratnih zločina na određenim područjima, nego sam se uvijek zalagao za balans u količini počinjene pravde, pravde za žrtve. Nažalost, nijedan od tri ključna segmenta, da bi došlo do pomirenja naroda, nije ispunjen. Dakle, nema pravde za žrtve, a pravda je preduslov za istinu, dakle nema potpune istine, i pitanje je da li će se ikad saznati, a istina je onda preduslov da dođe do povjerenja. Neću reći pomirenja jer je pomirenje individualni čin svakog pojedinca i ne može se nametnuti jedan zakon da nekog volite ako nećete, ali mi moramo maksimalno činiti napore da se ovo razriješi. Ne moram biti u pravu ali, čini mi se, da smo razriješili i saznali istinu iz II svjetskog rata, da nam se druge stvari ne bi ponovile 90-tih godina. Formirana je ova komisija od ... strane Savjeta ministara, na zahtjev prethodnog saziva ovog parlamenta i moram da kažem da

sam tada bio jedini protiv osnivanja takve komisije jer znam i danas da se komisije od strane Parlamenta formiraju kad se neće ništa utvrditi.

Prvo, nadležnost ove komisije nije bila jasno definisana jer Savjet ministara nije ništa uradio. Drugo, ta komisija koja je počela navodno nešto da radi nije imala nikakve ingerencije da naredi bilo kojoj entitetskoj ili kantonalnoj lokalnoj instituciji da im dostave sve relevantne podatke, koje oni imaju o ljudima koji su stradali.

Ono što je sigurno da su Srbi zainteresovani za sudbinu stradanja Srba ali, da budemo pragmatični i realni ljudi, nije moguće istraživati stradanje samo jednog naroda, pa smo rekli svih građana i svih naroda, bez obzira na nacionalnu pripadnost, u Sarajevu. Rekao sam već kako je formirana ova komisija i vidimo danas da je to bila jedna akcija ili, ne znam, neki potezi neodgovornih ljudi, političara koji su u startu znali da ona neće polučiti nikakve rezultate, i to se upravo i desilo. Ja moram da upoznam ovaj parlament radi geneze događaja šta se sve izdešavalo i zašto nije trebala uopšte ova komisija da bude formirana na takav način. Kao ovlašteni predstavnik porodica iz reda srpskog naroda, koji su tražili svoje nestale u Sarajevu, i evo i danas niko ne zna tačan broj koliko se traži tih ljudi i nije ništa čudno što ne znamo koliko tražimo stradalih u toku rata kad danas ne znamo ništa. Ne znamo ni koliko nas ima živih itd.

Dakle, 2004. godine, 20. februara, pokrenuo sam postupak pred Ustavnim sudom BiH, kao ovlašteni zastupnik porodica koje traže svoje nestale i dostavio 71 apelaciju, taj predmet dopunio, ali nije sad to sve u okviru ove komisije, ali da znate genezu. Taj predmet je na Ustavnom sudu bio 27. maja na plenarnoj sjednici 2005. godine kad je Ustavni sud donio konačnu izvršnu i obavezujuću odluku kojom je obavezao Vladu Federacije da putem svoje Komisije za nestale, u roku od 30 dana, meni dostavi odgovore za lica za koja sam ja naveo da se traže kao nestali. A lica pred Ustavnim sudom i apelacije mogu se podnijeti samo po prvoj pomoćnoj liniji najbližeg srodstva, otac, majka, sin, brat, sestra i završeno. Ne može prijatelj i komšija.

Ali, da se vratim, dakle nisam htio da pravim i nemojte vi pogrešno da me shvatite, ni u primisli mi nije da pravim poređenje sa tim apelacijama, sa slučajem Srebrenice, ali je identičan bio što se tiče pravne stvari. Govorim o pravnoj stvari, ne govorim o broju stradalih ljudi. Međutim, pošto imamo takav sud kakav imamo i sad, po mojim informacijama, 80 odluka Ustavnog suda stoji, koje niko ne sprovodi, a uostalom zašto bi, kad taj sud nema, nema zakona o radu tog suda, nego rade po nekim svojim pravilima i sve to pokazuje kakva smo mi zemlja. Sve to pokazuje šta se ovdje dešava, ali dobro. Dakle, ne odgovore ništa, naravno, ide dalje. Dobijem saglasnost visokog predstavnika, tada onog nesretnog Ešdauna, da će on uraditi i nametnuti komisiju za stradanje, ispitivanje stradanja Srba, ali ja ne želim to, ja prihvatim da ispitujemo stradanje Srba, Bošnjaka, Hrvata, Jevreja, Roma, sve ko je stradao. Nema veze koje su nacije i kojem narodu pripadaju. I dokle smo došli? Došli smo dotle da više nije bitno da li postoji komisija, odluka Ustavnog suda, nego što porodice ne mogu više da odlažu u nedogled ovu agoniju. Ne znaju šta je sa njihovim stradalim. Ne zna se ništa. Zato ja mislim da je ovo bila prvo neozbiljna aktivnost prethodnog saziva Parlamenta koji nije shvatio, i ja želim da danas ne uđemo u novu zamku jer, ponavljam vam, parlamentarna komisija i ne znam Savjeta ministara formira se kad se ništa neće utvrditi. Ništa.

Druge stvar. Ta komisija, koja je formirana od strane Savjeta ministara, promijenjen joj je mandat. I danas tražim kao i do sada, mada nisam se slagao ni dao podršku o osnivanju te komisije, ispitivanje stradanja ljudi. Za jednu majku koja je izgubila tri sina u ratu, bez obzira iz kojeg je naroda, u njoj tragediji su svi jasenovci i srebrenice, aušvici i ostalo, ali niko o tome ne vodi računa. Evo završavam, gospodine predsjedavajući. Dakle, ono što ja plediram, da mi prihvatimo informaciju Savjeta ministara i, evo ako je moguće, da se jasno naglasi mandat rada te nove komisije, koja bi bila formirana od novih ljudi, jer ovi nisu ništa polučili, pa im ne treba ni davati novu šansu, jer se nisu mogli dogovoriti oko njihovog poslovnika, a kamoli da krenu i ni za jedno jedino lice u Sarajevu nisu utvrdili da je ono nestalo i na koji način je nestalo. To je ključno. Plediram, dakle da se prihvati Informacija Savjeta ministara, da se, ako treba formira i nova komisija, da pokušaju oni, ali sa novim ljudima i sa jasnim mandatom, i da ovaj parlament da im podršku da oni imaju ingerencije da svakoj nadležnoj instituciji RS i Federacije mogu naložiti od Ministarstva odbrane, policije i svih tamo gdje se dokumentacija nalazi da im dokumentaciju dostavi.

I drugo, zahtjev moj biće prijedlog zaključka da se ispoštuje odluka Ustavnog suda BiH, jer Ustavni sud je dužan da prati izvršenje svojih odluka u roku od godinu dana. Kad je bila 2005. godina?

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Sljedeći za diskusiju gospodin Kadrić, pa Križanović. Izvolite, pa Okolić.

REMZIJA KADRIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Dakle, mi imamo pred sobom jednu informaciju, kraću informaciju koju nam je, kako se vidi iz sadržaja, dostavio predsjedavajući Savjeta ministara. Dakle, s obzirom na značaj ovog pitanja, bilo je korektno i bilo je za očekivati da tu informaciju dostavi Vijeće ministara, a ne samo predsjedavajući. Prema tome, to je ozbiljna primjedba, imajući u vidu značaj ove informacije. Dakle, ova informacija je prilično kratka, nepotpuna, nejasna i površna. Samo ću navesti jedan detalj.

Na drugoj stranici se govori, kaže: *Na sjednici Savjeta ministara BiH, 3. avgusta 2006. godine, usvajajući program rada Komisije, Savjet ministara BiH je dao sugestiju Komisiji da je njen primarni zadatak istraživanje ljudskih žrtava koje je od dijela članova Komisije protumačeno kao da istraživanje ne isključuje i materijalne štete.* Dakle, ja sam dobio neke podatke, pouzdane podatke da je npr. Savjet ministara usvojio Program rada Komisije, a u Programu rada Komisije je stajalo da Komisija ima nadležnost da utvrđuje ne samo ljudske žrtve nego i materijalne štete. Prema tome, to su stvari koje je trebalo navesti i dati jednu širu informaciju u vezi sa ovim pitanjem. Dakle, ima tu još dosta stvari koje je trebalo u ovoj informaciji navesti i, prije svega, ja ću predložiti jedan zaključak u kojem ću predložiti: zatražiti da se ova informacija dopuni, da se vrati, da Vijeće ministara zasjeda, da donese, da usvoji jednu potpunu informaciju u vezi sa ovim pitanjima, da se otklone mnoge dileme koje se ovdje pojavljuju i ovdje u Parlamentu i u javnosti i kod nevladinih organizacija, i da ne ulazim u detalje. Moj prijedlog zaključka o kojem ću tražiti da se glasa, otprilike bi glasilo ovako:

Zahtuje se od Savjeta ministara BiH da dostavi Predstavničkom domu dopunu Informacije, predmetne informacije, u kojoj će se detaljno prezentirati izvještaj o radu Komisije, sa svim podacima značajnim za rad te komisije, kao što je npr. nadležnosti te komisije koje je imala, izvještaj o dosadašnjem radu, kompletan izvještaj i kompletno utrošena sredstva za taj rad.

Zahvaljujem se.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem se.

Molim vas sve koji imate prijedloge zaključaka u pismenoj formi to dostavite.

Uvaženi poslanik Križanović. Izvolite.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući, poštovane kolegice i kolege.

Mislim da danas ne bismo trebali širiti raspravu ponovo o potrebi utvrđivanja istine o stradanju Sarajlija, jer na dnevnom redu nam je ova informacija u vezi sa radom državne komisije koju smo mi dobili od Vijeća ministara.

Dakle, ova informacija jeste jedan pravi primjer zapravo kako Vijeće ministara se odnosi prema zaključcima ovog parlamenta i kako se odnosi prema komisijama koje samo formira, znate. Formiralo je ovu komisiju koja uopće nije reagirala. Jeste to Vijeće ministara iz prethodnog saziva, ali je institucija ostala ista i obaveza je ostala ista. Vidite, mandat ove komisije po odluci o njenom formiranju završio je prije skoro 10 mjeseci i mi danas dobijamo ovu informaciju da ta komisija ni u tom roku, ni poslije tog roka, ustvari ništa korisno nije uradila, a utrošila je 230.000 maraka. I ovo nije jedina komisija. Sjetite se Komisije za utvrđivanje državne imovine koja je potrošila, ne znam ni ja koliko, pola miliona. Ima još tu komisija, da ih sad ne nabrajam. Dakle, radi se ovdje, ovo je dobar primjer kako Vijeće ministara radi i kako se odnosi prema zaključcima koje je postavio ovaj parlament.

Da ne bih ja dužio, ja predlažem da ne prihvatimo ovu informaciju. Predlažem, također u obliku jednog zaključka, da izrazimo i naš stav u smislu da ovaj dom izražava nezadovoljstvo, odnosno Vijeće ministara, prema radu i rezultatima rada ove komisije i da ovaj parlament obavezuje Vijeće ministara da ovaj posao završi.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Okolić. Izvolite.

MIRKO OKOLIĆ:

Gospodine predsjedavajući, uvaženo predsjedništvo, kolegice i kolege poslanici, poštovani gosti, evo, ovo je problem koji, svakako, radi pomirenja u BiH, čiste istine itd. treba što prije riješiti, a evidentno je da iz Informacije Savjeta ministara i predsjedavajući Savjeta ministara, što je za mene manje bitno u odnosu na sadržaj informacije, vidljivo da ova komisija nije ispunila svoje zadate obaveze. Iz tog razloga, ja smatram da treba ovaj parlament da preduzme sve što je moguće a da do ove istine o stradanju svih ovih naroda, koji su pobrojani ovdje, dođe što prije.

Slažem se ja i sa ostalim učesnicima da je ovo veoma bitna komisija i veoma bitna, odnosno bitan posao u sveobuhvatnom našem poslu. Takođe, slažem se da je moguće i ovu informaciju i vratiti i dodavati u nju i proširivati nekakve zadatke, ali dopustite mi da vam pokušam da objasnim da će tu biti nešto što će ovaj posao prolongirati, odugovlačiti i spriječiti da se do istine dođe što je moguće prije, što je, vjerujem, svima nama u interesu. Ovdje se ne govori o stradanju jednog naroda, pa da može biti u interesu samo nekome, nego se govori o stradalim svima i svima nama treba da bude u interesu da se dođe što prije do istine, radi onog što sam maloprije govorio. Zato ja predlažem, s obzirom da ništa nema preče nego doći do istine kako je neko lice stradalo u ratu, i da je to najpreče od svih stradanja koji su mogući u drugom obliku kao materijalna itd., da ovaj dom se opredijeli za sljedeće zaključke koje ću ja sada priložiti.

Ja predlažem da ovaj dom na današnjoj sjednici usvoji zaključak pod 1). i 2). i oni glase ovako.

1). Nalaže se Savjetu ministara BiH da zbog neispunjavanja zadatih obaveza, a to se vidi iz ove informacije, koje ova komisija nije ispunila, te obaveze, razriješi Državnu komisiju za ispitivanje istine o stradanjima Srba, Hrvata, Bošnjaka, Jevreja i ostalih u Sarajevu za period od 1992. godine do 1995. godine, imenovana na 121. sjednici, održanoj 15.6.2006. godine, nalaže mu se da formira novu komisiju, sa novim članovima, a zato što je evidentno da ona komisija nije mogla da se dogovori, nije mogla da odgovori zadatim obavezama i da je status quo bio kod njih i da taj posao nije makao maltene sa mrtve tačke. Možda su nešta i uradili, ali nema krajnjih rezultata. Znači, da formira novu komisiju sa novim članovima u sastavu: tri Srbina, tri Bošnjaka, tri Hrvata, jedan iz reda ostalih, zatim, naravno, uz njihovu saglasnost, jedan predstavnik OHR-a, jedan predstavnik Međunarodnog komiteta za nestala lica, i to bi bio prijedlog sastava te komisije. Zašto je prijedlog da se proširi? Mislim zbog ozbiljnosti situacije, zbog nepristrasnosti da imamo tu i strance koji bi sigurno u ovom slučaju pomogli ako je neko pristrasan da do toga ne dođe.

Da formuliše da zadatak te komisije bude da istraži isključivo ljudske žrtve u Sarajevu u periodu od 1992. do 1995. godine, na osnovu postojeće dokumentacije kod nadležnih institucija, po modelu Komisije za Srebrenicu. Ovaj zaključak govori o sljedećem. Da su najbitnije ljudske žrtve, najosjetljivije i zato treba ovaj posao da bude precizan, da bi ova komisija odradila što prije ove zadatke, a Komisija za Srebrenicu je pokazala da je dobro odradila posao i zašto ne po modelu te komisije da se to odradi.

Da obaveže prethodnu komisiju da svu raspoloživu dokumentaciju preda novoformiranoj komisiji, da je dalje upotrijebi da se ne bi tu duplirali poslovi, to što je potrebno.

2). Ovo sad Parlament obavezuje da obaveže sve nadležne institucije u BiH da ovoj komisiji pruže potrebnu pomoć i podršku u svim oblicima.

To bi bio prijedlog mojih zaključaka i mislim da bi formiranje ove nove komisije, novih ljudi tamo sa, uz njihov pristanak, u ovu komisiju, pridruživanjem dvojice ljudi ili predstavnika ... da bi ova komisija mogla veoma brzo da počne da radi i veoma brzo dođe kompromisom do istine o stradanju ovih naroda koji su navedeni ovdje.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći uvaženi poslanik Bećirović, pa Bešlagić.

Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Dakle, mi imamo tačku dnevnog reda koja se tačno zove *Informacija Vijeća ministara BiH u vezi sa radom Komisije za ispitivanje istine o stradanjima Srba, Hrvata, Bošnjaka, Jevreja i ostalih u Sarajevu u periodu od 1992. do 1995. godine* i prema odluci, na osnovu koje je formirana ova komisija, njen zadatak je bio da utvrdi, kako je ovdje navedeno, gdje su sve počinjeni masovni i pojedinačni zločini, i to na području grada Sarajeva, kako je to definisano, naglašavam, Statutom grada Sarajeva iz 1982. godine.

Ja prvo moram reći da imam jednu dilemu kod sebe da je li uopšte produktivno praviti komisije za pojedine dijelove BiH, s obzirom da su se na cijeloj teritoriji BiH dogodili zločini a, kao što znamo, u Srebrenici i najstrašniji zločin genocida. Možda bi bilo dobro da danas razmislimo ovdje i u Parlamentu da dođemo do jednog rješenja da zaista napravimo jedan cjelovit projekt istraživanja svih zločina na teritoriji BiH, uključujući i ovo šta se događalo u Srebrenici, a u okviru toga da imamo neke pojedinačne segmente, Sarajevo, Srebrenica itd. kako bi napokon došli do jedne istine na cijeloj teritoriji BiH.

Ja mislim da ova informacija je, pod broj 1., pitanje elementarne odgovornosti. Zašto kažem da je to prvo pitanje elementarne odgovornosti? Zato što je ova odluka formirana odlukom, odnosno ova komisija je formirana odlukom Savjeta ministara 25. maja 2006. godine. Ova komisija nije dostavila izvještaj u skladu sa poslovnikom te komisije. Ova komisija je potrošila 230.000 KM od dana formiranja i ova komisija nije izvršila nijednu obavezu koja joj je data u nadležnost. Dakle, ova komisija je doživjela fijasko.

Međutim, ne bi mi baš bili poštteni u Parlamentu BiH ako bi sve prebacili na Komisiju. Ova komisija nije pala sa neba. Ovu komisiju je neko izabrao. Za ovu komisiju je neko glasao i ja mislim da i oni koji su birali ovu komisiju moraju barem jedan dio svoje odgovornosti imati. Postavlja se pitanje dokle će neke neuspješke komisije, neuspješke procjene, neuspješni odabiri,

dokle će se svi ti neuspješni pokušaji plaćati novcima građana, osiromašenih građana ove zemlje. Ja bih volio ovdje da mi neko – može iz Vijeća ministara ali nažalost nema ni predsjedavajućeg Vijeća ministara, nijednog ministra – kad je već ovo na dnevnom redu, da nam daju jedan jednostavan odgovor. Ko je isplatio članovima komisije 230.000 KM, a da ti ljudi nisu završili posao, zbog čega je ova komisija formirana?

Drugo pitanje, koje mi kad-tad moramo početi postavljati u ovoj zemlji: Hoće li neko vratiti novac, 230.000 KM, iz te komisije zato što ništa nije urađeno? Dakle, novac odobren, novac preuzet, a, ono šta je trebalo da ta komisija uradi, toga nema. E, zato kažem da je to pitanje elementarne odgovornosti u ovoj zemlji. Ja sam jučer nekoliko puta ukazivao i upozoravao da u ovoj zemlji zaista ne trebaju isprazne rezolucije, deklaracije, komisije itd., samo da ih formiramo, a nakon toga da nemamo nikakvih rezultata, to nam zaista ne treba. Na kraju krajeva, to najviše košta građane ove zemlje. Mi u ovoj tački dnevnog reda konstatujemo da je propalo 230.000 KM! Neko je uzeo novac, a nikakvih rezultata nemamo! Neko reče: *Komisija se nije dogovorila*. Teško da se Komisija može dogovoriti kada nema ni dogovora među onima koji su birali tu komisiju.

Ja moram ovdje osvrnuti se na ovaj dio koji govori o zadacima Komisije, pa se nabraja ovdje šta su sve bili zadaci Komisije: *istraživanje i utvrđivanje masovnih i pojedinačnih ubistava s mjestima posmrtnih ostataka, masovna i pojedinačna zatočeništva, logori i zatvori* itd. Možda je trebao biti zadatak Komisije jedan suštinski, prije svega ovoga. Ne znam da li je ta komisija u stanju da to uradi? Da vidimo zašto uopšte ova komisija, zašto se dogodilo to sve što se dogodilo. Dogodilo se zbog zločinaca i fašista u ovoj zemlji. Zato će meni kao poslaniku u Predstavničkom domu biti vrlo interesantno, na narednoj sjednici Predstavničkog doma, kada se budemo izjašnjavali o tome jesmo li za Zakon o zabrani fašističkih organizacija i simbola u ovoj zemlji ili nismo, uz možda samo jedan zaključak na kraju.

Mislim da bi Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH napokon trebao zaključiti da ubuduće nikakve komisije Vijeća ministara ili bilo koga ko formira te komisije na državnom nivou ne treba više prije isplaćivati dok ljudi ne završe poslove. Tek po završenom poslu, moguće je isplaćivati, a ne da ljudi uzmu, ponavljam, 230.000 maraka od poreskih obveznika ove zemlje i da nakon toga imamo situaciju da od tog posla nema ništa.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Bahtić. Replika.

SADIK SADO BAHTIĆ:

U potpunosti podržavam kolegu Bećirovića kad kaže komisije. Prošle godine je isplaćeno za rad komisija 14,5 miliona. Dobit ćemo *Zakon o platama* koji će regulisati da se više ove komisije ne plaćaju. Ja očekujem od SDP-a da podrže taj zakon, kad bude ovdje. A kad su u pitanju razne rezolucije, zna se ko prednjači! To su sve ove prazne priče, rezolucije od strane kolege Bećirovića i njegovog predsjednika i želio bih da kažem javnosti i građanima, kad se plaća rad – nerad, niko više ne radi ovdje od predsjednika kolege poslanika Zlatka Lagumdžije. Jučer je napustio, dođe sat-dva vremena, danas ga nema nikako.

Kažete nerad se ovdje plaća. Niko manje ne radi ovdje, a Javni servis je u interesu svih građana, zašto... , čovjek dođe tu, uslika se u hodniku deset minuta, samo da da izjavu i paradiira, a ništa ne radi. E, to treba nevladin sektor da kaže. Ko ovdje najmanje ... radi? Pa na komisijama je bio svega dva puta, sat i deset minuta na Komisiji. To treba kazati. Ja sam zato da se plati, ali savjestan rad.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja se Vama zahvaljujem ali i ovu jednu kameru što smo imali sad je otišla, znači da ne odgovara to.

Uvaženi poslanik Jovičić je imao repliku. Izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Ovo je najbolji način kad hoćete da zamijenite teze. Molim vas lijepo! Slažem se da je novac bitan i potrošeno je, a da ta komisija nije utvrdila ni za jedno jedino lice način nestanka. Ali, dokle će ova zemlja stavljati u prvi plan novčana sredstva, a da pri tome nema u prvom planu ljude. Gospodo draga, danas govorimo o nestalim. Nema tih para i novčanih sredstava koje će nadoknaditi nestanak jednog lica, samo jednog čovjeka. U Bibliji i u Kur'anu piše - počinjen zločin na jednim čovjekom je počinjen zločin nad čovječanstvom. Nemojte ovdje stavljati u prvi plan pare! Hoće li neko voditi računa da te porodice koje tragaju godinama nađu svoje najmilije?

Gospodne Bećiroviću, Vaše aluzije su tako opasne. Ja vas pitam: Što spominjete stalno riječ fašizam u ovom posljednjem vremenu? I zna se na koga se to odnosi i koji je to sud utvrdio i takve kvalifikacije izrekao kao što Vi govorite stalno. O kojim vi fašistima govorite i koji su to ljudi? Ja znam na koga vi aludirate, niste rekli, pa vam ne mogu tačno reći da se radi o Srbima, ali evo ja ću reći, i odakle Vama pravo da Vi pod tom sintagmom ili riječju ili najgorim terminom koji upotrebljavate svrstavate jedan narod ili, ako hoćete, jednu vojsku ili pojedince ili bilo koga drugog! Zato vas molim da se kanite teških riječi i upotrebe takvih, time nećete ništa postići. Samo izazivate novi animozitet kod našeg naroda. Ne da vam repliciramo, nego da nikada Vašu nijednu ideju koja bi bila u interesu ove države ne podržimo, zato što Vaši stavovi – ja Vas poštujem kao mladog čovjeka, obrazovanog i pametnog – ali nećete time postići, pa ćete nam onda opet poturiti priču o multietničkoj nekoj stranci, a najbolji primjer ste pokazali oko ratifikacije Sporazuma sa Srpskom pravoslavnom crkvom kakva ste vi stranka.

Prema tome, nemojte narod gledati srpski i nazivati ga, čitam ja malo između redova šta Vi govorite.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Hoću da upozorim poslanike da imamo tačku dnevnog reda koja se tiče direktno Komisije. Da ovu današnju sjednicu uspijemo završiti u određenom vremenu, jer nas očekuje i sutra sjednica. Molim vas, diskusije koje će biti izvan tačke dnevnog reda, ja ću morati da prekidam. Upozoravam sve poslanike da današnju sjednicu privedemo kraju. Sad imamo replike. Uvaženi poslanik Kadrić za Bećirovića. Je li tako?

REMZIJA KADRIĆ:

Ja ću, zaista, kratko zbog javnosti i zbog ljudi. Nekorektno je prema ljudima, prema tim članovima Komisije, iznositi tako neprovjerene tvrdnje, da su ti ljudi, članovi Komisije, uzeli 230.000 KM, da nisu ništa uradili i da su otišli. To, zaista, ne stoji. Članovi Komisije, zato sam tražio dopunu informacije, neka dođu ovdje, rukovodstvo Komisije, neka kažu koliko su članovi Komisije primili. Ja odgovorno tvrdim da nisu primili tolike pare za svoj rad, da je informacija tačna, da ... pojedinačno svaki član Komisije nije više primio od 5 hiljada maraka za taj rad. Ta su sredstva mnoga utrošena za pripreme radove, za druge materijalne troškove, za izradu projekata itd.

Prema tome, nije korektno ljude optuživati, a ne vladati pravim informacijama.

MIŁORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Bećirović, odgovor na repliku. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Odgovor na tri replike. Moram reći da u prvom dijelu ove replike gospodina Jovičića nisam imao nikakvih primjedbi. Iskreno mi je žao što ovih ljudi ovdje nema. Iskreno mi je žao što nije se došlo do istine, iskreno mi je žao što su potrošena novčana sredstva, a da opet nismo došli do istine. Dakle, u tom prvom dijelu.

U ovom drugom dijelu, ja mislim, gospodine Jovičiću, ovo što ste govorili, što ste vi čitali i sebi umislili, da sam ja rekao itd. – to je toliko besprizorno da, kad bih ja vama pokušavao objašnjavati, da to nije tako, ja bih se jednostavno upleo u zamku, da tu možda i jeste da tu ima nekih elemenata. To je toliko degutantno, neodmjereno s vaše strane, neprimjereno s vaše strane, da naprosto ne zavređuje nikakav komentar.

Kad je riječ o replici gospodina Bahtića, on kao obično ne zna na kojoj je tački dnevnog reda, još jednom je to pokazao, ali ja moram reći da mi, većina nas, ovdje ima jedan hendikep kad je u pitanju gospodin Bahtić, i što bi mu čovjek nekad replicirao, naprosto, izvinjavam se, ali 50% čovjek tako razgovjetno govori da ga uopšte ne možeš razumjeti ni šta govori.

Gospodine Remzija, ljudi nisu uzeli novac, ja nisam zaista napamet pričao. Ja se nadam da smo, jedan i drugi, ovdje dobili potpis predsjedavajućeg Savjeta ministara gospodina Nikole Špirića da smo dobili ovu informaciju.

Ja, dakle, nisam o ciframa napamet govorio, već sam u Izvještaju koji sam dobio od strane predsjedavajućeg Vijeća ministara, kojeg sam detaljno pročitao, našao ove cifre, smatrajući da, ako je došlo od strane Vijeća ministara i predsjedavajućeg Vijeća ministara, da se ljudi tamo nisu igrali, jer su ovdje napisali tačne cifre o kojima govorimo.

Prema tome, nisu to, gospodine Remzija, nikakve moje proizvoljne cifre, nego cifre koje je potpisao ovdje gospodin Nikola Špirić, predsjedavajući Vijeća ministara. Jesu li tačne ili nisu, ja ne znam, ali sam ja vrlo precizno naveo da je to, dakle, naslovljeno i napisano u Informaciji koja je došla od Vijeća ministara, tako da nema nikakvih nesporazuma oko tog dijela.

Pošto se gospodin Bahtić javio za novu repliku, bilo bi mu dobro, prije nove replike, da ipak pogleda koja je tačka dnevnog reda.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja imam još prijavljenog gospodina Bahtića za repliku, zatim za diskusiju Bešlagić, Rajilić, Izetbegović.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Moram da repliciram uvaženom mladom ... Bahtić, kako priča, priča! Ja pričam istinu, činjenicu i dokaze. Koga to boli, to je njegov problem, i uvijek mislim svojom glavom, za razliku od njega, koji funkcioniše na daljinski. Ja sam ovdje iznio činjenice ko radi, ko ne radi i ja sam zato da se ne plate komisije ako je u toku radnog vremena, i imat ćemo priliku to kroz zakon o platama. Ja znam da kolege, po meni, čekat ću te na tački kad bude tvoja korupcija. Najveći kriminal i korupcija je urađeno za vrijeme SDP-a i takvih koji pričaju ovdje šuplje i prazne priče, a to narod najbolje zna kad su izbori, narod zna ko je kriminalac, ko je korumpiran itd. Toliko i hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Bešlagić. Diskusija.

SELIM BEŠLAGIĆ:

... u diskusijama mojih prethodnika je faktički odraz, ja bih rekao, izvještaja koji je ovdje dat. Ako se prepiremo koliko je ko potrošio, gdje je završilo 200 i kusur hiljada i, dozvolite mi, samo da iznesem svoje viđenje.

Zadatak koji je ova komisija dobila nije izvršen. Zadatak i rok koji je trebala da uradi ova komisija nije ispoštovan i mi danas, faktički, nemamo izvještaja o onome što smo mi htjeli.

S druge strane, u prošloj godini je formirano zvanično i zaživio Državni institut za nestale u BiH. Uvažavajući sve prijedloge, ja imam jedan prijedlog da ova materija ostane u fokusu ovog parlamenta, da se prebaci u zadatak Državnom insitutu za ispitivanje nestalih, sa svim ovim elementima i da Državni institut za nestale osobe ovaj materijal prihvati, da krene ovaj dio i da dobijemo izvještaj. Na taj način, nemamo mi više nikakvih dupliranja. Dajemo tačnu lokaciju onima koji su nominovani za te stvari i mi bi trebali očekivati i rezultat. Jer taj institut, ja kažem, on je formiran, on je krenuo sa radom, imaju tamo skoro 99% dokumenata, uz ovo što je pripremila Komisija, mislim da bi to dobro bilo. Znači, uvažavajući sve preporuke, samo bi ona išla Institutu i na taj način bi ovaj dio sa rokom dokle bi trebalo uraditi moglo da damo instituciji koja je zato i nadležna, bez ikakvih komisija. Ne bih želio ulaziti šta će Vijeće ministara

poduzeti, ako su oni zadovoljni da daju pare, a da nema rezultata. To, kad budemo razmatrali, hajde da kažemo, izvještaj rada vlade, možemo govoriti, a ovo je prijedlog koji mi se čini da na ovaj način počinjemo polako usmjeravati zadatke onim institucijama, koje smo faktički i zbog čega smo ih i formirali.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Bećirović. Replika.

DENIS BEĆIROVIĆ:

S obzirom da se kolega Bahtić ovaj drugi put potudio, pa sam ga dobrim dijelom sada uspio razumjeti, da mu samo kažem, kad već pominje svog kolegu dr. Zlatka Lagumdžiju, da dr. Zlatko Lagumdžija nije profesionalni poslanik u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine, a da se efekt i učinak poslanika ne mjeri samo prisustvom, već imaju neki drugi parametri, zašta vam predlažem da pogledate malo izvještaj Centra civilnih inicijativa, pa ćete vidjeti malo i u Vijeću ministara kako pojedini ministri, koji su bili na svim sjednicama u toku jedne godine, nisu nijedan zakon uspjeli da usvoje u ovom parlamentu ili da ga predlože Parlamentu, gospodine Bahtiću.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja želim samo da kažem da su replike istrošili i Bećirović i Bahtić, pa da vide sad kako će. Molim vas da vam pročitam redosljed kojim su se prijavili i da znate ko dolazi po redu. Znači, Rajilić, Izetbegović, Marković, Erić, Raguž, Dokić i Ahmetović. Izvolite po redu. Rajilić, izvolite.

SNJEŽANA RAJILIĆ:

Gospodine predsjedniče, dame i gospodo, materijale za ovu tačku dnevnog reda smo dobili. Ja sam, kao što rekoše moji prethodnici, iščitala sa posebnom pažnjom a, dok nisam bila poslanik u ovom domu, dosta često sam pratila izvještaje o radu ove komisije, smatrajući je vrlo bitnom za jedan vid pomirenja u BiH.

Međutim, ova komisija radi otprilike, evo sada će, skoro dvije godine i Izvještaj koji je došao ovdje, odnosno dokumenti koje smo mi dobili o njenom radu su za mene kao čovjeka poražavajući. Obzirom da se radi o Komisiji koja je trebala ispitivati stradanje sva tri naroda i ostalih, ja sam očekivala da će se oni bar na tom dijelu podobro potruditi da opravdaju svoj rad i da rasvijetle sve ono što se događalo na području grada Sarajeva, kako rekoše neki, onog dijela grada koji je Statutom grada obilježen kao grad Sarajevo 1982. godine.

Međutim, to se nije desilo. Ova komisija – po onome što sam ja proćiala i, naravno, kako mi često znamo reći iz informacija koje smo dobili iz medija – bavila se sama sobom. Biću otvorena, pa reći, da mi se čini da su radili namjerno. Oni su se bavili u stvari definisanjem načina na koji će eventualno raditi ispitivanje stradanja. Znači, da li će to biti naučno-istraživački projekat, da li će to biti istraživanje, kojom će metodom to raditi, kako će prikupljati podatke?

Ne kažem da ovo nije potrebno. Znači, ne možemo krenuti u jedan ozbiljan rad, ako ovo sve se ne definiše. Međutim, za ove ljude koji su, ipak, trebali da usmjeravaju rad, to nije trebala biti tema prioriteta. Tema prioriteta je trebalo da se krene u realizaciju i pronalaženje žrtava, odnosno govora koji su to ljudi, na kojim mjestima stradali. O načinu njihovog stradanja, možda se i o tome moglo govoriti, ali je trebalo u izvještaju da što prije ide koliko ljudi. Razumjela sam da je Vijeće ministara u jednoj svojoj odluci to definisalo, čim treba da se bavi ova komisija, tako, došli u situaciju da se bavi i materijalnim štetama. Mi smo ovdje svi, prije svega, ljudi i znamo da nas više boli svaki ljudski život nego materijalna šteta. Odluka ove komisije da razmišlja godinu, pola godine, hajde da kažem, dvije godine: da li će se baviti ljudskim žrtvama ili će se baviti materijalnom štetom, u najmanju ruku je neozbiljna! Ako su to već htjeli da rade, a htjeli su navodno da doprinose da se rasvijetle sva moguća ubistva, nestanci, pa možda čak i neprijavljene žrtve, a da ih u stvari nije bilo, mogli su da stvaraju potkomisije, da stvaraju grupe, koje će se baviti i materijalnom štetom istovremeno, a istovremeno i ljudskim žrtvama. Oni to, nažalost, nisu radili.

Ja neću ulaziti u sastav Komisije, neću ulaziti u imena i prezimena, jer iskreno da vam kažem, jer i pored nekih sastanaka kojim sam bila prisutna i razgovorima, apsolutno me nisu zanimala imena ljudi. Zanimao me njihov rezultat, a rezultata nema. Što je najgore, rezultata nema za porodice koje su očekivale rezultat.

Stoga smatram da je neophodno dati preporuku Vijeću ministara da se izvrši, blago rečeno, raspuštanje ove komisije. Po ovoj komisiji, s obzirom da je Vijeće ministara znači jednom dalo zadatke koje treba da radi, ona ih nije izvršila, ja smatram da trebamo mi ovdje u skupštini dodefinisati zaključkom i određene prioritete i predlog obaveza ove komisije. Slušala sam dobro gospodina Okolića, koji je predlagao određene zaključke. Mislim da su prihvatljivi i, ako negdje ne mogu da se prihvate, trebamo sjesti ovdje, napraviti određenu pauzu i izglasati takve zaključke koji će biti prihvatljivi za sve.

Isto tako smatram da možda nije korektno razgovarati o sumi novca koja je utrošena za ove svrhe jer, prije svega, radi se o nečemu što je prioritet, i za porodice i za ljude koji očekuju rezultate, ali je isto tako potrebno reći da su ta sredstva utrošena, a da rezultata nema. Ulaziti u to kako su se utrošila i način na koji su se utrošila, prilično je, nije u redu. Otprilike, da kažem, možda ga ne bi trebalo koristiti, ali sam prije možda jedno tri-četiri dana bila i mišljenja da treba uputiti i određene institucije da provjere na šta su se ova sredstva utrošila.

Ne bih dalje govorila o ovoj temi. Mislim da je široka i da možemo mnogo reći, ali smatram da danas, još jednom ponavljam, potrebno je izglasati određene zaključke, koje će obavezati Vijeće ministara na stvaranje nove komisije, sa novim članovima, pa možda i proširene komisije, ali koja će odraditi posao. Nisam zato, kao što je govorio gospodin Denis Bećirović da se Komisija ukine, pa da se krene na jedno sveobuhvatno razmatranje zločina u BiH. Naravno, nemam ništa ni protiv toga, ali mislim da bi se gubilo dodatno vrijeme na definisanje ponovo zadataka, da li bi to bila nekakva ili komisija ili odjeljenje ili ne znam već neka druga institucija koja bi se tim bavila. Mi bi dodatno izgubili opet godinu do dvije da to uradimo i da pođe taj posao da se odvija. Zato smatram da je najbrže i najefikasnije promijeniti članove Komisije i krenuti u realizaciju zacrtanog programa.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći se javio uvaženi zastupnik Bakir Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dakle, kad je formirana ova komisija, sumnjali smo da će ona moći da obavi posao, koji joj je zadat. A, danas, četiri-pet godina poslije toga, smo sasvim uvjereni. Ja mislim da to ona neće moći uraditi. Dakle, da nije ni mogla, da naprosto, toliko ima zainteresiranih, nažalost, koji su još uvijek na pozicijama da ne dopuste Komisiji da završi posao na svim stranama. Mislim da je naivno očekivati da neka nova komisija tu stvarno može nešto uraditi. Evo, kad samo pogledamo slučaj Palić, jednog čovjeka za kojeg se zna gdje je otišao, ko ga je zadnji vidio, kome ga je dalje predao itd. i gdje se međunarodna zajednica i država BiH digla na noge da utvrdi šta je sa čovjekom bilo. Pa zato, za jednog čovjeka toliko je energije i rada, pa ne mogu da utvrde o čemu se ili, pak, ove masovne grobnice gdje imamo sekundarne, tercijarne i prekotercijarne, gdje se na četiri-pet pozicija nađu ostaci jednog tijela, još uvijek ima jako pozicioniranih zainteresiranih moćnih koji to rade, koji ne daju da se dođe do istine. Osloniti to na jednu komisiju da ona tu prodre i da dođe do istine, mislim da je bilo naivno i da je dalje naivno nastaviti tako i trošiti novac i vrijeme na takav način.

Ovo što je kolega Bešliagić kazao, ja sam imao namjeru da kažem. Prema tome, podržavam, to se treba osloniti na Institut, možda i napraviti novi institut, to je najozbiljniji problem koji se desio u BiH. Takva razaranja, stradanja ljudi, nasilje, tako da vjerovatno bi trebalo jednu pravu napraviti organizaciju koja može taj posao završiti. Možda institut koji bi čitava ta stradanja, prije svega, ljudska, a bogami i materijalna. Ova zgrada je spaljena, znamo kako je spaljena, Vijećnica je spaljena, i to znamo i kad i kako, porodilište u Sarajevu spaljeno namjerno. Treba i to tamo gdje se možemo na fakte osloniti, a ne na priče, nego na fakte i gdje se na činjenice možemo osloniti, i to treba dokumentovati.

Prema tome, jedan tako ozbiljan problem bi trebalo osloniti na jednu ozbiljnu organizaciju koja bi imala i ozbiljan budžet i koja bi imala na raspolaganju i SIPA-u i sudove i Ministarstvo unutarnjih poslova i policiju itd. i obaveznost njihove saradnje, da bi iole napravila pomaka u tom poslu.

Prema tome, ja predlažem da se ozbiljno razmisli, to je tako važan posao da skoro zaslužuje ministarstvo jedno koje bi se tim bavilo, da se donesu uredbe, zakon, budžet, da se napravi jedna organizacija, koja ima, zaista, poziciju da nešto može učiniti, Komisija to nije sigurno.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem. Sljedeći.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeća se za raspravu prijavila uvažena zastupnica Milica Marković.

MILICA MARKOVIĆ:

Hvala.

Poštovane kolege i kolegice, želim da kažem u vezi sa ovom informacijom da ona jeste kratka, ali mislim da ipak obuhvata sve činjenice, odnosno ono što se očekivalo da saznamo o radu Komisije koja je formirana, kao što je rečeno ovdje, 25. maja 2006. godine. Dakle, iz ove informacije je jasno da je Komisija formirana, jasno je koje je ona imala zadatke da uradi, jasno je i evidentno da je njen rezultat rada ravan nuli, dakle da nije ništa uradila i jasno je da je potrošeno 230 hiljada maraka. Te četiri činjenice su svakako relevantne i mogu nas opredijeliti u našim daljim nastojanjima. Dakle, šta mi dalje mislimo da uradimo kao Parlament ili eventualno da donesemo zaključke koji će sugerisati šta će uraditi Vijeće ministara.

Odmah da kažem da nisam za one predloge koji kažu da treba formirati institut, odnosno da tu tematiku treba prebaciti na Institut, iz razloga što je Institut naučna ustanova koja podrazumijeva rad ... naučnika, dok od Komisije se očekuje da uradi jedan konkretan zadatak koji se fokusira na jedan problem, dakle stradanja Srba, Bošnjaka, Hrvata, Jevreja i ostalih u gradu Sarajevo. Dakle, konkretan zadatak koji Komisija treba da obavi. Takođe sam protiv onih diskusija i ... iznošenja ovdje mišljenja da ako je utrošeno 230 hiljada maraka da je to sad eto neki potencijalni razlog da više ne treba formirati komisiju, pa maltene da se treba zaustaviti na ovom problemu i ostaviti to za neko naredno dogledno vrijeme.

Ja hoću da vam kažem da sam ubjeđena kao čovjek i kao političar da svaka materijalna šteta koja se desila u proteklom ratu u BiH je nadoknadiiva i možemo je obnoviti i ... stvoriti ponovo, a svaki uništen ljudski život je nenadoknativ i nikad se više i nikakvim parama ne može ni nadoknaditi niti obnoviti. Tako smatram da tih 230 hiljada maraka ili deset puta po 230 hiljada maraka nije novac zbog koga treba žrtvovati da dođemo do faktičkog i realnog pomirenja u BiH i da nakon utvrđene istine ... stvorenog pomirenja među ljudima u BiH nastavimo u jednoj pacifiziranoj koegzistenciji da živimo svi zajedno i gradimo budućnost ove zemlje.

Zato podržavam one predloge koji su na tragu toga da treba dati zadatak Vijeću ministara da raspusti ovu komisiju ... koja nije ništa uradila, a uzgred hoću da kažem da je nasramotu tim ljudima koji su bili članovi ove komisije i da nisu ništa uradili, a dato im je poverenje, data su im sredstva da urade, da nisu ništa uradili. Ja tačno znam koji su bili članovi Komisije i zna se tačno o tome su i mediji pisali koji su članovi te komisije blokirali i opstruisali rad Komisije. Ako dođemo do imena, ja mogu i o tome da govorim, neću naravno sad, ali tačno se zna u javnosti koja imena iz te komisije su opstruisala i nisu dozvoljavala da se dođe do određenih podataka, do dokumentacije, do sveg materijala koji bi dao i, odnosno, omogućio da se dođe do rezultata i da Komisija postigne cilj koji joj je dat.

Dakle, ja podržavam one predloge da ta komisija da mora biti imenovana i formirana nova komisija, po principu imenovana, i da radi po principu kao što je bila Komisija za

Srebrenicu. I da ta komisija treba da, da joj se zapravo, da ona bude limitirana vremenski, dakle kao što je bilo određeno. Ovdje se kaže u Informaciji da je prethodna komisija imala obavezu da svaka tri mjeseca podnosi periodični izvještaj, a na kraju 12 mjeseci sumarni izvještaj o svom radu. Ona, nažalost, nije uradila ni jedan ni drugi izvještaj, nije uradila ništa. Dakle, da od te nove komisije se očekuje i traži da tako radi, funkcionise i naravno da se obezbijede sva potrebna sredstva da bi ona mogla kvalitetno i onako kako se očekuje od nje da uradi da da određene rezultate. Ja podržavam da se stvore i druge komisije koje će imati isto tako konkretan zadatak kao što je imala ova, ako je njihov cilj i njihova svrha da se poboljša kvalitet i da pomirenje i povjerenje među ljudima u BiH bude veće i bude bolje. Tako da mislim da nisu dobronamjerne one diskusije koje kažu ne trebaju nam komisije, ne trebaju nam rezolucije. Pa šta ćemo raditi onda? Onda da stojimo na tački ... na kojoj smo sad, i da ne utvrđujemo ni istinu, da ne gradimo neku budućnost koja će se zasnivati na istini i na istinitim činjenicama. Zabluda je ako neko misli da je samo istina ono što on kaže ili da je laž ono što druga strana kaže. Dakle, naš cilj i zadatak treba da bude kao Parlamenta i Savjeta ministara da mi moramo stvoriti potrebne uslove i ... omogućiti određena sredstva i sve potrebne ... stvari koje su važne da ta komisija koja dakle ima zadatak za ove informacije, ali i svaka druga, ukoliko se ukaže potreba da završe i urade svoj posao i da daju određene rezultate. A mi isto tako treba da budemo agilni i da budemo odgovorni i da te rezultate tražimo, bilo da je to svaka tri mjeseca, svakih godinu dana ali, dok je bar ovaj saziv Parlamenta, dakle, da se insistira na tim rezultatima i da se traži šta se tu uradilo i šta se postiglo.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Ahmetović ima repliku.
Izvolite.

SADIK AHMETOVIĆ:

Pa, kolegica Marković je rekla jednu rečenicu koja je ovako, koja kaže - da se ona ne slaže s tim da to radi Institut zato što je to naučna institucija. Dakle, jedini način je naučni način da se ovo istraži, i to bilo kojom naučnom metodom. Vjerujem da će ljudi koji sjede u Institutu znati koja je to naučna metoda da bi mogli istražiti ovako krupan zadatak. Dakle, drugog načina nema. Suprotno od naučnog instituta koji treba dati svoju ocjenu jeste neka politička priča koja ne mora biti istinita.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Sačekajte, nabraće se toga.
Uvaženi poslanik Ajanović, pa Alajbegović.
Izvoli.

EKREM AJANOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, dame i gospodo, ja nisam mislio da o ovoj tački diskutujem, ali me je kolegica ponukala svojom diskusijom da kažem, da zapravo njoj repliciram, i da kažem.

Istina je da u ovom izvještaju piše sve ovo što je ona rekla. Ali najvažnija stvar koja u ovom izvještaju treba da piše: to je zašto je bio totalni neuspjeh Komisije, zašto je bio totalni nerad!? I zato smatram da ovaj izvještaj treba vratiti i dopuniti s tim da ... ne budu manipulacije iz novina, te ovaj opstruirao ili onaj opstruirao. Ako treba kazati ime i prezime, treba ga kazati u izvještaju, da bi Parlament kao najveće tijelo u BiH mogao zauzeti stav, prihvatiti ili odbaciti izvještaj. Jer, to je suština ovoga, a ovaj izvještaj, znači bez tih činjenica koje ste Vi rekli, da bi, da nisu stavljene, one bi zapravo učinile izvještaj konkretnim i onda bi tek mogli da diskutujemo o njemu.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvažena poslanica Alajbegović.
Izvolite.

AZRA ALAJBEGOVIĆ:

... imam samo jedan komentar vezan za pređašnje sve diskusije. Ova istina o stradalim u Sarajevu je bez sumnje potrebna, ali se bojim da će zapravo to biti zapravo relativna istina, sa različitim predznacima, koja nisam sigurna da će u potpunosti dovesti do pomirenjam, do kojeg nam je, eto kako je rekla gospođa Marković, stalo. Moguće je da bi to bio i razlog nekih novih nesporazuma. Zapravo subjektivni doživljaj istine je relativan, i ono što je za mene u određenom trenutku istina, sa svim spoznajama koje ja imam u određenom trenutku, ne znači da je adekvatan i u istoj percepciji i subjektivnom doživljaju istine kod nekog mog drugog sagovornika. Tako da zapravo mislim da bi ovaj prijedlog gospodina Bešlagića bio optimalan prijedlog da se ova situacija razriješi, jer mislim da bi samo na taj način mogli u potpunosti da dođemo do istinitih, relativno istinitih podataka, koji će biti osnova za gradnju budućnosti.

Pa bih htjela podsjetiti zapravo da je sljedeća tačka dnevnoga reda *Strategija protiv maloljetničkog prestupništva u BiH* i mislim da bismo, na neki način, kroz fuziju ove dvije tačke i faktore rizika za maloljetničku delinkvenciju navedene u ovoj strategiji mogli na neki način da ovu postojeću tačku o kojoj sad diskutujemo na jedan adekvatan, konkretan, konstruktivan način riješimo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja, tu smo tačku ... izbacili iz dnevnog reda, al' dobro.
Uvažena poslanica Marković: odgovor na repliku. Izvolite.
Vidim, ali mikrofoni iza vas je uključen, evo sad je uključen.

MILICA MARKOVIĆ:

Pa hoću da kažem da je loša praksa u ovom parlamentu ako mi imamo duple aršine za jednu istu temu i za jedan isti problem. Nikada nećemo doći do ... fakata, do istine i do činjenica koje su relevantne. Ja ne, uopšte ne sporim da Institut može dati relevantne podatke i odgovoriti na određena pitanja. Ali ono što se očekuje od Komisije koja je bila formirana ili od komisije

koja će biti ponovo formirana jeste skup činjenica koje su bitne i važne, bilo da su one izražene numerički, imenom i prezimenom ili na neki drugi način.

Taj skup činjenica je važan iz više razloga i taj skup činjenica koje komisija može da utvrdi da dođu, a ja sam ubjeđena da može samo ako hoće, može poslužiti Institutu, može poslužiti i istoričarima i naučnicima i svim drugim. Ako mi polazimo od toga da je za Srebrenicu trebala ova komisija ... da se formira da bi bile utvrđene činjenice koje su utvrđene, a za neke druge regije u BiH ne trebaju, onda se bojim da tu postoje ili namere koje nisu dobre prema nekim drugim žrtvama koje su na drugim područjima BiH, ili postoji nešto što bih rekla da se želi relativizovati, neke druge žrtve se žele relativizovati, i želi se dati manji značaj njima. Za mene je svaki čovjek koji je stradao u BiH, bilo da je on u Srebrenici, da je u Sarajevu, da je u Bijeljini, u Brčkom bilo gdje, njegovo stradanje je isto i njegova tragedija je ista. I mi to tako treba da doživljavamo i da gledamo. Nemojte nas dovoditi u situaciju, odnosno ovaj parlament, da prvo postoje dupli aršini u pristupu istih problema, a onda da se, možda se neko i plaši tih činjenica i tih podataka do kojih će doći komisija pa replicira i diskutuje ovako kako diskutuje.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Drugi zamjenik predsjedavajućeg uvaženi poslanik Belkić: poslovnička intervencija. Ono što smo na početku se dogovorili.

BERIZ BELKIĆ:

Pa nije baš uobičajno, ali zaista, dakle, pogledajte u Izvještaju. Mondat ovoj komisiji je istekao 25. maja 2007. godine. Da nije bilo ove inicijative SDS, mi možda ne bi ni znali, možda bismo jedino iz novina znali, ali oficijelno. I ja vas molim, dakle, da raspravu vratimo na činjenicu: istekao je mandat, dakle, mi sad raspravljamo šta dalje. Istekao mandat, godinu dana istekao mandat Komisiji, nema ove komisije, nema izvještaja. Gubimo vrijeme, molim vas.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Imamo sad i pored ove, ja bih rekao, opravdane intervencije i zahtjev za tri replike. Znači, uvaženi poslanik Ahmetović, uvaženi poslanik Križanović, uvaženi poslanik Halilović. Ja vas još jednom upozoravam da replikama nećete promijeniti mišljenje drugih. Komplikovaćemo ovu raspravu, sjednicu ćemo do kasno raditi, ali neću nikome da ne odobrim mogućnost za repliku.

Uvaženi poslanik Ahmetović. Izvolite.

SADIK AHMETOVIĆ:

Evo ja ću kratko.

Dakle, ovo o čemu govori kolegica Marković, mogu biti samo izvori istraživanja za one iz Instituta. I oni mogu biti primarni ili sekundarne vrste. Dakle, oni koji budu istraživali, vidjet će koje su to vrste, i hoće li biti prihvatljivi da bi došli do istine. Jedina je istina koju utvrdi

nauka i sud. A, kad je u pitanju Srebrenica, .. možete pročitati, ima još na internetu nekih izjava mojih kad je u pitanju ova komisija oko Srebrenice. Ja nisam bio nikad, nisam u nekom smislu ni pozdravio rad te komisije, jer sam znao da će ona osakatiti ono što se ... desilo u Srebrenici i najbolju istinu o Srebrenici je rekao Međunarodni sud pravde u Hagu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Križanović. Izvolite.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Hvala.

Ustvari, ovo ne bi bila možda neka replika, možda blaga replika na neke kolege, koji su iznosili, pokušali dati prijedlog rješenja kako da se iziđe iz ovoga. Ja ponovo bih želio da se suglasimo, dakle da smo dobili jednu informaciju kojom smo totalno nezadovoljni, iz koje proističe da posao nije završen. Jedan vrlo važan posao. I ocjenjujemo da je vrlo važan, važna stvar, istina o stradanju, i da taj posao treba okončati. Sad se pitanje postavlja: kako, forme, koja je to forma? Ja mislim da mi ne bismo trebali da ukujemo i da suzujemo, pa da kažem, formu rada. Pretpostavljam da bi bilo dobro da zaključimo: da obavezujemo Vijeće ministara da ono sa ...svojim kapacitetima, da li će formirati jednu ili petnaest komisija, da li će zadužiti jedno ili dvoje ministarstava i koristiti i sve moguće druge institute, ali da okonča posao u sljedećih godinu dana. Mislim da je to ono nešto što bismo mogli kao racionalno zaključiti u vezi sa ovim.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem. Vi ste imali diskusiju. Dali ste dva prijedloga zaključka. Ako smatrate da je to treći zaključak, koji trebate da stavite, dajte, molim Vas, i njega ovdje. Jer glasaćemo o zaključcima, a ne o razmišljanjima.

Uvaženi poslanik Halilović je imao repliku. Izvolite.

SEFER HALILOVIĆ:

Hvala.

Nisam mislio da oko ovoga pričam, ali ovim diskusijama sam gotovo isprovociran, natjeran da nekoliko riječi kažem o ovome. Mislim da ovdje istine se boje samo oni koji su odgovorni ... i mislim da tu stvar treba imati u vidu. Neuspjeh ove komisije je, ja tvrdim, da je protiv građana Sarajeva, jer nema nijedan razlog ... da ova komisija nije trebala raditi svoj posao i da nije trebala dovršiti da se tačno zna. Moj utisak je bio, dozvolite mi da moguće da je i pogrešan, da su neki krugovi htjeli da otprilike naprave paralelu Srebrenica – Sarajevo, da na taj način pokažu da je to, zapravo da smo svi isti.

Iako ...ovdje možemo da se varamo i da se lažemo i da pričamo priče ali, ako ćemo ići ka pomirenju, ako ćemo ići ka toleranciji, ako ćemo ići ka multietničkoj Bosni, moramo govoriti jezikom činjenica. Dakle, ja mislim da ova komisija posao koji nije uradila: on je direktno protiv

građana Sarajeva i da treba ovu komisiju, odnosno formirati novu komisiju, sa vrlo preciznim zadatkom da istraži stradanje ljudi i stradanje materijalnih dobara.

Ja nisam još ovdje čuo u ovom parlamentu da neko govori preciznije o stradanju materijalnih dobara, a dopustite da vas samo podsjetim na dvije tvornice ili fabrike koje su bile u Sarajevu, a sad se nalaze na drugim mjestima. Odakle ORAO iz Rajlovca u Bijeljini ili odakle FAMOS u Mokrom? Ovo pitanje treba postaviti na nivou države. Dakle, potrebno je formirati državnu komisiju na nivou države, koja će istražiti stradanje ljudi i dobara. I mislim da ovdje treba da se boje samo oni koji su odgovorni i koji su krivi. I zato slažem se sa diskusijom da na mnogim mjestima još uvijek sjede ljudi koji su svojim činjenjem, odnosno činjenjem u toku rata, a ne činjenjem poslije rata – onemogućavaju rad ovih komisija. Zalažem se da se formiraju komisije, da se utvrdi istina i da odgovara onaj ko je za to odgovoran.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Jovičić: replika druga. Izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Opet smo izgleda, gospodine predsjedavajući, zamijenili teze. Ponavljam, ne Vi, nego ovdje u Parlamentu. Pustite, ljudi, istinu! Ovdje je pitanje da li će se istina ikad saznati. Mada je ona jedna i nedjeljiva i niko na nju nema ekskluzivno pravo, ali ovdje ima bezbroj hiljada, stotina hiljada, miliona istina. Ono što ja plediram, ako smo se slušali, porodice traže 16, 17, 15 godina nestale, ne zna se sudbina tih ljudi, ja neću da licitiram koji je to broj, ne znaju se grobnice tih ljudi da po vjerskim običajima Srbi prisluže svijeću, Bošnjaci na svoj način, naravno, Hrvati na svoj način odaju pomen tim ljudima, da ih sahrane na dostojanstven način. To je ključ priče cijele.

Što se tiče Instituta, on samo u nazivu nosi Institut, nije to naučna institucija i tu nam je nametnuo asocijaciju međunarodni faktor. Dvije godine kako je osnovana institucija, nema nijedne sjednice, niti znaju gdje sjede, ni ko čini taj institut. Nemojte se uzdati u taj institut, nemojte uopšte polagati ... jer to nije naučna institucija.

Dalje, predlagao sam i danas evo, ali možemo imati za sljedeću sjednicu. Odmah ću izaći sa tim projektom da se formira komisija koja će utvrditi na nivou BiH svako selo, mjesto i stradanje svakog čoveka. Ali nije bilo političke volje da se to prihvati. Ljudi, ja vam ponavljam, ako ne raščistimo ratnu prošlost, mi ćemo se vrtiti u krugu i stvarati ovdje idiličnu atmosferu kako ovo sve ide dobro. Slušate li vi šta narod priča, stalno vas pozivam, porodice vrše pritisak! Kad će se pronaći stradali ljudi u Sarajevu, gdje se ne znaju grobnice? To je suština. Ova komisija, koliko god je mi krivili, koliko god ..., ona nije utvrdila ni za jedno lice nestanak njegov, niti je pronađena masovna ni pojedinačna grobnica. Ne zna se. Dakle, to je suština. A što su potrošili pare, potrošili su pare na zakup prostorija, na materijalna sredstva itd. To nije relevantno. Nemojte porediti novčana sredstva sa ljudima. Mi smo živi, najveći junaci iz svakog naroda žrtve su pod zemljom. Hoćemo li to shvatiti? To je suština za koju se zalažem u ovom

parlamentu, zato sam predložio zaključak, gospodine predsjedavajući. Vidite vi kako mi dovedemo atmosferu, ma meni je ovo važnije pitanje za narod i sudbinu i budućnost zemlje nego reforma policije o kojoj se tri godine bavimo i ovdje imamo vremena za reformu policije, a nemamo vremena da obavimo teme. Ovo treba biti posebna sjednica da ovo razjasnimo, posebna, a ne da s brda s dola svako ovdje ispriča svoju priču i evo riješili smo – formirali Komisiju, amnestirali samo sebe. Imamo li mi obraza da pogledamo u porodice koje traže svoje nestale?

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Nema uopšte potrebe da se dižu tonovi, ni da se, ja znam da se može i sa emocijama diskutovati. Vaš zaključak da bude posebna sjednica dostavite, Dom će se oko toga izjasniti. Znači, dajte da budemo konkretni u svojim diskusijama i konkretnim predlozima da ovu tačku dnevnog reda kvalitetno završimo. Mislim da je to svima nama danas cilj.

Uvaženi poslanik Kadrić je imao repliku. Je li tako? Izvolite.

REMZIJA KADRIĆ:

Kratko replika gospodinu Haliloviću. Zaista, bilo je ovdje govora o stradanju materijalnih dobara, prema tome, ta priča se ponavljala i u radu ove komisije i stradanje materijalnih dobara, materijalne štete i Vijeće ministara je prihvatilo da to bude jedan, jedan od jedna od nadležnosti u radu tih komisija.

I još jedna ovako generalna moja. ... Mora ... replika na sve. Ja sam, ja se zaista zalažem, sad bih glasao za to da se formiraju komisije za sve opštine u BiH, u kojima u proteklom ratu, stradanju svih, u svim opštinama, i možda bi to trebalo da bude naš, nekada da o tome razmišljamo, jedan generalni stav da formiramo komisije za sve opštine u BiH, da se utvrde stradanja svih Bošnjaka, Srba, Hrvata, Jevreja i ostalih na području BiH.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Imamo sad diskusije po redu: Erić, Raguž, Dokić, Lozančić i Todorović. Ko ima repliku?

Uvaženi poslanik Novaković: replika. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Vidite, kolega Kadriću, kad se radi o materijalnoj šteti, prvo Savjet ministara svojom odlukom nije to definisao na način kao što Vi kažete, nego su članovi Komisije izvukli iz jednog zaključka, odnosno odluke Savjeta ministara tu priču o materijalnoj šteti.

Ja nemam ništa protiv da istražujemo materijalnu štetu, ja mislim da i nju treba istraživati, hajmo formirati novu komisiju koja će baviti se istragama materijalne štete! Je li to

problem? Evo napravićemo i za to komisiju i napravićemo komisiju da ispita stradanje ljudi! Svaka neka radi svoj posao. Zašto opterećivati ovu komisiju sa problemom koji ne može riješiti i na taj način stvoriti dojam opstrukcije koji nikom ne treba! Dakle, evo ja se zalažem kao i Vi. Napravićemo komisiju koja će utvrditi materijalnu štetu na području Sarajeva. I molim lijepo, i ljudi neka rade svoj posao. I napravićemo komisiju koja će se baviti stradanjem ljudi i oni neka završe svoj posao. I jednu i drugu ćemo formirati i jedna i druga će biti odgovorna ovom parlamentu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Problem je što ste završili sa replikama. Dvije replike ste imali i diskusiju. Molim da svi pazite na to, ja sam upozorio već nekoliko puta.

Uvaženi poslanik Erić ima diskusiju. Izvolite.

SAVO ERIĆ:

Poštovene kolegice, kolege, cijenjeni gosti, ja predlažem da se vratimo na tačku dnevnog reda i da ovo završimo, a svi oni koji imaju predloge da ih dostave u narednim sjednicama i sigurno ćemo ih razmatrati, da ne bi širili ovu priču. Ovo je važno pitanje i mi smo ovu tačku postavili kao zahtjev. Znači, ljudi koji traže svoje nestale, i da im izađemo u susret. Da ne pravimo od toga veliku priču. Ova komisija, gospodin Belkić je već rekao, je završila svoju priču. Znači, predlažemo da se usvoje zaključci koje je predložio gospodin Okolić, znači Jozo Križanović, Remzija i Jovičić su predložili zahtjeve koji su isto na tom fonu. Znači, ništa ne remeti ovu priču da usvojimo i te zahtjeve i da idemo sa radom dalje.

Ono što bih ja predložio konkretno: *Da zadužimo Savjet ministara, kad imenuje ovu komisiju, da bude rok osam mjeseci, a da svaka dva mjeseca informiše Parlament šta su uradili, dokle su stigli i i koji im je plan.*

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Raguž. Izvolite.

MARTIN RAGUŽ:

Zahvaljujem se.

Znači, ovdje se postavlja pitanje temeljno: Kad se ne uradi posao kome je mandat dala ova Parlamentarna skupština i Vijeće ministara trebalo i formiralo komisiju, imamo Izvješće da se ništa nije uradilo, eksplicitno potpisano od predsjedatelja, i činjenicu da je prestao mandat – kako će reagirati ovaj parlament? I ispada da je najveći dio ovdje rasprave išao u tom pravcu da znači mi prihvatimo! Znači, ljudi ne urade ništa, i da se pomirimo s tim!

Ja nisam za tu poruku, pogotovo što je prevažno pitanje i mislim da zaista se trebamo skoncentrirati da dođemo do nekih zaključaka koji mogu izdržati potrebu ovog pitanja, ali i dignitet ove institucije. I moje mišljenje je sljedeće. Znači, pitanje stradanja u BiH, najkompleksnije i najsloženije i najizazovnije pitanje, to je pitanje za budućnost. I ne trebamo ovdje politizirati, niti izdvajati bilo koji dio BiH. I ja se slažem s onima koji smatraju da je neuspjeh ove komisije izravno uperen protiv interesa ovog grada i građana Sarajeva. Zaista, Sarajevo je paradigma, također, stradanja u cjelini u ovom ratu i mislim da mi ne smijemo odustati od toga da dobijemo jednu istinu u Parlamentu o tome, temeljem mandata koji je Parlament dao Vijeću ministara.

A drugo je pitanje, što će raditi Institut? Institut treba, treba ga ojačati, treba sve ovo, i proračun i ljude i kadrove da se bavi cjelinom problema. Ali trebamo li mi sad ovdje zbog opstrukcija očiglednih odustati? Ja mislim da ne trebamo, trebamo dati eksplicitnu zadaću Vijeću ministara da u godinu dana podnese izvješće, redovito podnosi izvješće i informira ovdje temeljem ovog prvog zaključka da se utvrdi istina o stradanju ljudi. A paralelno ćemo mi neke druge stvari raditi. Ali to bi bila stvarno jedna vrlo loša poruka: ljudi opstruirali, nisu uradili, i mi sad prebacimo lopticu na nekog drugog. Ja mislim da to nije dobra poruka, da je mi nikako ne bi trebali uputiti nego zaista dati kritiku. Ako treba, ovo što je gospodin Ajanović rekao, dopuniti pojedinačnim učinkom svakog od članova Komisije, dopuniti izvješće, nove ljude i jedan precizniji mandat koji neće pretendirati sada da sve obuhvati. Ali daj jedno korektno izvješće javnosti i Parlamentu, što je ustvari bit, i da ustvari mi pokažemo ovdje da smo spremni prihvatiti istinu, ma koliko bila bolna. I ne praviti razliku u konačnici niti između bilo kojeg mjesta u BiH, ali mislim da glavni grad BiH na način na koji je zahvaćen bio odlukama Vijeća ministara i Parlamenta BiH treba ovdje biti verificiran kroz jedno korektno izvješće. Prijedlozi zaključaka idu u tom pravcu, i mislim da se trebamo skoncentrirati i završiti na taj način, ne odustajući od toga, a, ako treba, pripremiti jednu raspravu kako na najoptimalniji način doći do istine.

Pa pazite, dame i gospodo, moramo biti svjesni da je to bila najveća kataklizma u novijoj evropskoj povijesti. Dva i po miliona prognanih, nekoliko stotina tisuća ubijenih, nekoliko stotina tisuća osakaćenih, a da ne govorimo o materijalnom razaranju koje je bilo ... toliko da evo posljedice osjećamo i osjećat ćemo dugo vremena. Kako doći do te potpune i cjelovite i argumentirane istine koja će biti podloga ako ne nama ono novim generacijama. To je jedno veliko pitanje, ne možemo ga mi kroz samo ovu dimenziju razmotriti. Ali smatram da moramo imati snage da vratimo ovo, da one koji su bili neodgovorni lociramo, a da dobijemo u narednih najdalje godinu dana precizno izvješće da Vijeće ministara ima mandat od ovog parlamenta da koristi svoje kapacitete, da se dođe do toga. A paralelno sa tim da razvijamo i institut i model koji će omogućiti cjelinu, cjelinu odgovora.

Evo, hvala lijepa.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Dokić. Izvolite.

BRANKO DOKIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Ja ću zaista pokušati da što manje koristim suvišnih riječi, ...ne samo zbog toga što smo razvukli ovu diskusiju nego i zbog specifičnosti problematike koju raspravljamo.

Prvo, htio bih da kažem onima koji su zagovornici da državni Institut za nestale obavi ovaj posao, da kažem, da to nije njegov mandat. Mandat državnog Instituta za nestale jeste da u cijeloj BiH nađe one za koje se ne znaju gdje su stradali. Mandat ove komisije koja je formirana za Sarajevo, ona je dakle samo za Sarajevo, jeste da istraži i jednom nam predloži sve žrtve, i poznate i nepoznate, koje su se desile u Sarajevu. Dakle, to dvoje nema veze jasno s drugim.

Mene reduju nekoliko poruka koje sam čuo u posljednjim diskusijama, evo i od strane predstavnika hrvatskog naroda, evo i od predstavnika bošnjačkog naroda, evo i sa ove treće strane, pridruženo, slično razmišljanje da je zaobilazanje istine o stradanjima na području Sarajeva najveća šteta upravo Sarajevu. Sve dotle dok mi ne saznamo tu istinu, a svaka istina, da se razumijemo, ne svaka, nego često istina zna i da boli ali, kad sazna, to je osnova za prevazilaženje onoga zbog čega se desilo to i to. Sve dotle dok ne dođemo do istine u našim glavama će postojati predrasude, postojeće raznorazne sumnje, a na tim predrasudama i sumnjama mi ćemo graditi svoje odnose, praviti pretpostavke koje su onda netačne, svako na svoj način a, sve kad saberete, na štetu, na štetu svih.

Zato, pošto sam obećao da ću nastojati da koristim što manje riječi, ova komisija je opstruisala posao koji joj je dao Savjet ministara. To vam mogu da tvrdim i kao evo član Savjeta ministara koji ju je i predložio. Oni su bili napravili jedan svoj izvještaj koji je u suštini trebao da bude naučno-istraživački projekat, već definisana i sredstva od nekoliko miliona itd., itd. stvarali sebi posao za stvaranje nove institucije koja se treba tim baviti godinama. Ja sam taj materijal imao u rukama, i to je odbijeno. Neću da kažem da i to ne treba da se radi, ali to je sasvim druga priča od onog kako smo ovdje počeli i ...šta smo htjeli.

Zato se pridružujem onim prijedlozima koji sugerišu da Savjet ministara negativno ocijeni dosadašnji rad Komisije koja već i nema mandat. Da se pod hitno formira nova komisija samo sa jednim mandatom, a to je da pripremi ispitivanje ljudskih stradanja na području Sarajeva i da joj se da rok. Je li to godinu dana ili sad manje, neću da ulazim, ja mislim da je razumno godinu dana da obavi taj posao. Evo pridružujem se i onim razmišljanjima i podržaću ako sutra pokrenemo pitanje i stradanje materijalnih dobara, ali to je posao druge komisije i metod istraživanja i način dolaženja do tih istina apsolutno su različiti. Dakle, to može da bude posebna tema i nećemo je, nećemo je zaobilaziti, ali dajte da ovaj posao završimo.

Neću davati nikakve posebne prijedloge za zaključke. Mislim da je i ova moja diskusija u najvećoj mjeri sadržana u prijedlozima zaključaka gospodina Okolića. Čini mi se, ako sam sad pročitao ove zaključke, i mnogih drugih, evo i Slavka Jovičića i koga još, su vrlo slični. I moja je sugestija da predlažaći u nekoj pauzi probaju doći do što manjeg broja zaključaka oko kojih ćemo se izjašnjavati.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Todorović. Izvolite.

JOVAN TODOROVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Gospodin Raguž je dosta moje diskusije uzeo, a sa njom se potpuno slažem. Mislim da smo ovdje svi saglasni da treba doći do istine. I to je nepobitno. Zagovaranje formiranja nekih instituta itd., mislim da bi nas odvelo daleko, a ovdje ima dosta naučnih radnika koji sjede. Dakle, od hipoteze treba da prođe bar tri-četiri godine, pa da bi došli do nekog naučnog ozbiljnog naučnog djela. Imamo iskustvo sa već jednim segmentom unutar BiH kako je komisija odradila taj posao. Mislim da nema nikakvih razloga da se ova komisija razriješi, i da se sasvim novi ljudi dovedu, a to su mnogi diskutanti i rekli. Komisiji je uz to i istekao mandat tako da ništa ovaj parlament neće novo učiniti, nego ono što je obaveza već bila nekoga da to uradi. Komisiji treba dati jasne zadatke i, na kraju, mislim da bi dobro bilo pored niza kvalitetnih zaključaka da se približimo ovim zaključcima od strane SDS-a da ih prihvatimo i da su oni najbliže nekoj realnosti.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ja nemam više prijavljenih.

Uvaženi poslanik Dolić. Izvolite.

RIFAT DOLIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, cijenjene kolegice i kolege, uvaženi gosti, ja sam mislio da ne učestvujem u raspravi o ovome pitanju, ali me dosadašnja rasprava ponukala da ipak kažem par stvari.

Prvo, mislim da nije dobro da ovako olako prelazimo preko činjenice da je neko potrošio 230 hiljada KM sredstava poreskih obveznika, a da se nije udostojio da podnese izvještaj o tome što je uradio. Ne želim da vjerujem da nisu uradili baš ništa i podržavam da dobijemo informaciju šta su uradili i šta su razlozi njihovog neuspjeha. Ovo pitanje je, nema sumnje, osjetljivo pitanje i ovo pitanje je u svakom slučaju puno opstrukcija, puno politiziranja i drugoga. Ja sam igrom slučaja upoznat sa onim što radi Institut i oni dosta spontano prikupljaju podatke o stradalim, nestalim i dokumentacionu osnovu o tome. Imaju također velike opstrukcije u svome radu. Osobno mislim da ovaj zadatak koji je imala Komisija daleko bolje mogu uraditi zvanične institucije ove države, a prije svega SIPA koja se bavi ovim pitanjima i koja o ovome sasvim sigurno već ima podatke. Mislim, kakvu god komisiju formirali, ona neće do kraja uraditi ono što joj se postavi u zadatak, ako tu komisiju opstruiraju i zvanični istražni organi, jer za te organe u vrlo mnogo slučajeva ovakve komisije su paraorgani itd.

Ja sam sudjelovao u jednoj ovakvoj komisiji i ne bi vjerovali na kakve sve opstrukcije ove komisije nailaze iz raznih pobuda i od raznih organa i institucija itd. Dakle, ja nakon ovoga mislim da trebamo u prvoj fazi zatražiti kakav-takav zvanični izvještaj, zvaničnu informaciju od postojećih zvaničnih istražnih sudskih organa ove države. Tvrdim da oni imaju informacije i imaju mehanizme da to istraže i dođu do informacija koje bi nama bile od velike koristi i koje bi bile podloga za rad, eventualno, nove komisije, ako se usaglasimo da takvu komisiju treba ... treba formirati.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Riječ ima uvaženi predsjedatelj doktor Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Samo nekoliko kratkih rečenica. Mislim da se dobra diskusija vodila o ovako važnoj temi i bilo bi dobro i da diskusiju završimo sa određenim zaključcima i smjernicama kako dalje da radimo.

Naime, Parlamentarna skupština je 2004. godine na svojoj sjednici plenarnoj, održanoj 23. januara, povodom razmatranja Programa aktivnosti za realizaciju prioriteta u 2004. godini iz Izvještaja Evropske komisije u Savjetu ministara EU o izvodljivosti pregovaranja između BiH i EU o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju – onome o čemu ovih dana pričamo i što je veoma izgledno za potpisivanje – u zaključcima pod tačkom 4. da se u okviru ispunjavanja postojećih uslova i međunarodnih obaveza, odjeljak Puna saradnja sa Međunarodnim sudom za ratne zločine, dodati, ustanoviti, dati podršku i sarađivati sa Komisijom za ispitivanje istine o stradanju Srba, Hrvata, Bošnjaka, Jevreja i ostalih u Sarajevu u periodu od '92. do '95.

Znači, mi smo to sebi kao Parlament dali u zadatak, rekli, da bi to trebalo da bude naša obaveza. Tad je bilo to opredjeljenje prošlog saziva Parlamenta. Ja mislim da treba da bude opredjeljenje i ovoga saziva Parlamenta, nakon konstatacija koje su poslanici rekli da je mandat Komisije završen, da je Komisija raspuštena, da nije uradila svoj posao, da se i opredjeljenje ovog parlamenta u tom smislu odredi.

Što se tiče Savjeta ministara, Savjet ministara je na svojoj sjednici 8.8.2006. godine, tad je bio predsjedavajući Savjeta ministara gospodin Terzić, rekao, da ... državna komisija, njena sugestija, njen primarni zadatak: ispitivanje ljudskih stradanja, upozorio Komisiju šta bi trebao da bude njen prioritet, kao što je i sadašnji predsjedavajući Savjeta ministara rekao da treba da njen primarni zadatak istraživanja bude ljudskih žrtava. Znači, imamo opredjeljenje Parlamenta u kontinuitetu – i prošlog, trebalo bi biti i ovoga – imamo opredjeljenje i Savjeta ministara u prošlom sazivu i predsjedavajućeg Savjeta ministara u ovome sazivu na koji način i gdje bi trebao da bude prioritet rada te komisije.

I mi samo možemo da nakon toga damo zaključak: *Da se zadužuje Savjet ministara da najkasnije do 1. maja 2008. godine donese novu odluku o formiranju Komisije za ispitivanje*

istine o stradanju Srba, Hrvata, Bošnjaka, Jevreja i ostalih u Sarajevu u periodu od '92. do '95. godine, u skladu sa preporukom broj taj i taj, donesene u 126. sjednici Savjeta ministara, održanoj 3.8.2006. godine, koju sam vam pročitao.

I na kraju, hoću da kao predsjedavajući kažem i zamolim vas da prihvatite moju sugestiju, s obzirom da i pored ovoga mog zaključka ima još najmanje 30 zaključaka, da opredjeljenje ovoga parlamenta bude da se uputi našoj Komisiji za ljudska prava koja će na idućoj sjednici da dostavi Parlamentu na fonu ovoga što smo pričali zajedno, znači sa diskusijama i ovim zaključcima određene zaključke koje će Parlament da prihvati.

Mislim da bi to bilo rješenje – da sad ne bi stavljali na glasanje 60 zaključaka i o svakom zaključku ponaosob se određivali – da mirne i hladne glave sjednemo u toj komisiji gdje ima i jedan i drugi dom, gdje ne može biti preglasavanje u toj komisiji, donese određene zaključke koje će ovaj parlament da prihvati.

Zahvaljujem.

S obzirom da nema više prijavljenih, ... uvaženi poslanik Novaković, pojašnjenje.
Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ja, ja, ako sam Vas dobro razumio, a Vi recite jesam li ili nisam. Dakle, Vi predlažete da mi danas glasamo o Vašem zaključku, a da svi ostali zaključci idu na našu komisiju? Je li to prijedlog?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ne moramo glasati, možemo se složiti da tako uradimo. A možemo i glasti ako insistirate.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Dobro, dobro, hoću ja da pojasnim šta je prijedlog. Dakle, svi ostali prijedlozi idu na Komisiju, Komisija će iz toga izvući neke zaključke koje bi mi onda na sljedećoj sjednici Parlamenta.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Upravo tako, upravo tako. Zahvaljujem. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na 10. tačku dnevnog reda:

Ad. 10. Izvještaj o zaštiti ličnih podataka u BiH i o radu Komisije za zaštitu podataka za 2007. godinu

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Dobili ste Izvještaj iz ove tačke, kao i Mišljenje Ustavopravne komisije o ovom izvještaju. Komisija je Izvještaj proslijedila u proceduru i izjašnjavanje Doma. Otvaram raspravu. Ako nema prijavljenih, zaključujem raspravu. Prelazimo na ...

Uvaženi poslanik Nanić. Izvinjavam se, nisam vidio.

HUSEIN NANIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege poslanici, ja sam razmatrajući ovaj izvještaj smatrao da je bitno da neke stvari ovdje podstaknemo. Možemo reći svakako da je Izvještaj cjelovit, kompletan i zaista pokazuje pravi uvid u stanju. Ono što ja želim, znači kroz svoju diskusiju ovdje problematizirati, jeste konstatacija. Ustvari, ja nigdje ne mogu ni vidjeti kroz ovaj izvještaj, obzirom da je Komisija dobila određene nadležnosti od strane Vijeća ministara da radi poslove do formiranja agencije koja je po zakonu predviđena, ne vidim da li je ta agencija formirana, da li je donesena odluka o formiranju! Ovdje se navodi da je Vijeće ministara trebalo do 1.4. ove prošle godine formirati, da li je formirana, da li je implementirana, implementiran zakon i da li je agencija počela sa radom?

Također, ovdje se ne vidi naznačeno da je potrebno da je Komisija predvidjela donošenje dva podzakonska akta, ... koji ustvari otvaraju mogućnost da uopće Komisija radi i da Agencija počne da radi. Međutim, nema navedeno da li je ta procedura također završena i da li su doneseni ti akti od strane Vijeća ministara.

Također, ovdje konstatirane su određene aktivnosti koje je Komisija radila u BiH, kao i zahtjevi kojima je rješavala po pitanju zaštite ličnih podataka. Međutim, ovdje također sljedeća stvar u kojoj se kaže da se iz, opet, Zakona o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka ne vidi da li je formiran centar i konstatira se da do tada nije formiran i zbunjuju još ...određeni podaci ovdje, zbunjuju oko datuma. Piše se o Izvještaju 2007. godini, neki datumi se ne slažu ovdje, pominje se 2007. godina kao da je to ova godina, ustvari vjerovatno ovdje je trebalo biti 2006. itd.

Iz ovog, na kraju – ima još zaista puno ovih nekih aktivnosti, ja ne bih htio zamarati puno ni Parlament – zaista se vidi da Zakon o zaštiti podataka u BiH koji je donesen 2006. godine, kako sam ja ovdje vidio, nije implementiran, nije formirana agencija, nisu imenovani ljudi odgovorni za to, nisu doneseni podzakonski akti, a, obzirom na vrijeme u kojem živimo i vrijeme koje dolazi, ja cijenim da je ovo jedna vrlo, vrlo, bitna aktivnost i vrlo bitna ova obaveza i BiH prema uvjetima i približavanju EU i prihvatanju obaveza međunarodnih, tako da cijenim da može se konstatirati da ovdje nije urađen posao od strane Vijeća ministara, ono što su trebali da urade, i u tom smislu bih htio apelovati da se te stvari završe. Međutim, evo nema se to kome

reći, tako da ova diskusija bi bila usmjerena prvenstveno znači da inicira potrebu donošenja ovih akata, mogućih eventualno zaključaka, ali ja ih nisam formulirao. Ja sam zaista mislio, mislio samo to problematizirati, iznijeti Vijeću ministara, eto, imajući potrebu da ove stvari naznačim koje su ovdje u Izvještaju, uz konstataciju da Izvještaj daje zaista kvalitetan pregled o radu same komisije.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem. Ako imate prijedlog da ovu tačku dnevnog reda ostavimo da kad dođe ovaj predlagač ili izvjestioc, ja nemam ništa protiv, ali to moramo na početku da se dogovorimo o otvaranju te tačke dnevnog reda. Međutim, otvorili smo o ovome raspravu, sad se javio uvaženi poslanik Novaković.

Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ja ću takođe vrlo kratko. Naime, dvije konstatacije u ovom izvještaju su me ponukale da se javim.

Prva konstatacija da je Komisija u svom radu, s obzirom na obavezu Savjeta ministara da formira agenciju, radila tako što nije ulazila u veće projekte čekajući da se formira agencija. Mislim da ta konstatacija koliko ima smisla toliko i nema smisla. Naime, Komisija je trebala i morala raditi svoj posao, ne čekajući da se formira agencija a, ako se formira agencija, sasvim normalno je da Komisija podatke, informacije, dakle, dokumenta i sve ostalo do čega je došla preda toj agenciji, radi kontinuiteta rada u ovoj oblasti.

Druga konstatacija koja je ovdje, takođe je po meni sporna, jeste: nije sporna konstatacija, nego je sporno šta smo uradili da ne bude tako, jeste činjenica da... su Komisiji podnesena tri prigovora, i sama komisija konstatuje da se ne radi o tome da je stanje uredu nego da ljudi nisu dovoljno informisani. I logično bi bilo, ako imamo takvu konstataciju, da je onda Komisija predložila i osmislila jedan program upoznavanja građana sa radom ove komisije, jer mislim da je vrlo značajan rad ove komisije.

Pošto danas nema ovdje nikoga znači od predlagača, da li ćemo ostaviti ili ne, za vremena kad bude, ali ja bih predložio dakle da jedan zaključak: *Da se Komisija obaveže da osmisli niz aktivnosti, s ciljem upoznavanja građana o ovoj problematici, a da Savjet ministara finansijski i organizaciono podrži Komisiju ...u rješenju tog pitanja.*

Ja ću takav zaključak i dostaviti, dostaviti ... Parlamentu.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik, šta, replika, komentar? Izvolite, uvaženi poslanik Nanić. Komentar.

HUSEIN NANIĆ:

Samo jedna riječ. Evo, gospodine Novaković, ako ste čitali, dalje Komisija konstatira: *da nema materijalnih sredstava da otvori web stranicu*. Mislim, to su stvarno, ovo pokazuje odnos Vijeća ministara prema agencijama, prema institucijama koje treba da otvori.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Huskić. Izvolite.

ADEM HUSKIĆ:

Zahvaljujem.

Ja sam slušao ove diskusije i imam prijedlog jedan. Ovo je vrlo važna materija, a danas nema nikoga iz Vijeća ministara ko bi bio ovdje da brani ovaj izvještaj. Nažalost, ja moram reći da ... na Ustavnompravnoj komisiji, koja je razmatrala ovaj materijal, također niko nije bio. Možda jeste deplasirano u neku ruku, ali ja predlažem da mi odgodimo izjašnjavanje o ovom materijalu, da cijelu proceduru obnovimo, da pozovemo da dođu ljudi iz Komisije i da nam malo pojasne neke stvari. Mislim da bi to bilo najbolje, nije neki materijal koji traži hitnost a, s druge strane, važan je da bi ga usvojili tek tako ovlaš bez da ima nekog da brani. Eto, to je bilo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Mi jedino možemo poslovnički da materijal vratimo na Komisiju, i to treba da bude vaš zaključak. Mi ćemo glasati o tome i druga stvar. Dalje nema više prijavljenih, zaključujem raspravu.

Prelazimo na 12. tačku dnevnog reda:

Ad. 12. Izvještaj o radu Kancelarije za razmatranje žalbi u 2007. godini

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

20. februara je Kancelarija za razmatranje žalbi dostavila Izvještaj o radu za 2007. godinu, nadležna Komisija za finansije i budžet je 14. marta 2008. godine dostavila Izvještaj o Izvještaju o radu Kancelarija.

Komisija je, kao što ste vidjeli, prihvatila Izvještaj o radu i Domu na usvajanje predlaže zaključak, koji glasi: *Od Savjeta ministara BiH traži se da u roku od 90 dana sačini novi prijedlog zakona o javnim nabavkama BiH, radi poboljšanja procedure javnih nabavki i usaglašavanja sa tekstom Direktive EU, a potom ga dostavi u parlamentarnu proceduru.*

Otvaram raspravu povodom ove tačke dnevnog reda. Izvolite. Uvaženi poslanik Erić.

SAVO ERIĆ:

Mi smo raspravljali ovaj izvještaj na Komisiji. Ja hoću samo da obrazložim: glasao sam protiv na Komisiji, a razlog je sljedeći. Ova komisija je uradila svoj dio posla i razmotrila je blizu 1000 žalbi. Ono što je mene ponukalo na to: zašto mi imamo 1000 žalbi? To je jedno. Imali su tehničke probleme u ranijim raspravama, kadrovske probleme i riješili. Znači, što se tiče Komisije na čelu sa direktorom, oni su završili veliki dio posla i sigurno da ih treba pohvaliti u tom dijelu. Međutim, problem je da li oni mogu razmotriti kvalitetno 1000 žalbi, koje su zaista ozbiljne žalbe, i zašto dolazi do tolikog broja žalbi? Znači, to mi treba da se upitamo, a treba da se upitamo i Savjet ministara i sve institucije koje su nadležne za to.

A posledice su katastrofalne. Znači, ja sam pričao o tenderima, a najveći dio žalbi je vezan za tendere. Evo, mi imamo našu zgradu koju rade i opremaju italijanskim namještajem i nadam se da će nam biti udobno u italijanskom namještaju. A nije mogla dobiti nijedna fabrika, „Konjuh“ propada, mnogo radnika, od njih mi dobijamo porez i od njih dobivamo platu. E, sve te posledice i svi ljudi koji su se žalili – znači, definitivno njihove žalbe su odbijene i one nemaju uslova za egzistiranje – da li ćemo i dalje nastaviti sa tim, zaista se postavlja sledeće pitanje. Ja bih skrenuo pažnju, već smo i predložili da uđemo u hitnu proceduru Zakona o javnim nabavkama. Ali džaba nama zakon, ako mi i dalje nastavimo ovako raditi kako se radi.

Zbog toga sam imao zaista obrazloženje da ne bude tendenciozno prema ovim ljudim iz Komisije. Oni su uradili lavovski posao, ali sigurno nisu ga mogli uraditi kvalitetno i zbog toga je moje opredelenje bilo protiv.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Bahtić. Izvolite.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Pa ja ću samo kratko iznijeti. Znači, kolega je već Erić je kazao, Komisija za finansije i budžet je jednoglasno prihvatila Izvještaj o radu Ureda za razmatranje žalbi. Znači da je prošle godine, kako je bilo ovdje diskusije, bilo puno pritužbi, žalbi. Mislim da sad zahvaljuju svaku pohvalu, čak što su to ... izvršili, prebacili su, jel', toliko je bilo žalbi, oko 1500, oni su više riješili, i još je toliko ostalo.

I zahtjev Komisije, ovdje ne piše, je da Ured za razmatranje žalbi uradi plan i dinamiku do 1. aprila i da se obavijesti, znači plan i dinamiku rada ostalih ovih predmeta.

Znači, da znamo mi kad planirate završiti ... i donijeli smo ovaj zaključak, znači, *da Vijeće ministara u roku od 90 dana ide sa prijedlogom zakona o javnim nabavkama*, jel' tu leži osnovni problem. Po meni, neko ne radi dobro svoj posao čim ima ovoliko žalbi.

Toliko, hvala. Znači, predlažem Parlamentu da se usvoji Izvještaj o radu Ureda za razmatranje žalbi za 2007. godinu.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ako nema više prijavljenih, vidim ja da se Vi javljate. Ja Vas pozdravljam što ste bili juče i danas sjednici. Ali bojim se da će se nakon toga otvoriti rasprava, a ovu trebamo da zaključimo sjednicu. Ja Vama neću da uskratim mogućnost da se javite ali, ako nije preka potreba, ja bih Vas zamolio da, pa baš zato što je kratko. Bojim se da će biti problematično. Ako stvarno nemate potrebe.

Zahvaljujem, zahvaljujem, zaključujemo raspravu o 12. tački dnevnog reda.

Prelazimo na 13. tačku dnevnog reda:

Ad. 13. Predlog rezolucije o odgovornosti

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Klub SNSD-a je 16. februara u proceduru dostavio Predlog rezolucije o odgovornosti. Na 22. sjednici Dom je odlučio da se predložena rezolucija prethodno razmatra u nadležnoj komisiji. Nadležna je Ustavopravna komisija koja je Mišljenje o Prijedlogu rezolucije dostavila 14. marta 2008. godine. Komisija nije podržala tekst Predloga rezolucije. Ja sam dužan da vas podsjetim da ćemo primjenjivati 149. član Poslovnika i da se u skladu sa tim i diskusije odvijaju.

Otvaram raspravu. Dajem prvo riječ predlagачu ispred Kluba SNSD-a. Uvaženi poslanik Kalabić. Izvolite.

DRAGO KALABIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, uvažene kolege, mi smo o ovom dokumentu govorili mnogo u proteklom periodu, i kako u nadležnim tijelima tako i u javnosti, i mislim da je ovdje manje-više sve poznato. Naš motiv za podnošenje ovakvog dokumenta u parlamentarnu proceduru jeste da se u BiH relaksira jedna situacija koja je nastala u proteklom periodu. Periodu teških optužbi, periodu međusobnog negiranja, periodu u kome su kreirani stavovi javno izrečeni, stavljani u djelovanje političkih partija, parlamentarnih partija u kojima se i negiraju i Dejtonski mirovni sporazum i Ustav BiH i mnogo toga.

Mi smo smatrali da ovim dokumentom u kome nema ništa novo, u kome nema ništa spektakularno, u kome uopšte nije bila namjera da se svi problemi u BiH stave na papir i prezentiraju, nego ono što SNSD misli da bi u ovom momentu bilo važno za jedno relaksiranje situacije u BiH. Dokument u kome smo mi kazali da je Dejtonski mirovni sporazum u ovom momentu svima nama neka vrsta svete knjige, u dokumentu u kome smo kazali da je Republika Srpska nespornan državotvorni entitet u BiH, dokument u kome smo kazali našu jasnu opredeljenost za evropske, evroatlantske integracije, dokument u kome smo jasno pokazali da smo čuvajući postojeće ustavno uređenje, da ne razgovaramo o anarhiji, da ne razgovaramo u

okruženju međusobnog optuživanja, da tako uređenje priznamo i prihvatimo, a da smo istovremeno opredeljeni za njegovu promjenu, za ustavne promjene koje nam predstoje, a o kojima možemo razgovarati samo ako se međusobno priznamo i uvažimo. Takođe smo jasno stavili poziciju i RS i BiH u narednom periodu i u vezi evropskih integracija i u vezi ustavnih promena, što tu jasno i glasno piše.

Naša je namera bila da usvajanjem ovakvog dokumenta pošaljemo jasnu poruku građanima cijele BiH da ne postoji politička partija u ovom parlamentu koja negira postojeće ustavno uređenje, da će se zaboraviti na neki način i iz ... javne upotrebe izbaciti teške riječi koje govore o negiranju entiteta, u ovom momentu naravno mislim na RS. Da će prestati zahtevi za njenim ukidanjem, jer je ona dejtonska kategorija, a da će se na taj način relaksirati situacija i prestati sve one druge stvari koje su bile predmet teških optužbi pred prestojeće ustavne promjene i pred prestojeće važne razgovore i sve ono što treba da uradimo u fazi prilikom potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, a pogotovo nakon potpisivanja tog sporazuma.

Znači, ovo je jedan poziv na razum, ovo je jedan poziv na relaksiranje situacije, ovo je jedan poziv svima nama da u ovom parlamentu na neki način priznamo nešto što jeste i da jednostavno ne bježimo od stvarnosti, za koju smo mi svi, ja se nadam, ubijedeni da je ona realnost.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ja ću pročitati i prijavljene: uvaženi poslanik Izetbegović, Bećirović, Džaferović, Novaković.

Izvolite.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Svi smo se mi ovdje zakleli, kad smo polagali zakletvu, je li, da ćemo u cijelosti se pridržavati i ispunjavati Dejtonski sporazum. Aneks IV Ustava je dio toga na šta smo se zakleli. To da je BiH sastavljena od dva entiteta i dio toga sporazuma, i mi smo na to dali riječ svoju, jel'. Prema tome, ne znam ko je to ovdje dovodio u pitanje Dejtonski sporazum, državnopravni status RS itd. Možda toga ima u javnosti, ne znam da je toga bilo ovdje u ovome domu.

Mislim da se Prijedlog rezolucija SNSD-a i da je ona, što kažu, na fonu onoga što je ranije zaključeno u Skupštini RS, je li. Ako se nastave neke akcije u odnosu na pozicije RS, ako ovo, ako ono, onda će ta skupština da preispita ovaj državnopravni status i odlučiti se o nekim budućim koracima, a u međuvremenu će tu stvar ispitati ovdje poziciju, i atmosferu u ovome domu. I mislim da je to to, je li, da onako otvoreno govorim.

Dakle, RS je samo u nazivu ekskluzivno srpska, ona je po svojoj ustavnoj poziciji multietnična zajednica ravnopravnih naroda, građana. I ono za šta se mi borimo i za šta ćemo se sigurno nastaviti boriti jeste da ona postane zaista u svojoj supstanci u budućnosti zajednica

ravnopravnih naroda i građana. A ona to nije i, ako nam se desi da nam Aneks VII Dejtonskog sporazuma bude zaustavljen, šokiran ubistvom 102 povratnika na pragu kućnom, mi imamo pravo da se protiv toga borimo, mi imamo pravo da tražimo da se Aneks VII provede. Mi imamo pravo da tražimo, na kraju krajeva, i u nazivu da učestvujemo, jer smo ravnopravni građani, Bošnjaci i Hrvati u RS, i ... normalno legalnim putem to da tražimo.

Ovo što je ponudila, ... što je ponudio SNSD, ja pozdravljam. To je jedan odgovoran pristup, ali to je iz vašega ugla, je li, onako kako jedna jaka politička snaga, koja predstavlja dobru, dobar dio građana BiH, vidi prioritete, probleme i kako vidi izlaz iz njih. U ovome domu, sjedi osam poslanika SNSD-a, a nas je 42, i mislim da je trebamo prepraviti, doraditi, da bi to bilo neko naše zajedničko gledište, stav i, eventualno, zaista doći do jedne deklaracije ili rezolucije o odgovornosti koja bi odgovarala jednom opštem duhu. Da se oko nekih stvari dogovorimo i da kažemo – evo ovo jeste zaista, ovo smatramo da je ovako i vidimo da je u budućnosti izlaz ovakav.

Mislim da deklaracija, Prijedlog rezolucije o odgovornosti da je u nekim elementima u suprotnosti sa Ustavom BiH, sa Mostarskom deklaracijom, sa najsvježijim odlukama PIK-a i da ona u tim elementima mora biti korigovana. Ja sam nešto ovdje zapisao, pa ću to pročitati da ... ne propustim dio toga. Dakle, mislim da to moramo zajednički ... ažurirati, popraviti i doraditi pa, eventualno, onda zajednički izaći i usvojiti to na ovome domu.

Dakle, u alineji 1) Peambule navodi se da je *BiH stvorena Mirovnim sporazumom*, što je u suprotnosti sa članom I Ustava BiH koji se zove *Kontinuitet*. I jasno definiše da *Republika BiH nastavlja svoje pravno postojanje*, ali nije stvorena, ona nastavlja svoje pravno postojanje i kontinuitet.

U alineji 2) Preambule se govori o reformi policije za nivo BiH na osnovu Mostarske deklaracije. Mostarska deklaracija ne reducira reformu samo na nivo BiH već određuje da, citiram: *Cjelokupna reforma ima za cilj stvaranje funkcionalne, multietničke i profesionalne policije na bazi tri principa Evropske komisije koja će garantovati sigurnost svih građana i dobara na cijeloj teritoriji BiH*.

U alineji 3) Preambule se ocjenjuje neophodnim da BiH, citiram: *Za BiH sticanje statusa kandidata za članstvo u EU kao i višeg stepena ka članstvu u NATO paktu. Konačni ciljevi BiH su pridruživanje sa EU i članstvo u NATO savezu, puno članstvo, i na njih se treba pozivati, a ne na pojedine faze kroz koje BiH treba proći na putu ka ovom konačnom cilju*.

Zatim, član 1. Deklaracije sadrži proizvoljnu tvrdnju da je *Opštim okvirnim sporazumom BiH ustanovljena kao složena država sastavljena od dva entiteta, Federacije BiH i RS*, čime je definitivno potvrđen status RS kao državotvornog entiteta. BiH nisu stvorili entiteti, Ustavom BiH se ne pominje njihova državotvornost, niti se BiH definiše kao složena država. Dejtonski sporazum govori o kontinuitetu države BiH i modificira njenu unutrašnju strukturu koja se sastoji od dva entiteta, ali i od Distrikta Brčko, u skladu sa Aneksom II člana 5. ovog sporazuma. Iz Preambule Ustava BiH se jasno zaključuje da su konstitutivni narodi i građani, da su oni konstituente BiH, a ne njeni entiteti i Distrikt.

U članu 5. Deklaracije se govori o tragičnom ratu u BiH. Ja mislim da bi trebali izbjeći ...pominjanje rata jer, ukoliko se pomene rat, onda neizbježno se mora kazati da je izvršena agresija, da je na dijelu njene teritorije počinjen genocid, i onda ćemo upasti u priču iz koje će se teško izaći, drukčije bi to definisali. U ovome članu se također zagovara i prestanak institucije visokog predstavnika, što je u ovim trenutačnim političkim okolnostima očigledno neprihvatljivo i u suprotnosti je sa posljednjim odlukama PIK-a.

U članu 7. Deklaracije se traži usvajanje Ustava BiH. Dejtonski sporazum je prije potpisivanja u Parizu podržan od strane Skupštine RBiH, koju smo naslijedili i koja je dala saglasnost delegaciji RBiH da se sporazum potpiše. Problem primjene Dejtonskog sporazuma nije Aneks IV, odnosno Ustav BiH, jer taj aneks se implementira. Na osnovu tog aneksa je organizovan život, živimo na bazi toga, na osnovu tog aneksa, između ostalog, u pet saziva do danas birani i ovaj državni parlament. Ali nije implementiran Aneks VII i nije implementiran Aneks IX Dejtonskog sporazuma. I o ovom problemu se deklaracija eventualno trebala izjasniti.

I ja predlažem da napravimo neku zajedničku komisiju da ... zajednički ... dovršimo i korigujemo tekst i da ga usvojimo.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Molim vas, ja sam spomenuo odredbe Poslovnika koje definišu da se amandmani na Prijedlog rezoluciju mogu da, odnosno deklaraciju, mogu da podnose sve do kraja ove rasprave, pa ja očekujem te amandmane da dobijemo u pismenoj formi.

I sad je repliku imao uvaženi poslanik Dokić. Izvolite.

BRANKO DOKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, replika se odnosi na završni dio ovoga što je rekao gospodin Izetbegović, onda ću iskoristiti priliku da i kažem još neke stvari vezano za ovu rezoluciju.

Vi dobro znate da se često, evo u ovom parlamentu, spominje pitanje neprovođenje Aneksa IX Dejtonskog mirovnog sporazuma, Evo, ja ću reći da taj dio aneksa nije proveden i pozivam čak, ako hoćete, ovdje Parlament da donesemo danas odluku da provedemo Aneks IX Dejtonskog mirovnog sporazuma. A reću vam zbog čega nije proveden Aneks IX Dejtonskog mirovnog sporazuma. On predviđa, kao što znate, uspostavljanje korporacija koje su zajedničko tijelo dva entiteta. Od tih korporacija je uspostavljen, uspostavljena je jedna, koja koliko-toliko funkcioniše, a to je Željeznička korporacija. Druga korporacija, koja je uspostavljena na papiru, jeste Korporacija za puteve; potpisnici tog sporazuma iz 2000-te godine su gospodin Bičakčić i gospodin Milorad Dodik uz, čini mi se, i Dragan Čović kao zamjenik premijera, Džonson, Ralf Džonson u ime OHR-a. Ta korporacija nikad nije zaživjela. Znači, formirana je 2000- te godine i nikad nije zaživjela zbog opstrukcije iz Sarajeva. Dva ministra, ako hoćete, navodiću imena i prezimena, ja sam bio sa strane iz Banja Luke, bilo je niz pokušaja da se uspostavi ta korporacija

čije je sjedište definisano, trebalo je da bude u Banja Luci, obezbijeden prostor, saniran prostor, jedna švajcarska firma donirala opremu za sjedište te korporacije itd., itd.

Ta korporacija nije zaživjela zato što federalni ministar komunikacija i transporta, a do sada su bila dva, nisu htjeli da sazovu Upravni odbor, a imenovani su tom odlukom o formiranju korporacije da budu predsjednici Upravnog odbora, da bi se donijeli akti i da bi se počelo raditi. Imenovan je vršilac dužnosti direktora, da se razumijemo. Tih godina opredjeljenje i međunarodne zajednice, a moram kažem jednog velikog broja ovdje političkih stranaka sa sjedištem u Sarajevu, jeste bilo nepisano odustajanje od Aneksa IX i stvaranje institucija koje su na državnom nivou. U tom kontekstu, umjesto da se formira korporacija za komunikacije formirana je državna Agencija za komunikacije i ... druge agencije, evo, formirana je i Agencija za poštanski saobraćaj, formirana je Agencija za željeznički saobraćaj, dakle, preorijentacija je bila nepisano, dogovorno, jer je postojalo, postojao je nepisani dogovor da treba Dejton što je moguće više derogirati.

Ja vam to odgovorno tvrdim, jer sam učestvovao u raspravama i priči da je to zabluda koja nas može koštati. E, u tom kontekstu

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Replika je bila ili diskusija?

BRANKO DOKIĆ:

Evo hoću sad diskusiju, mogu kasnije?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Kasnije.

BRANKO DOKIĆ:

Dobro. Prihvatam. Sve je demokratski.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Idemo redom. Znači: Bećirović, Džaferović, Novaković, Suljkanović, Ajanović, Raguž i Dokić.

Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja moram podsjetiti da smo svi poslanici u Predstavničkom domu na početku mandata, prvo šta smo uradili, zakleli smo se da ćemo poštivati Ustav BiH. Čudi me stoga da je ponuđena rezolucija koja u nekim dijelovima ima neustavne formulacije. Šta je to neustavno u ovoj rezoluciji?

Naime, u stavu (1), između ostalog, stoji da je *BiH ustanovljena 14. decembra '95. godine, odnosno 21. novembra '95. godine u Dejtonu*. Želim vrlo jasno reći da je to neustavno

formulacija. I da je ta formulacija u suprotnosti sa Ustavom BiH sa članom I stav 1. koji govori o kontinuitetu države BiH.

U skladu sa Ustavom BiH, vrlo je jasno rečeno, dakle i '95. godine da *Republika Bosna i Hercegovina, čije je zvanično ime od sada „Bosna i Hercegovina“*, posebno ovo naglašavam, *nastavlja svoje pravno postojanje po Međunarodnom pravu kao država sa unutrašnjom strukturom modificiranom ovim Ustavom, i sa postojećim međunarodno priznatim granicama*. I onda, ovo naročito ističem, ona dakle *ostaje država članica Ujedinjenih naroda*. Dakle, to piše u članu I Ustava BiH, i to treba razlikovati. Dakle, BiH ne postaje '95. članica UN već u svom Ustavu '95. kaže da *ostaje članica Ujedinjenih naroda*.

Također formulacija 'složena država' BiH kao složena država je neustavna formulacija. Nigdje u Ustavu BiH ne možete naći termin 'složena država'. Čak štaviše među brojnim pravicima veoma su različita mišljenja o tome, od onih koji misle da je složena, pa do onih koji kažu da je BiH prosta država, koja je nekada bila decentralizirana na 109 općina, danas je decentralizirana na dva entiteta itd. Dakle, tu su mišljenja i pravnika dosta oprečna, a mi ne bi trebali danas da presuđujemo, već bi trebali da se držimo onih formulacija koje postoje u Ustavu BiH.

Također termin 'državotvorni entitet' je neustavna formulacija. Termin 'državotvorni entitet' nigdje ne možete naći u Ustavu BiH.

Ja sam se javio da diskutujem baš u skladu sa članom 149. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine i podsjećam evo da sam dostavio osam amandmana na ovu rezoluciju. Ja predlažem, dakle sve te amandmane svi ste dobili u pisanoj formi, da se stav (1) ove rezolucije potpuno briše, i da se doda tekst koji glasi: *Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH jasno naglašava da je BiH međunarodno priznata država čiji suverenitet i teritorijalni integritet počivaju na važećim međunarodnim aktima i Povelji UN, što je potvrdio i Dejtonski mirovni sporazum*.

Predlažem da se stav (2) ponuđene rezolucije briše i da se doda novi stav koji glasi: *Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH ukazuje na činjenicu da entiteti u BiH prema Dejtonskom mirovnom sporazumu nemaju pravo na otcjepljenje od BiH. S tim u vezi, Predstavnički dom poziva sve političke faktore kao i organe vlasti u državi da svojim političkim djelovanjem doprinose stabilizaciji prilika i ubrzanju pristupanja BiH u punopravno članstvo EU*.

Prije stava (3) ove rezolucije predlažem novi stav (2), koji bi glasio na sljedeći način: *Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH poziva entitete u BiH da ubuduće ne usvajaju nikakve rezolucije ili druge akte u onim oblastima za koje nemaju ustavnu nadležnost i koji nemaju nikakvog pravnog efekta*.

Obzirom da se rezolucija zove *Rezolucija o odgovornosti*, mislim da bi ovo posebno imalo smisla.

Amandman IV

Stav (4) postaje stav (5), a posljednja rečenica u stavu (4) se briše.

Amandman V

Stav (5) postaje stav (6), a posljednja rečenica stava (5) se briše.

Stav (6) postaje stav (7), a riječi 'bez uslovljavanja i nametanja rješenja bilo kome i od bilo koga' se brišu.

Amandman VII

Stav (7) postaje stav (8), a riječi 'koji je sada na snazi kao Aneks IV Dejtonskog mirovnog sporazuma' se brišu.

Amandman VIII

Stav (8) postaje stav (9), a iza riječi 'do njenog članstva' dodaje se dio teksta koji glasi 'NATO savez'.

Ovdje je napravljena jedna greška: ovaj veznik *i* ovdje ne treba da bude.

Ja mislim da dakle ovu rezoluciju, o kojoj je sada riječ, bilo bi dobro promijeniti u ovim odredbama koje sam evo i ja predložio kroz ovih osam amandmana kao prilog za ovu raspravu.

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći se za raspravu se prijavio uvaženi zastupnik Šefik Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege, mislim da raspravljamo o jednoj vrlo važnoj stvari i kao takvoj ili kao prema takvoj odnosila se i Ustavnopravna komisija koja je u dva navrata, prije nego što je zauzela stav kojeg je imala, raspravljala o ovom dokumentu koji je podnesen od Kluba SNSD-a.

Ono što ja mislim da nije dobro je to da se povodom događaja u regionu pokušavaju neke stvari locirati ovdje kod nas u BiH, pa i u državnom parlamentu, jer ova rezolucija je nastala nakon što se desilo sa Kosovom ono što se desilo, kao i neke druge rezolucije koje mi imamo i ja pozivam sve nas u BiH da povodom toga, dakle povodom Kosova, ne zaoštravamo međusobne odnose unutar BiH, sa jedne strane, i, sa druge strane, da ne urušavamo međunarodnu poziciju BiH. Mi imamo svoj put, mi smo odgovorni za budućnost ove zemlje i predlažem da mi idemo dalje, tako što ćemo ovu zemlju voditi onako kako treba da je vodimo. Bojim se da je ova rezolucija došla u jedno takvo vrijeme i trebamo uraditi sve da povodom i ove rezolucije se ne remete odnosi unutar nas u BiH. Najbolje bi bilo kada bi predlagač povukao ovu rezoluciju ali i da nije ni podnesena nikako u Parlament kao ni sljedeća o kojoj ćemo govoriti ovdje koja dalje pokušava da provocira neke stvari ali evo, kada je podnesena, onda da kažem nekoliko stvari.

Rezolucija, iz razloga o kojima su govorili moji prethodnici, osobito gospodin Izetbegović i gospodin Bećirović, izvinjavam se, ... ona iz tih razloga ne može jednostavno biti prihvaćena u tom tekstu, jer sadrži brojne i pravne i činjenične netačnosti i nije je moguće popraviti amandmanima. Ja sam i mi smo razmišljali kako doći do nekog teksta, na bazi ovoga teksta, kojeg popraviti amandmanima jednostavno ... nije moguće, to bi onda predstavljalo jednu potpuno novu rezoluciju. Ja neću ponavljati razloge o kojima su govorili ... o kojima su govorili gospoda Izetbegović i Bećirović. Jednostavno postoje pravne i činjenične netačnosti koje, kada se napišu onako kako treba da stoje, demantiraju ovu rezoluciju. Ona počinje tako što kaže da *Imajući u vidu potrebu očuvanja stabilnosti i definisanja uslova da neometano funkcioniše BiH kao zajednička država stvorena Mirovnim sporazumom*. Pa, mislim, kada krenete odatle i uporedite, izvinjavam se, Ustav BiH i njegov član I, vi ćete vidjeti da to nije tačno, da ne idemo u historiju. Samo član I postojećeg važećeg Ustava BiH!

Kako izaći iz ove situacije? Mislim da svi mi koji sjedimo, dakle ovdje u Parlamentu BiH, smo normalni ljudi i da nam je potpuno jasno da se Dejtonski mirovni sporazum mora poštovati i, u tom pravcu, ne postoji nijedna dilema, ali sa svim onim šta znači Dejtonski mirovni sporazum. Dejtonski mirovni sporazum nije samo Aneks IV. Dejtonski mirovni sporazum je 11 aneksa Dejtonskog mirovnog sporazuma. Dejtonski mirovni sporazum je i obaveza entiteta da usklade svoje ustave u roku od šest mjeseci nakon stupanja na snagu Dejtona. Pa to oni nisu uradili, pa je umjesto njih uradio Ustavni sud, pa su tek nakon odluke Ustavnog suda to implementirali u svoje ustave. Dakle, Dejtonski mirovni sporazum je i odluka Ustavnog suda o konstitutivnosti naroda, popularno nazvana, to je nekoliko odluka Ustavnog suda. I Dejtonski mirovni sporazum su međunarodne konvencije, prije svega Evropska konvencija o osnovnim ljudskim pravima i slobodama, koje, ja mislim kada se tumači Dejton, imaju suplemaciju u odnosu na kompletno domaće zakonodavstvo, pa i u odnosu na sam Dejtonski mirovni sporazum. To je dakle Dejtonski mirovni sporazum i mislim da smo mi u BiH opredijeljeni da poštujemo i da sprovodimo Dejtonski mirovni sporazum. Dejtonski mirovni sporazum, i to je stvar koju posebno želim ovdje da naglasim, ne stavlja u istu ravan, ono što se pokušava kazati a vrlo često se čuje od političara iz RS, ne stavlja u istu ravan suverenitet i teritorijalni integritet ove zemlje kao vrijednosti koje su još jedanput potvrđene u Dejtonu sa zahtjevima, legitimnim zahtjevima za izmjenom Dejtonskog mirovnog sporazuma.

Nema u BiH priče oko suvereniteta i teritorijalnog integriteta ove zemlje! To je vrijednost koju ne može niko povrijediti i o tome se ne može govoriti. Kako ćemo mi unutar BiH živjeti, hoćemo li mijenjati Dejton, odnosno Aneks IV Dejtonskog mirovnog sporazuma, Ustav, propisano je ovdje u tom Ustavu. Jer u njemu samom piše da se on može promijeniti, dakle u njemu piše da se na suverenitet i teritorijalni integritet ne može vršiti atak i u njemu piše da se on može promijeniti, Ustav dakle BiH, pa i to kako će BiH u budućnosti izgledati, na način kako je to propisano Ustavom. A način je dvije trećine, većina u ovom domu i odgovarajuća većina u Domu naroda. I to treba da bude naše ključno opredjeljenje.

Ja spadam u grupu političara koji su bez ikakve rezerve podržali amandmane na Ustav iz aprila mjeseca 2006. godine, kada unutrašnja struktura BiH uopće nije bila tretirana, svjestan, dakle svjestan, dakle svega onoga šta to znači i svjestan ovoga o čemu danas govorim. I to treba da bude naš odnos. A kazati zahtijeva se promjena unutrašnje strukture BiH, e zbog toga ću ja zaprijetiti suverenitetu i teritorijalnom integritetu BiH, to ne može. To nisu stvari koje su i po

Dejtonu dovedene u istu ravan. Evo vam Dejton pa ga dakle iščitajte. I to je ključni problem. Niko ovdje, ja mislim, ne postoji u ovom parlamentu i u ovoj zemlji ko misli da je moguće drugačije izvršiti promjenu unutrašnje strukture zemlje, osim na način kako je to propisano ovim Ustavom, a to znači saglasnost svih u BiH. Možemo se s tim složiti ili ne složiti, ali to je tako i to tako piše ovdje i to se mora poštovati jer je to tako.

Druga stvar koju želim, povodom ove rezolucije, da kažem je da BiH nema drugog puta osim puta, o tome smo govorili i jučer, učlanjenja u EU i osim puta učlanjenja u NATO savez. I, ako bismo željeli da povodom ove rezolucije, koja se ne može, ona se mora odbiti ukoliko je u ovakvom tekstu. Ali, ako bismo željeli ... da izađemo iz ove situacije, povodom ove rezolucije, onda da pošaljemo ove dvije poruke. A te su, dakle poruke koje su potpuno logične, potpuno normalne, nekoliko stotina zakona u ovoj zemlji po kojima se odvija svakodnevni život je doneseno na osnovu postojećeg Ustava. Sлагali se mi sa njim ili ne slagali, zalagali se za njegovu promjenu ili se ne zalagali, ali to je život koji je normiran na bazi onoga što je napisano ovdje u ovom Ustavu. Zbog toga ja mislim da ako išta treba da uradimo onda je to da kažemo da smo mi opredijeljeni za poštivanje i provođenje Dejtonskog mirovnog sporazuma, sa svim šta on znači. To je dakle 11 aneksa, to je odluka Ustavnog suda, to je, to su međunarodni pravni akti, sa svim što znači poštivanjem i provođenjem. Veliki je problem u opstrukciji Dejtonskog mirovnog sporazuma i u njegovom neprovođenju.

Druga stvar, da se ovaj Ustav, kao dio međunarodnog sporazuma, može promijeniti na način kako to piše ovdje u ovom Ustavu, i to uopće nije sporna stvar.

I treća stvar, da smo opredijeljeni za ovaj evropski put i članstvo u EU i u NATO integracijama.

To je jedini mogući izlaz iz ove situacije. Ako neko misli da je moguće drugačije, ja bih volio da to čujem, ali, ako hoćemo da realno sagledavamo stvari, da odgovorno pristupamo ovom pitanju, onda nema drugog odgovora, po mom mišljenju, od ovog o kojem, o kojem sam govorio.

Ulaziti sada u rezoluciji, praviti formulacije – pa pazite, mislim, čitava se nauka napiše oko toga šta je federacija a šta je konfederacija, šta je složena država, a šta je prosta država – a ovdje se jednostavno jednom rečenicom kaže šta je, ko je državotvoran, a ko nije državotvoran, ovdje se jednom rečenicom jednostavno to stavi na papir, i sad o tome treba da se izjašnjavamo ovdje u Parlamentu. To je isuviše ozbiljna stvar da bi joj se moglo na ovakav način pristupiti.

Toliko, hvala vam.

I na kraju, ja mislim da ne bi bilo loše da se razmisli o ovome o čemu je i predsjednik moga kluba govorio, da se možda, evo da bi se definiralo tih nekoliko zaključaka, angažira Kolegij, predsjednici klubova. Dakle, ova rezolucija ne može biti prihvaćena u tekstu kako je ponuđena. Ja mislim da je ne trebamo ovdje u Parlamentu ni odbijati, da ne šaljemo poruku, ... evo da, dakle da razumijemo kolege iz SNSD-a, da ne zaoštravamo međusobne odnose u BiH ali da, evo možda, napravimo nekoliko ovih zaključaka koji nisu sporni, koji su svakodnevni život, mi po tome funkcioniramo. Ja ne bježim i ne bih bio protiv toga. Naravno, tu bi trebalo uključiti ... Kolegij svakako, predsjednike klubova i na tome raditi.

Toliko, hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Za repliku se prijavio uvaženi zastupnik Drago Kalabić.

DRAGO KALABIĆ:

Evo, nisam se javio odmah, saslušao sam par govornika i dužan sam i obavezan da repliciram na neke stvari koje ne stoje. Vidite, mi se u ovoj rezoluciji pozivamo i kažemo da je možda došlo vrijeme da BiH razmišlja o odlasku međunarodne zajednice i smatramo, ako ništa drugo, svi smo saglasni da ako ne danas, jednog dana treba i mora, bio bi red za ovu zemlju, da ode međunarodna zajednica.

U ovom momentu, postoje političke snage koje se zalažu za ostanak međunarodne zajednice, institucije OHR-a, visokog predstavnika iz svojih razloga. I vidite, taj visoki predstavnik, kao istovremeno i tumač Dejtonskog mirovnog sporazuma, sada kaže da postoji potreba, da postoji potreba u Parlamentarnoj skupštini da se, na neki način, prizna RS. Treba da neki razmišljaju i zašto to vrhovni tumač Dejtona, visoki predstavnik međunarodne zajednice, zašto on to kaže u ovom ..., evo da ostavimo naše razloge. Vjerovatno je imao potrebe da pošalje takvu poruku da to treba učiniti. Ja neću da budem tumač njegovih motiva ali je činjenica da je visoki predstavnik to uradio i poslao baš u ovom momentu takvu poruku.

Druga stvar, ja sam rekao da nije naša namjera bila da mi u ovoj rezoluciji definišemo svoje probleme u BiH, ne sporeći drugima da ih definišu, ne sporeći. Ne negirajući ono što nije definisano da se ne može definisati i da se ne treba. Evo, kolega Dokić je govorio i pozivao, znači, dajte da se stavi šta je to za koga sporno, šta relaksira situaciju, šta relaksira situaciju! Znamo mi ... kakva je pozicija dokumenta zvanog rezolucija. Naša je namjera da dodemo do takve situacije, a ona je mogla na neki način da prođe kroz amandmansku fazu. Ovo što je gospodin Bećirović uradio, mislim da bilo bi ozbiljno kada bi gore stajalo SDP i, kao odgovor na našu rezoluciju, ponuda SDP-ove rezolucije jer, po pravnoj nomenklaturi i načinu kako mi izrađujemo akta, svi znaju da ono što prelazi određeni nivo izmjena da je to novi akt. Znači, da je to nova razolucija, rezolucija na rezoluciju, tu je toliko izmjena. Ali ono što sam primijetio da je kod Denisa i SDP-a problem napisati deset stranica al' ne pomenuti RS. Sve izmjene mogu, svi amandmani, sve može, ali gledajte na svaki način da ne spomenete, e to je problem, e to je ružna poruka. Ako pričamo o Dejtonu, onda je nemoguće izbjeći RS onakvu kakva jeste, i da ju ne spomenete i da ju ne napišete. Takva poruka nam ne treba, kazali smo to ovdje. Ja nisam namjerno u diskusiji i nisam pominjao, svi mi znamo kakve su poruke bile i kakvi su jasni politički zahtjevi, kakvi su bili programi politički važnih, velikih političkih partija o ukidanju, nestanku RS, ne znam ni ja, o svemu ostalom.

Ja mislim da je važna poruka i potreba otvaranja unutrašnjeg dijaloga, jer mi imamo gorka iskustva iz prošlosti, i postojale su države sa ustavom neprikosnovene, suverene pa, zbog unutrašnjeg dijaloga, taj ustav se nije održao. Imali smo, imamo, u jednom dijelu smo jasno pozvali kako treba rješavati sukobe u regionu, na kojim principima, to je važno za BiH, mi bar mislimo da je važno za BiH da te sukobe rešava na principima Povelje UN, i zbog svojih

unutrašnjih odnosa BiH treba da to kaže, da je to za nju, za nju važno. Mi smo na takvo nešto pozvali, jer smatramo da je to u interesu svih građana u BiH, a ne da se pozivamo na, pazite, to je sigurno za pravne rasprave činjenica da u ovoj Parlamentarnoj skupštini Ustav BiH kao sastavni dio Dejtonskog mirovnog sporazuma nije potvrđen. I mi sad imamo, imamo jednu situaciju, koju možda neko priziva, imamo ga potvrđenog, čini mi se Rezolucijom UN, imamo ga u potpisu na Dejtonski mirovni sporazum, al' ga nemamo ovdje.

Da li mi to dozvoljavamo da neko na drugom mjestu nekada svojom voljom to učini, umjesto nas i da to ponovo bude ... bez obzira kakav bio rasplet ili neke nove rezolucije UN ili nekog novog mjesta, da li mi to prizivamo da se tamo i negdje ponovo odlučuje o BiH na ovaj način, jer ne želimo da to evo, bilo je kako je bilo, da to potvrdimo ovdje i da tom potvrdom kao što radimo sa zakonima koje je nametnuo visoki predstavnik, pa kažemo, da bismo ih mi mijenjali, da bismo ih mi mijenjali. Prvo ih usvojimo ovdje, prihvatimo, i onda idemo u njihove izmjene.

I evo, završiću time, ja vas molim da o ishodu ovoga razmišljamo, jer ishod i rasprave i glasanja po ovoj rezoluciji, na neki način, šalje poruku u RS, šalje određenu poruku. Kakva će ona biti, vidjećemo na kraju, na kraju rasprave i na kraju izjašnjenja.

Hvala vam.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Ko je replika?

UvaŹeni poslanik Bećirović. Je li replika? Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Imam potrebu da na tri teze repliciram. Prva teza je odlazak međunarodne zajednice. Ja moram reći da nije do međunarodne zajednice već do vlasti u BiH. Kad ovo bude održiva i funkcionalna država, kojoj niko neće prijetiti njenom suverenitetu i teritorijalnom integritetu, vjerovatno tada neće biti problema da i međunarodna zajednica lagano odlazi iz BiH. Međutim, dokle god budemo imali takve prijetnje, očigledno je da će biti međunarodna zajednica u BiH i da BiH neće biti na pravom putu ulaska u EU. Da je to tako, ja ne bih želio da ovdje proizvoljno iznosim svoje ocjene već bih se pozvao na neke relevantne dokument, a relevantna je, recimo, posljednja Deklaracija, odnosno Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira od 27. februara ove godine, dakle, evo nema ni mjesec dana. U toj Deklaraciji, između ostalog, stoji *da postoje i dalje prisutni značajni suštinski problemi koji su dali povoda nedavnom izbijanju krize. Došlo je do pokušaja progresivnog slabljenja institucija i legitimiteta države, ponovo su izbile napetosti između političkih aktera* itd. To sve dakle stoji u Deklaraciji Upravnog odbora. Ali ovo posebno zabrinjava, a i upozorava sve nas na jedan veći stepen ozbiljnosti i odgovornosti, a to je sljedeća ocjena u ovoj deklaraciji. *Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira izražava duboku zabrinutost u pogledu zvaničnih poziva na secesiju. Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira čvrsto naglašava da prema Dejtonskom mirovnom sporazumu nijedan entitet nema pravo na otcjepljenje od BiH.* Dakle, to je ocjena, zvanična ocjena, Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira.

Tačno je da ja u svojim amandmanima nisam pominjao RS, ali je tačno da nisam pominjao ni Federaciju BiH, već da sam isključivo se pozivao na odredbe Ustava BiH i na posljednje zaključke Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira. Prema tome, svakako je da mi danas treba nakon ovog da pošaljemo jednu poruku, ja nas sve zajedno pozivam da se svi zajedno pokušamo dodatno mobilisati da ta poruka bude poruka stabilnosti, poruka poštivanja Ustava BiH, poruka poštivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma i prekidanja sa politikom izazivanja vještačkih kriza i najbolje da se okrenemo BiH i njenim problemima, a nikako da eventualno budemo u službi rješavanja nekih pitanja u regionu za koja niti smo nadležni ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme, vrijeme!

DENIS BEĆIROVIĆ:

niti koje objektivno možemo rješavati.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Imamo sljedeće prijavljene po redoslijedu: Novaković, Suljkanović, Raguž, Dokić, Križanović. Izvolite.

Uvaženi poslanik Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, kolege poslanici, cijenjeni gosti, vidite, ne može se govoriti o ovoj deklaraciji, a da se prije toga ne govori o cilju ove deklaracije. Ja sam cilj ove deklaracije pročitao u medijima, i on je bio da ili namjera predlagača je da provjeri volju političkih partija u BiH, a prije svega partnere u vlasti oko dva ključna stava ove rezolucije, a to je stav (1) i stav (3) ove rezolucije. Taj cilj je i ranije nekoliko puta u stavovima SNSD-a proklamovan, na način, da ukoliko niko ne postavlja pitanje postojanja RS, onda niko neće postavljati ni pitanje BiH.

Što se tiče mene, a i SDS-a, mi mislimo, mi smo imali određene dileme kad se radi o ovoj deklaraciji. Naime, naša dilema je: Treba li ovaj parlament potvrđivati postojanje RS, ako je Dejtonskim mirovnim sporazumom utemeljena RS kao dio BiH? I treba li eventualno nepodrškom ovoj deklaraciji afirmisati ili formulisati stav da ... ovo jeste Dejtonskim sporazumom definisana RS, ali Parlament, jedini put kad je na nekoj instituciji bilo to pitanje, nije to podržao. Mi mislimo da je to bilo rizično i mislimo da je bilo nepotrebno. I to je jedan od razloga zbog čega sam ja na Komisiji bio uzdržan. Naravno, uzdržan, prepuštajući partnerima u vlasti da se dogovore o onom što je cilj ove rezolucije. Rekao sam to prepuštajući, dakle, SNSD-u da vidi ko nije partner u vlasti i suštinski.

Naravno da moram reći da sam bio iznenađen odnosom medija prema ovom stavu koji sam imao. Prije svega medijima u RS. A opet, prije svega Javnog RTV servisa Vlade RS. Naime, ova rezolucija je definisana kao rezolucija o trajnosti RS, a moj uzdržan odnos je bio definisan

kao uzdržanost prema trajnosti RS. Vidite, ako je član 1., a jeste definisao trajnost RS, dio deklaracije, onda je dio deklaracije i član 3. koji govori o neprikosnovenim temeljima postojanja BiH, suverenitetu, političkoj nezavisnosti itd. itd. Pa bi se ova onda a propos toga deklaracija mogla nazvati i *Deklaracijom o suverenitetu BiH*, kao što se mogla nazvati i *Deklaracijom o trajnosti RS*.

Ja se nadam da će mediji, kako su onako zdušno prokomentarisali taj stav, prokomentarisati i ovaj, i upotrijebiti i ovaj nazivi. Ili, uopšte, nije ni važno kako će mediji, neki mediji, definisati neke stavove. Naravno zlorado, zlorado to komentarišući i vežući to u razno-razne kombinacije kako bi se omalovažio nečiji rad ili nečiji stav. Ali dobro, nije ovaj parlament zaslužio da ... ja jadikujem ovdje na medije i na način kako oni postupaju prema pojedinim informacijama, događajima i sl.

Vratiću se na samu deklaraciju. Dakle, SDS podržava sve stavove ove deklaracije koje su moje kolege prethodnici osporili. Dakle, mi podržavamo stav (1) deklaracije, stav (2) deklaracije, izmijenjeni stav (3) deklaracije, jel' smo mi predložili amandman da u stavu (3) bude *neprikosnoveni temeljni principi* izbrisano to *neprikosnoveni temeljni* i ostane *princip postojanja BiH su njen suverenitet, politička nezavisnost*. Zašto smo to predložili? Vidite, drage kolege, u Ustavu BiH u Preambuli piše: *Opredijeljeni za suverenitet, teritorijalni integritet i političku nezavisnost BiH u skladu sa međunarodnim pravom*. Dakle, nigdje ne piše da je to temeljni princip, nego su potpisnici opredijeljeni za to. I mi smo opredijeljeni i dan-danas za to, mi smo opredijeljeni za Dejtonski sporazum, što je nesporno, to opredjeljenje. Ali nigdje ne piše, jel' ovdje je rečeno *u skladu sa međunarodnim pravom*, dio međunarodnog prava ili pravnog poretka su i povelje UN koje definišu, između ostaloga, i pravo na samoopredjeljenje o kome neću danas da govorim, ne želim odvesti priču u ovom pravcu. Hoću reći da diskutujem na način kao što je diskutovao kolega Džaferović, kad je rekao: *da je to nešto u što se ne smije dirati*. Dakle, ja mislim da je ovo nešto što je definisano Dejtonskim sporazumom i, pridržavajući se Dejtonskog sporazuma, mi to podržavamo. Rušenjem Dejtonskog sporazuma, sve su varijante otvorene.

Neću pričati o tome ko je vršio opstrukciju Dejtonskog sporazuma. To bismo mogli jednu čitavu sjednicu pričati, pa elaborirati zbog čega neki aneksi nisu ispoštovani, ko je, kada i gdje. Valjda, u zavisnosti kako je ko imao interesa u pojedinim fazama primjene Dejtonskog sporazuma ga je opstruisao. Pa, između ostaloga, mi ga nismo podržavali na početku kad je bio usvojen, sad ga zdušno podržavamo i ne damo ga ni za živu glavu. Dakle, došlo je do određenih evolucija u stavovima pa, evo kažem, i u ovome dijelu ko je šta opstruisao, a ko nije opstruisao.

Takođe, mi mislimo da trebamo biti do kraja iskreni u čitavoj ovoj priči. Ovdje niko nije govorio o odlasku međunarodne zajednice. Odlazak međunarodne zajednice očito je nešto što se neće dugo desiti. Ovdje je u rezoluciji bilo govora o prestanku institucije ili ovlaštenja visokog predstavnika. Dakle, međunarodna zajednica će ovde ostati i duže nego što mi mislimo da će ostati. Nije njima ovde toliko loše, da odu. Znači, ostaće oni ovde, ostaće i zbog nas, ostaće i zbog sebe, sve dotle dok mi ne uđemo u EU, ali ovdje je očito prijedlog na jedan drugačiji način, koji je takođe definisan pojedinim stavovima Vijeća za implementaciju mira, odnosno na nekim od ranijih sjednica Vijeća za implementaciju mira.

Mi ćemo i danas na ovoj sjednici biti uzdržani kad se radi o ovoj rezoluciji. Prepustićemo partijama, koje čine parlamentarnu većinu, da se dogovore, jer to je i cilj konačni bio ove rezolucije. Da se iskreno pogledaju u oči i kažu kako mogu dalje i kako i mi svi sa njima možemo dalje. Oni su za to dobili mandat na poslednjim izborima i mi smatramo da u skladu sa tim to trebaju i uraditi. Dakle, ne želimo nikome smetati u realizaciji i ovog cilja, ali isto tako i svega onoga što je ovde rečeno.

I na kraju samo jedna opaska, iako nema kolege Izetbegovića, izvinjavam se kolega. Naime, kolega je često puta u svojoj diskusiji citirao Aneks IV Ustava BiH, a onda u jednom slučaju nije. A nije u onom slučaju kad se govori o ratu. A, Ustavom definisan, odnosno Dejtonskim sporazumom definisano da se radi o tragičnom sukobu, a on to nije tako definisao. Dakle, ako govorimo o doslednosti u primjeni Dejtonskog sporazuma, onda o njoj moramo govoriti u svakom članu. A ja sam da govorimo o doslednosti u svakom članu i u svakom aneksu. A zato sam i da se dogovorimo ako možemo, a ne možemo, i o karakteru ovog rata, ali očito je da ne možemo. Vidjeli smo maloprije da se nismo o nekim stvarima mogli dogovoriti, tako da vjerovatno o tom bi se najteže mogli dogovoriti.

I na kraju, bilo bi dobro da se zaista, nakon svih ovih rasprava, predsjednici klubova stranaka parlamentarne većine sastanu i pokušaju naći izlaz iz situacije u koju su sada ušli.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Džaferović. Replika.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Ova diskusija gospodina Novakovića, ja bih zamolio dakle sve kolege da u svojim raspravama pokušavaju tražiti izlaz dakle iz ove situacije, a ne, kako se to kod nas u narodu kaže, ovde zakuhavati. Ja mislim da u diskusiji gospodina Novakovića, za one koji su dakle to shvatili u cijelosti, ima dosta elemenata da se stvari pokušaju, kako se to kaže u svakodnevnom žargonu, kaže, zakuhati. Ne ide nam nikome u prilog, od zakuhavanja niko nema koristi, I ja sam, kad sam imao svoju diskusiju, nastojao da budem maksimalno oslonjen na ono po čemu BiH danas funkcioniše i tumačeći to na način na koji mislim da to treba da tumačimo.

I zbog toga mislim da bi bilo dobro, jer ovo je i suviše ozbiljna situacija da bi se mogli ponašati na ovakav način. To je jedno.

Drugo, sada odgovor dakle gospodinu Novakoviću. Možemo ući i u međunarodno pravo, gospodine Novakoviću, koje govori, između ostalog, i o pravu na samoopredjeljenje, ali tad ćemo morati ući, gospodine Novakoviću, u nešto što ja nisam iznosio u svom govoru ovdje, o načinu nastanka onoga što se poziva na samoopredjeljenje, pa ćete morati odgovoriti na masu pitanja oko načina nastanka, i da dalje ne otvaram tu temu. Jer, ako je otvorim, onda ćemo otići daleko. To je dakle jedna stvar.

I druga stvar, svaki narod u ovoj zemlji i svaki građanin u ovoj zemlji polaže pravo na svaki pedalj ove zemlje. I ko će se onda od koga samoopredijeliti i otcijepiti, kada svaki narod i

BiH ima modificiranu unutrašnju strukturu. Sastoji se od dva entiteta i Brčko Distrikt prema Aneksu II tačka 5. i arbitražne odluke za Brčko Distrikt. Ali su narodi u BiH ravnopravni na svakom pedlju i polažu jednako pravo na svaki pedalj ove zemlje, bez obzira na međuentitetske, distriktne i bilo kakve unutrašnje linije. Ko će se onda od koga otcijepiti, gospodine Novakoviću, i ko će se od koga samoopredijeliti? I u tome je dakle suština. Suverenitet i teritorijalni integritet ove zemlje je vrijednost koja je neupitna i mi možemo samo jednim dijalogom između sebe tražiti rješenja za budućnost. Ništa nećemo postići ukoliko budemo išli tim putem, kako vi govorite, osporavajući npr. Pa vama ne odgovara ništa što napadamo mi u rezoluciji, a odgovara vam sve što mi ne napadamo. Nije odgovoran odnos, gospodine Novakoviću, prema ovoj situaciji.

Toliko, hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Ispravak netočnog navoda.

Uvaženi predsjedatelj doktor Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja sam samo, iskreno govoreći, tražio povod samo da se obratim u jednoj minuti, a mogao sam da na masu diskusija tražim ispravak netočnog navoda, počevši od diskusije gospodina Novakovića, nazivajući RTV servis RS servisom Vlade RS i traženje da se uređivačka politika te kuće uredi prema zahtjevima SDS-a.

S druge strane, ovde smo svašta nešto čuli i puno puta smo čuli Dejtonski mirovni sporazum. Ja ga nikad nisam imao u ruci. A ja vjerujem da većina vas nije imala. I ako ćemo tražiti zajednički izlaz iz ove situacije, a oko svake riječi u ovoj deklaraciji možemo da napravimo veliku, stručnu i akademsku raspravu, onda hajde da se dogovorimo da uradimo ono što nam je obaveza. A obaveza nam je prema Pariskom sporazumu da BiH dostavi prevod na tri službena jezika Dejtonskog mirovnog sporazuma. Obaveza je Pariza da nakon toga kaže: to je službeni prevod Dejtonskog mirovnog sporazuma. To je uradila Srbija, to je uradila Hrvatska, BiH nije ispoštovala svoju obavezu. Hajde da ovaj parlament zatraži od Predsjedništva da BiH ispuni tu svoju obavezu. Hajdemo da zatražimo od Predsjedništva da se ratifikuje taj sporazum prema Zakonu o ratifikaciji međunarodnih sporazuma, jer je to međunarodni sporazum. I hajde da ova Parlamentarna skupština da saglasnost za ratifikaciju tog sporazuma i ja vjerujem da će SNSD povući ovu deklaraciju. Možemo li se oko toga dogovoriti u ovoj Parlamentarnoj skupštini? Dajte da tu nađemo zajednički imenitelj ove BiH.

Samo toliko, hvala.

NIKO LOZNAČIĆ:

Replika, uvaženi zastupnik Selim Bešlagić.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Kada sam prvi put ušao u ovaj parlament, a kada je gospodin Ivanić izabran za ministra vanjskih poslova, ja sam postavio poslaničko pitanje: *Da li je ratificiran Dejtonski sporazum ovde i kada će biti ratificiran i da se daju razlozi?* I, prema tome, pitanje koje sam postavio, znači prvi put kad sam ušao u ovaj parlament, tada je izbjegnut odgovor i mi odgovora na ovo pitanje još nemamo. Da smo ga ratificirali, ovde ne bi bilo nikakvih rasprava. Ali, mi imamo uslov koji je ovde dat i ...tačno rečeno šta je BiH, koji su to entiteti, od čega se sastoji i mi sada raspravljamo o tome da li da ponovo to treba da potvrđujemo. Ja sam za to da samo poštujemo Dejtonski sporazum. I kraj. Šta? Završeno. U kome se spominju entiteti, u kome se spominju sve ove nadležnosti i u kome tamo stoji šta su ovlasti entiteta, šta države, i kako se entiteti mogu dogovoriti da prenesu stvari na nivo države. Sve stoji. Hajmo ga poštovati i vidjet ćete da ćemo biti sretni. I problem je u tome što je čitava priča u svemu ovome da u datim trenucima, kome šta odgovara, on potegne neko pitanje, a jednostavno trebamo samo poštovati Dejtonski sporazum.

I ponavljam još jednom, evo još jednom po ne znam koji put, molim vas nemojmo donositi stvari ako smo izostavili upotrebu Dejtonskog sporazuma da se entiteti dogovore šta prenose na nivo države. Ovde ćemo mi lako usvojiti taj zakon, svaki dogovor ćemo ... ali, nažalost, mi to ne radimo, odnosno oni ne rade i kad sam dao jedan prijedlog, znači te 2002. godine, kad sam dao prijedlog o formiranju *Ministarstva za poljoprivredu*, dao zadatak, odnosno zamolio Vijeće ministara da pokrene to pitanje dogovora, znate kakav sam odgovor dobio, kaže, nisi ispunio sve uslove za podnošenje tog zahtjeva, jer nisi dobio saglasnost dva entiteta. Pa jesmo li mi zaduženi za to ili je za to zaduženo Vijeće ministara, ako je to dobra ideja.

Prema tome, ja sam ispoštovao taj dio i zbog toga bih htio da kažem, dajte da poštujemo Dejtonski sporazum. Deklaracija, prihvatamo Dejtonski sporazum i završavam stvar.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

To je samo jedan aneks. Mi u 1,00 sat smo zakazali kao Kolegij jedan sastanak sa Izbornom komisijom da pokušamo naći način da izađemo iz amandmana koji su podneseni na Izborni zakon.

Ja predlažem – ljudi tamo čekaju, pa dobro, možemo se dogovoriti – znači, da u pola dva pravimo pauzu, bez obzira kako će nas ova diskusija odvesti. Ali imamo već sad tri replike i ima šest rasprava! Znači, nećemo stići završiti u pola dva i možda će se neko onda zaustaviti na svojoj raspravi ili replici.

_____(?)
/nije uključen mikrofoni/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Meni je to jasno, ali ja ne mogu oduzeti mogućnost da 10 minuta, koliko piše u Poslovniku. Molim vas, onda do pola dva, napravićemo pauzu u 1,00; nastavljamo u 2,00 sa replikama ko ne želi odustati od replika, a ko želi diskusijama.

/PAUZA/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Od jutros upozoravam da moramo da završimo ovu sjednicu u dogledno vrijeme kako bi Komisija mogla da zasjeda ... u 5,00 sati. Naši članovi ovde Parlamenta su članovi i te komisije. Molim vas da svojim diskusijama ne izazivate buru replika, jer ćete me dovesti u poziciju, a to dosada nisam uradio da oduzimam riječ i da u cilju da završimo do 4,00 sata, kada je glasanje u 4,00 sata, omogućim da se ova sjednica završi. Upozoravam poslanike da ću početi oduzimati riječ da bi mogao da završim ovu sjednicu. Sutrašnja sjednica će biti najavljena, molim vas da svi budete tu u 13,00 sati da bi mogli da počnemo da radimo, sutra u 13,00 sati. I još jednom napomena za one koji nisu dobro čuli. Podrazumijevamo da svi oni koji su predložili amandmane na policijski zakon, prema onome kako je bilo glasanje o tim amandmanima, na prošloj sjednici, pretpostavlja se da će proći na isti način, računaju se da su odmah podneseni i ovde se ponovo brane u Parlamentu, da bi se ispoštovale procedure poslovničke od 24 sata.

Imam sad diskusija a zamolio bih one koji su se javili za repliku da odustanu od replika, da bi omogućili kolegama da završe dalje diskusiju u vezi sa time i za diskusiju su se javili redom: Suljkanović, Raguž, Dokić, Križanović i Hadži Jovan Mitrović.

Uvaženi poslanik Suljkanović. Izvolite.

MEHMED SULJKANOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, cijenjene kolegice i kolege, uime Kluba Stranke za BiH, želim da kažem da mi ne možemo i nećemo podržati ovu rezoluciju. Razloga je dosta, a navest ću dva glavna.

Prvo, smatramo da je ova rezolucija nepotrebna jer pominjanje suvereniteta, teritorijalnog integriteta, unutrašnjeg uređenja zbog činjenice da su ovi jasno definirani, '92., '95., i to na mnogo snažniji i autentičniji način.

Druga primjedba jeste da je ova rezolucija selektivna, tretira samo pojedina pitanja iz Aneksa IV Dejtonskog sporazuma, istovremeno zanemarujući i ignorišući pitanja iz Aneksa VII koji tretira pitanje povratka, zatim IX korporacije na državnom nivou, X pitanje OHR-a itd. Razloga ima još. Jedan dobar dio njih je iznesen u diskusijama prethodnih diskutanata i eto, dajući prilog ovom apelu predsjedavajućeg, ja sam u vrlo kratkim crtama iznio razloge koji su Klub Stranke za BiH rukovodili da se opredijeli onako kako smo to rekli.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Kalabić. Izvolite.

DRAGO KALABIĆ:

Molim vas, shodno opredjeljenju SNSD-a i našem zahtjevu od ranije da se djeluje na ovu rezoluciju, znači sa svojim stavovima, nama je prihvatljiv jedan od prijedloga da u narednom periodu jedno tijelo prema tom zaključku pokuša usaglasiti stvari oko ove rezolucije, znači da imaju u vidu i ostali govornici da ćemo mi pokušati u nekom periodu koji bude tim zaključkom kreiran usaglasiti stavove i da se vjerovatno nećemo danas o tome izjašnjavati, da to svi govornici imaju u vidu. Evo, na tragu tog mogućeg zaključka i mogućeg dogovora.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem. To nam je od pomoći.
Uvaženi poslanik Raguž. Izvolite.

MARTIN RAGUŽ:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedatelju.

Evo truditi ću se, nadam se da sam i dosad racionalno koristio vrijeme, poštivati vašu preporuku, a evo sada, nakon što je i gospodin Kalabić kao šef kluba, na neki način, prezentirao ovde spremnost da se vodi dijalog i argumentirana rasprava o pitanjima koja su pokrenuta o rezoluciji i da se na neki način ovo pitanje još dodatno razmotri u Parlamentu. Mislim da je to izlaz iz ove situacije i dodatno ću skratiti ovu svoju raspravu.

Ali, pošto je ovo važno pitanje, pošto je i javnost vidimo jako senzibilirana i zainteresirana i za stranačke pozicije i za način na koji će se ovo sve skupa dalje odvijati, ja bih vas htio upoznati sa sljedećim stajalištima koja su dio programskih opredjeljena HDZ-a 1990.

Znači, pitanje odgovornosti! Rezolucija nosi naslov *Rezolucija o odgovornosti*. Ne niti o Dejtonu, niti o nekim drugim pitanjima, znači to je *Rezolucija o odgovornosti*.

Ja osobno smatram i mi možemo podržati da je vrijeme da ovaj parlament iskaže svoju odgovornost o najvažnijim pitanjima za ovu zemlju i mislim da bi to trebao biti metod kako bi trebali dalje nastaviti ovaj rad. To pitanje odgovornosti mi više ne trebamo testirati samo proklamacijama nego onim što je sadržano rad ovog parlamenta i što su prioriteti, a jedan od njih je danas, odnosno sutra, i dok ovdje vidimo da čak i oni koji glasuju protiv nekih zakona, danas se ovde zalažu kao najveći mogući prioritet. Znači, europski put, ja mislim da je najveća odgovornost ovog parlamenta, naš odnos da ispunimo obveze i da potpišemo taj sporazum. To je praktično pitanje odgovornosti.

Drugo, pitanje odgovornosti nije da od Dejtona pravimo dogmu, gospodo. Ja možda ću malo ovdje biti na neki način preotvoren, ali mislim da ... svi trebamo prihvatiti da poštujemo Dejton i da kao legalisti ispunjavamo sve ono što je Dejtonski mirovni sporazum sadržavao. Ali danas, 13 godina od potpisivanja, parafiranja i potpisivanja Dejtona, ako želimo prići odgovornosti, moramo vidjeti šta je on dobroga donio, a donio je dobroga, ali gdje su njegova ograničenja i šta bi bilo odgovorno od ovog parlamenta uraditi da se ta ograničenja otklone.

E, to bi bila ta priča odgovornosti. I ako hoćete o toj odgovornosti, gospodo, pričati, onda moram reći da nije dovoljno reći samo da je svaki čovjek i svaki narod konstitutivan na svakom djeliću BiH kao što smo ovdje čuli, nego podržati praktične ustavne i zakonodavne dimenzije te jednakopravnosti. Nažalost, ne lociram ovdje odgovornost ni na koga pojedinačno, nego na sve nas, moramo konstatirati da smo daleko, daleko od toga, i da nas puno tu posla čeka, ako hoćemo doći u tu poziciju.

Odgovorno bi bilo reći da nije europsko rješenje da u zemlji tri naroda, a to je vrlo rijetko, ja mislim da ovde skoro uopće nije spominjano ni u raspravama, tri konstitutivna naroda i svih njenih građana, sa ustavnom strukturom modificiranom u Dejtonu kroz dva entiteta, vidimo, ni nakon Petrićeve Oduke o konstitutivnosti, nismo uspjeli naći taj balans između pojedinačnog i kolektivnog, odnosno nacionalnog i između pozicije sva tri kolektiviteta na isti način.

Znači, za Hrvate je, odnosno iz pozicije stranke i birača koji su podržali ovu stranku da nam ne prigovaraju da sad mi pretendiramo da govorimo u ime čitavog naroda, što stoji kao opravdana dimenzija, znači prihvatljivo da Dejton tretiramo kao krucijalni povijesni akt, koji je zaustavio rat u BiH i koji je otvorio pretpostavke za mir i za reintegraciju BiH. Ali sad je vrijeme za europeizaciju Dejtona i, ako su tad učinjeni mnogi kompromisi, koji su objektivno i neprincipijelni da bi se ta visoka i sveta zadaća mira postigla, danas nije vrijeme za neprincipijelne kompromise. Danas je vrijeme da vidimo možemo li mi unutar tog okvira osigurati funkcionalnu, modernu, europsku BiH, koja će biti prihvaćena od sva tri naroda i od svih njenih građana. Mi mislimo da formula Aneksa IV. to ne može bez značajnih promjena osigurati, to legitimno pitanje i pitanje odgovornosti bi bilo da to postavimo i u ovom dokumentu, ne osporavajući nijedno pravo, nijedan zahtjev niti jedan entitet. E, to je onda cjelina pristupa. U toj cjelini pristupa, ne možemo na dvije stranice i ovako ad hoc i, drago mi je da ima dakle prijedloga da evo možda svi klubovi odrede po predstavnika da ... pokušamo doći do jedne izjave koja bi sadržavala sve ove elemente i koja bi zaista pokazala da se možemo odgovorno nositi, a ne pojavi se određena situacija ili ne pojavi i ad hoc interpretacija, nego zaista da se bavimo ozbiljno, da se poštujemo, da uvažavamo, ali da ne guramo glavu u pijesak, znači. Da ne guramo glavu u pijesak! Danas se protiv federalizacije javljaju svi oni koji najviše konzumiraju federalni, i to krajnje nepovoljan asimetrični koncept, koji graniči sa konfederalnim.

Evo, to su ta ozbiljna pitanja za odgovornost prema ovoj zemlji i prema svim njenim narodima i podržavam dakle da zajedno radimo na ovome.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Dokić. Izvolite.

BRANKO DOKIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Kada bi mi živjeli u jednoj sretnijoj zemlji, da ne upotrijebim neku drugu nezgrapniju riječ, onda ova Rezolucija o odgovornosti o kojoj sad raspravljamo bi bila isto što i dokazivanje da je 2 više 2 jednako 4. Ove stvari koje su ovdje, one se podrazumijevaju. I u matematičkom smislu, to su aksiomi. A svako, onaj ko zna elementarne stvari iz matematike, zna dobro da se aksiomi ne dokazuju već da su oni početne tvrdnje, na osnovu kojih se grade teoreme. Međutim, s obzirom na to kakva smo mi država, ima smisla da se o ovome raspravlja.

U ovom kontekstu kakva smo država, ja mogu da vam kažem da sam često u prilici da se i postidim na kvalifikacije koje izriču evo neki drugi, pa hoću da vas podsjetim. Prije manje od mjesec dana ili oko mjesec dana, ovdje u istoj ovoj sali, u okviru 10. interparlamentarnog sastanka parlamentaraca Brisela i BiH, jedan od briselskih parlamentaraca je izrekao i sledeću konstataciju: *Pa šta vi hoćete, vi niste nikakva država!* Ja vam kažem da sam se ja zastidio na tu konstataciju ali neki drugi koji se više zaklinju ostali su bez odgovora na tu konstataciju.

Nažalost, mi pružamo tako visokim zvaničnicima, koji nam dolaze iz Evrope, argumente da ustvrde to što su ustvrdili, od toga ko upravlja ovom zemljom itd. itd, a mi to tražimo, dakle tražimo da neko drugi radi naš posao. I ono što je gospodin Izetbegović rekao, počevši svoju diskusiju, evo i ja ću sad da podvučem.

Gospodo, mi smo imali juče ministra i ko zna koliko ministara, a da ne kažemo, da smo i mi polagali zakletvu u kojoj eksplicitno kaže da se zaklinjemo da ćemo poštovati Ustav BiH i Okvirni sporazum Dejtonsko-Pariški. Ali, mi to ne radimo, mi se zakunemo i zaboravimo u što smo se zakleli. Ova deklaracija je izazvana raznim ne samo tvrdnjama nego i pokušajima, ja ću biti sad eksplicitan, da se ukine RS, a lider jedne od većih stranaka ovdje je to izjavljivao nekoliko puta, a lider druge stranke, otprilike iste takve, je u kontekstu ustavnih promjena rekao: *Ma oni pričaju da će ukidati RS, a mi to radimo iz dana u dan.* E, zbog toga je došla i ova deklaracija. I u njoj nije uopšte sporno ono što je gospodin Džaferović sporio. Pitanje teritorijalnog integriteta da se, i ja kažem, da se ne postavlja. Ali, gospodine Džaferoviću, u tački 3. ovdje eksplicitno kaže, ono što ste vi tražili, *neprikosnoveni temeljni principi postojanja BiH su njen suverenitet, politička nezavisnot, u skladu sa međunarodnim pravnim i teritorijalnim integritetom, uz nepovredivost međunarodno priznatih granica.* Dakle, ovo nije sporno. Nijedna konstatacija nije sporna. Ja mogu da prihvatim činjenicu da, možda, jezički nije definisano potpuno precizno i da tu se otvara prostora da se jezički nešto dodefiniše, da bude eksplicitnije, u skladu potpuno sa Ustavom i Dejtonskim mirovnim sporazumom, jer to su, opet kažem, aksiomi koje mi nemamo pravo ni dokazivati, da se razumijemo.

I u tom kontekstu, evo i moj je prijedlog. Dajte da se vide ti konkretni prijedlozi gdje se tekst može u tom kontekstu korigovati, pa da bude prihvatljiv za sve, ako smo već došli u tu situaciju da ga prihvatamo.

I kad sam već uzeo riječ, evo u okviru diskusije, nije replika ali jedan mali odgovor mom uvaženom prijatelju koji je diskutovao prije mene. Pitanje federalizacije BiH je izmišljeno pitanje. BiH je federalna država. Piše vam u, ne piše u Ustavu, ali dobro, ne mora da bude, samo malo da vam kažem, sve ovo, što je gospodin Raguž o čemu je govorio, ja potpuno razumijem, ali to uopšte, ta ostvarenja neće osporiti nijedan stav u ovoj deklaraciji. Gospodo draga, u okviru, ... sastavni dio Dejtonskog mirovnog sporazuma je i Vašingtonski sporazum. Jeste li vi svjesni

činjenica koliko neke stvari u Vašingtonskom sporazumu imaju koje uopšte ne razmatraju se ovdje, a mogu da budu vrlo indikativne, evo i u narednom periodu? Sastavni dio Vašingtonskog sporazuma je, prijatelji dragi, i Preliminarni sporazum o formiranju konfederacije između Federacije BiH i Hrvatske, koji su potpisali Izetbegović i Tuđman, koju niko do sada nije poništio, što znači da ona važi. A neću sad da vam otvaram pitanja, jer je previše u ovoj državi otvorenih pitanja, šta to može da znači i kakva prava na to može neko drugi da se pozove. U okviru Vašingtonskog sporazuma postoji prostor da uvažavajući Dejtonski mirovni sporazum se riješe neka problematična pitanja u okviru Federacije, a samim tim i rješavanje mnogih opravdano otvorenih pitanja koja dolaze sa hrvatske strane. Sve to ovaj dokument neće onemogućiti. On je, još jednom kažem, aksiom koji u nekim drugim okolnostima ne bi trebalo ni da bude raspravljan, jer se on ne dokazuje ali, već kad je tako, dajte ga jezički uobličite da bude prihvatljiv za sve.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme, vrijeme, molim vas! Nećemo uspjeti završiti ovu sjednicu. Vrijeme, molim vas! Pazite na vrijeme!

Križanović. Izvolite.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Evo ja ću zaista nastojati da vrlo kratko dam svoju impresiju o ovoj rezoluciji, ne ponavljajući ono što je dosad govoreno, s tim, da u načelu, kažem, da se slažem sa kolegicama i kolegama koji su problematizirali određene formulacije iz ove rezolucije, posebno one koje se odnose na formuliranje države BiH i njene konstitucije i Ustava uopće i Dejtonskog sporazuma u cjelini.

Vidite, mi danas ćemo raspravljati samo u roku evo zadnjih mjesec dana o četiri rezolucije koje imamo na dnevnom redu ovog doma. Ako ovako nastavimo, broj rezolucija će preteći broj zakona koje mi donosimo u ovom parlamentu. E, uprkos tome, mene je obradovao, recimo, naslov ove rezolucije koji govori o odgovornosti. Međutim, kad sam pročitao sadržinu i poruku ove rezolucije, onda sam vidio da baš naslov ne odgovara sadržini. Ja sam očekivao i vjerujem da je bila to dobra namjera predlagачa, da se željelo izaći sa jednom ozbiljnom rezolucijom o odgovornosti svih državnih organa u BiH, svih nositelja vlasti u BiH, da se postigne jedan politički dogovor, u kojem će se pronaći forme izlaska iz ove močvare i blata u kojoj je BiH. Međutim, za jednu ozbiljnu pripremu takve rezolucije i iskreno njeno provođenje, trebalo je, čini mi se, drugačija priprema, i to priprema u smislu određenih prijedloga koji već sad se ovdje ... iznose da se ovo vrati određenoj skupini poslanika koji će ovo preformulirati i dati joj pravi smisao.

Po mom mišljenju, za iskrenost ove rezolucije, trebalo je prethodno napraviti dogovor predstavnika političkih partija, koje su ustanju jednoglasno donijeti ovakvu rezoluciju i, što je važnije od svega toga, provoditi je.

Neću širiti ovu priču ali želio bih ukazati zaista da je krajnje vrijeme da se rezolucijama ne testiraju međustranački odnosi u ovom domu, nego apeliram na najodgovornije ljude u Parlamentu, na parlamentarnu većinu, da je krajnje vrijeme da u BiH se okrenemo pitanjima koja život znače.

Hvala vam.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

UvaŹeni poslanik Lozančić. Izvolite.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Dame i gospodo zastupnici, uvaŹeni gosti, ja ću prvo reći nekoliko naćelnih stvari. Znaći, uvaŹavam potpuno legitimno pravo svakom zastupniku, svakom klubu, svakoj politićkoj stranci, da predlaŹe u parlamentarnu proceduru dokumenta koja su predvićena da se mogu predlagati pa u tom smislu i doŹivljam Prijedlog rezolucije koju je u parlamentarnu proceduru uputio Klub SNSD-a.

Neću uopće, moram reći, diskutirati o sadrŹaju rezolucije, jer bih onda vjerovatno ...narušio ovo prvo naćelo da osporavam legitimitet predlaŹaću da misli šta ima pravo, šta hoće da misli o odrećenom pitanju, ali ću evo to pravo proširiti pravima i nas drugih da mislimo o odrećenim pitanjima šta bi sve moglo se ovde potvrćivati, odnosno ne potvrćivati. Na odrećen naćin, pošto po ovoj narednoj toćci, ja mislim da one imaju dodirnih toćaka, neću diskutirati, ali znaći imaju dodirnih toćaka, pa ću spomenuti ovako, iako neću izrekom moŹda. Mi bismo mogli donijeti jednu rezoluciju po kojoj ćemo priznati postojanje Ustava BiH i ponovo reći da ćemo ga poštivati. Mogli smo, mogli bismo drugu rezoluciju donijeti, pa po jednu ovu rećenicu iz preambule uzeti: da smo predani miru, prav... toleranciji i pomirenju. Ne bi niko mogao osporiti ...ali pitanje koliko smo mi iskreni u tim rezolucijama! Znaći, u tim izrićajima ...onoga što kaŹemo ovdje. Dobro bi bilo da kaŹemo da ćemo promicati opće blagostanje, gospodarski razvitak kroz zaštitu, ... promicanje trŹišnog gospodarstva. Mislim da i to ne bi bilo loše. I sad, mogao bih išćitavati ovaj Ustav od prve do zadnje rećenice, ako ga Źelimo, još jednom potvrćivati ... rezoluciju.

Moram reći ..., ne Źeleći uopće provjeravati šta su bili razlozi i šta su ciljevi ove rezolucije ili nekih drugih rezolucija, a neće me niko krivo shvatiti, brzo sam se nekako prisjetio jedne scene s poćetka '90-tih godina koju ste vjerovatno svi, jer se puno vrtila na televiziji, vidjeli, poćetak nereda, da tako kaŹem, ne znam kako bih nazvao drugaćije, neću da nikog iritiram, u Sloveniji. Sjećam se jednog vojnika ... koji je evo slućajno porijeklom iz BiH i pita ga novinar šta je ovo, šta se dogaća? A on kaŹe, pa eto oni bi ko biva da se oćcijepe, a mi bi ko biva da im ne damo, pa otprilike nešto ko biva. Ovde je sve nešto ko biva. MoŹda bi neko, moŹda je neko mislio da Źeli ukinuti RS. A moŹda sad neko misli da stvarno neko to misli. Ali sad ćemo mi dokazivati nekome itd. sad bi mogli u bezbroj krugova ... vrtiti se šta je ko mislio, ćega se ko prepao, ili je li se uopće prepao, ili ima potrebu da evo ... nešto potvrdi, ne znam ni ja.

Mislim da je ovaj prijedlog ili prijedlozi koji su išli u pravcu da je uistinu dobro ako želimo djelovati kao Parlamentarna skupština, odnosno kao Zastupnički dom Parlamentarne skupštine da počnemo raditi našu zajedničku rezoluciju o odgovornosti. Mislim da je već par kolega govorilo na tu temu, da kažemo, da iskažemo konkretno svoju odgovornost spram ove države, spram njenih institucija i spram svih njenih naroda i građana, znači, ali stvarno da iskažemo to i da ono što kaže naš poslovnik, šta su rezolucije, pa ću citirati, jer to često zaboravimo, da: *Dom rezolucijom izražava svoje stajalište o relevantnim političkim pitanjima, socijalnim problemima*, nema nijedna rezolucija o socijalnim problemima, *i potrebama i utvrdi političke smjernice koje će provoditi Predsjedništvo, Vijeće ministara ili druge institucije BiH*. Ovde nema smjernica, moram reći, nijedna od ovih rezolucija, ali ne mora biti, znači ne mora biti, rezolucija može izraziti stajalište o nekom bitnom političkom pitanju.

Ja sam ponukan ovim razmišljanjem o rezolucijama došao na ideju, iako moram reći da evo, reći ću, pa ću reći da mislim da je i ovo suvišno, ali da mi se čini primjerenijim za ovu dvoranu ovdje da donesemo rezoluciju o suverenosti, teritorijalnoj cjelovitosti i političkoj neovisnosti BiH. E, sad, ako bismo išli u potvrđivanje i donošenje ovakve rezolucije, moglo bi se zaključiti da ja mislim da je to upitno. Isto kao što bi se moglo zaključiti evo sad, da ovako kažem, kad moji prijatelji iz SNSD-a predlažu rezoluciju kojom žele potvrditi RS, da oni misle da je ona upitna, pa je žele osnažiti ovde. Znači, mogli bismo tako gledati. I ja ću, evo pročitati kao jednu radnu, jedan radni materijal, koji ću priložiti ako donesemo zaključke da pravimo jednu zajedničku rezoluciju, koji bi otprilike glasio ovako:

BiH je suverena, neovisna i decentralizirana država ravnopravnih naroda Bošnjaka, Hrvata, Srba i svih građana koji u njoj žive. Meni to nije upitno, ali želim potvrditi još jedanput. Parlamentarna skupština BiH opetovano potvrđuje puni suverenitet, teritorijalnu cjelovitost i političku neovisnost BiH. Nije mi upitno, ali hajmo potvrditi još jedanput. Parlamentarna skupština BiH odbacuje sve pokušaje nastojanja i druge istupe kojima se nastoji dovoditi u pitanje suverenitet, teritorijalna cjelovitost i politička neovisnost BiH. Parlamentarna skupština potvrđuje privrženost BiH načelu nemiješanja u unutarne stvari drugih država i energično odbacuje svaki pokušaj miješanja u unutarne stvari BiH. I na kraju, Parlamentarna skupština BiH poziva sva tijela vlasti u BiH da djeluju u skladu sa ovom rezolucijom.

Sve to na jedan i na drugi način, na ovaj ili onaj način, već piše u Ustavu i zakonima ove zemlje, ali evo, ako smo već ušli u fazu da potvrđujemo ono što je neupitno, evo ja se priključujem i dajem svoj skromni doprinos da potvrdimo i ovo.

Hvala vam lijepa.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Zahvaljujem. Kažu da je taj vojnik bio iz Doboja.
Uvaženi poslanik Hadži Jovan Mitrović. Izvolite.

HADŽI JOVAN MITROVIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, pred sobom imamo *Deklaraciju odgovornosti*, a u dnevnom redu imamo *Rezoluciju o odgovornosti*. I ono što bih htio reći vezano za ovu rezoluciju jeste sledeće.

Kada sam je dobio i pročitao, zaista nemam ništa protiv toga ovde što je napisano ali postavio sam sebi pitanje. Onoga momenta kada parlamenti u dnevnom redu imaju dosta rezolucija, deklaracija, zaključaka, preporuka to već nešto govori o radu Parlamenta, to nešto govori da nešto nije uredu, bilo u prethodnom periodu u kome smo mi funkcionisali, pa bi danas trebali da nešto zaustavimo.

Što se lično mene tiče, znači ovakav dokumenat mogu podržati. Ali isto tako mogu da kažem da ovaj dokumenat neće ništa donijeti, niti će popraviti ono stanje koje smo imali, i koje imamo. Ja bih se složio sa ovim dokumentom, kada bi evo sutra na ovoj sjednici odlučili da poštujemo Ustav BiH, Ustav koji je donesen u Dejtonu i, da smo njega poštovali, vjerovatno ne bi došlo do ovoga, i ne bi bilo diskusija ovakvih kao što moji neki prethodnici rekoše: neki hoće, neki ukidaju nekoga ili neko hoće da se otcijepi. Po ovom Dejtonu i Dejtonskom sporazumu i Ustavu, iza koga stoje zemlje koje su potpisnice ovoga Dejtonskog sporazuma, nema ni ukidanja entiteta, a jednostavno nema ni otcjepljenja, šta sam ja mogao da vidim u svemu ovome i često puta upozoravao moje kolege, jer to za mene nije upitno ni za stranku iz koje dolazim, Demokratski narodni savez, da je ovaj Ustav koji je donesen u Dejtonu je Ustav koji garantuje svima nama ovde život i da ga samo mi možemo promijeniti, i to mi često puta kažemo, mi ga možemo promijeniti i danas uočimo neke stvari koje se dešavaju da neko govori o referendumu, uočimo da gubimo nadležnosti u entitetu i htjeli bi sa deklaracijama da to zaustavimo.

Iks puta mi smo Ustav prekršili BiH, nekima odgovara. Ja znam kome odgovara, i to će tako biti, i ostala je još samo jedna stvar, a to je sutra, policija koja se kosi sa Ustavom BiH i ne mogu da shvatim da kada nešto prenosimo, nešto radimo, da se uvijek pozovemo na Ustav član IV tačka 4. pa, kaže, pod a) ili pod e). Nigdje ovde ne govori da može nešto da se prenese, nigdje ne govori da se može donijeti neki zakon koji je u nadležnosti nekoga drugog ili nižeg nivoa, ovde govori samo o potrebi za sprovođenjem odluka Predsjedništva itd.

Dobro je ovo što je predsjednik Kluba SNSD-a rekao da danas ne bi trebalo se izjašnjavati. Mislim da bi trebala vladajuća garnitura da sjedne i da se dogovori, kada je već ušlo se u ovako nešto, da se dogovori da ispravi onako kako vladajućoj strukturi odgovara. Nije bitno kako odgovara na terenu. Da se bar ne blamira u javnosti. Nešto pokušajte nešto usaglasiti da bar vi budete zadovoljni, opozicija ne mora biti zadovoljna.

Ja kažem lično nemam ništa protiv da se mijenjaju stvari. Mijenjaće se i treba da se mijenjaju, ali sam protiv svih onih koji se zaklinju u Ustav, ovde su se zaklinjali, na nivou entiteta se zaklinjali u ustave kada dolaze na pozicije, a iste te ustave krše a poslije toga se hvataju za glavu: kako sutra da se vratimo i kako da objasnimo nekome šta se to desilo.

Znači, ako budete stavili na glasanje, podržaću, nisam siguran da ćemo nešto ispraviti, ali je prijedlog, ovaj kako je i rekao predsjednik kluba, da jednostavno vi se dogovorite i da vi

stojite iza svega onoga što se dogovori ta opozicija, ono što je zadatak, ona će govoriti, ako može da utiče u pozitivnom smislu, uticaće, ako ne može, ići će to svojim tokom, i vidjećemo gdje smo stigli.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik ... on nije tu. Lijanović, izvolite.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Poštovani predsjedatelju, kolegice, kolege zastupnici, uvaženi gosti, kao što je i predsjedatelj upozorio, trošimo danas puno vremena, vjerojatno za nebitne stvari, a to veže jedno drugo, jer vrijeme je novac. Ja bih samo podsjetio nakratko: Programski ciljevi, 3. sječanj 2007., formiranje parlamentarne većine, stavka (3): donijeti ustavna rešenja koja će uspostaviti funkcionalnu, modernu BiH, sa evropskim standardima. ... Trošiti vrijeme na Dejton, mislim da je šteta, nego ja predlažem da se usmjerimo na ovaj drugi dio, da donesemo novi ustav, pa bih predložio zaključak, kojim se formira grupa za izradu ustava BiH. U radnu grupu će se imenovati po jedan predstavnik svake političke stranke iz Zastupničkog doma. Radna grupa će donijeti poslovnik o svom radu i regulirati način rada. Radna grupa će odluke donositi konsenzusom.

Kad će se već nešto raditi, da uradimo nešto kvalitetno do kraja.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ja nemam više prijavljenih za diskusiju. Zaključujem raspravu.

I, prelazimo na 16. tačku dnevnog reda:

Ad. 16. Prijedlog rezolucija o nepriznavanju jednostrano proglašene nezavisnosti Kosova i Metohije – predlagač: poslanik Branko Dokić

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vi ste Prijedlog rezoluciju dobili, odnosno danas se Dom izjasnio se da rezolucija ne ide u komisijsku fazu, nego da se o njoj odmah ovde izjasnimo. Predlagač ima pravo prvi da se u vezi sa ovim javi. Izvolite.

BRANKO DOKIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući

Odmah na početku da kažem da ova rezolucija nema ama baš nikakve veze sa prethodnom tačkom koju smo imali ovdje. To se sasvim slučajno poklopilo, jer ova rezolucija je proistekla nakon, kao što i ovdje piše, jednostranog proglašenja nezavisnosti Kosova i Metohije.

I u ovoj rezoluciji predlažem, to je Partija demokratskog progresa i njeni poslanici, predlažu da Predstavnički dom Parlamentarne skupštine ne priznaje i ne prihvata jednostrano proglašenu nezavisnost Kosova i Metohije, da Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH poziva UNMIK da u skladu sa svojim mandatom prema Rezoluciji 1244 poništi jednostranu Odluku o proglašenju nezavisnosti Kosova i Metohije, garantuje mir i bezbjednost Srbima i drugim nealbanskim narodima na Kosovu i Metohiji i da Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH poziva i druge zemlje članice UN da se suzdrže od priznavanja jednostrano proglašene nezavisnosti Kosova i Metohije.

Sve ovo zbog toga što cijenimo da je regionalna stabilnost ključno pitanje svake zemlje koja se nalazi u regiji, pa u ovom slučaju to je i ključno pitanje BiH, s obzirom da su i Srbija i Kosovo i Metohija u najbližoj okolini i u susjedstvu BiH. Polazeći od toga da je akt jednostranog proglašenja nezavisnosti Kosova i Metohije protivan Povelji UN i Rezoluciji 1244 Savjeta bezbjednosti UN, ja vjerujem, dragi prijatelji, da ste u novinama često čitali da je ta rezolucija prekršena ali neki, iz ovih ili onih razloga, nisu imali potrebe da je pogledaju. Ja hoću da vam pročitam samo jedan stav iz te rezolucije.

Dakle, citiram: *ponovo potvrđujući privrženost svih država članica suverenitetu i teritorijalnom integritetu SR Jugoslavije i drugih država regiona, kako je navedeno u Helsinškom dokumentu i Aneksu II ponovno potvrđujući apel iz prethodnih rezolucija za široku autonomiju i suštinsku samoupravu za Kosovo.*

UNMIK je, gospodo, dobio zadatak da koordiniše vlast na području Kosova i Metohije dok se to pitanje ne ostvari i dok se dogovorom ne postigne, još jednom ponavljam, široka autonomija i suštinska samouprava za Kosovo. Ovakvih konstatacija u ovoj rezoluciji na nekoliko strana teksta imate najmanje na četiri-pet mjesta. Dakle, poštovanje teritorijalnog integriteta i garantovanje, traženje u prelaznom periodu, rješenja statusa Kosovo, koje podrazumijeva široku autonomiju i suštinsku samoupravu.

Ne trebam podsjećati da bi itekako BiH, konkretno, koja je u najbližem susjedstvu Srbije, trebao da zabrine ovakav akt jednostrano nametnut, sa stanovišta opasnosti da se on može proširiti ne samo na regiju nego i na šire područje i da taj presedan ima nesagledive posljedice po buduće međunarodne odnose. Ja znam, nažalost, da je stepen povjerenja među nama često takav ili, da kažem, ne samo često nego skoro uvijek takav da se više gleda šta je ko rekao, nego šta je, nego šta je to, ko je šta rekao, nego šta je to rekao u odnosu na obrnutu univerzalnu vrijednost da je važno šta ko govori. Zato ću vam, po ovom pitanju, evo pročitati samo jedan stav iz jednog vrlo opširnog članka čiji je potpisnik Muhamed Filipović, mislim da ga ne treba vama predstavljati, u „Nezavisnim novinama“ od 13. ovog mjeseca.

On si postavlja pitanje, sada citiram: *da problem u ovom slučaju i nije bio u nekom određenom konačnom ishodu cijele stvari kako je u tome što je razgovor o problemu albansko-srpski, odnosno Kosova i Metohije i s tim u vezi sudbina Kosova i Metohije kao dijela Srbije*

započeo pretpostavkom već obećane nezavisnosti jednoj od strana u budućim pregovorima. Time nije nanesena šteta samo onom kojem je dio zemlje oduzet, nego je nanesena šteta principu odgovornog rješavanja svih političkih pitanja u savremenom svijetu i osobito Evropi. Postoje dakle mnoge negativne implikacije u vezi sa ovim problemom. Akademik Filipović upozorava još na sljedeće, a apelujem na vas da pročitate ovaj tekst. *Jedino u šta se svaki narod, kome se čine nepravde, može oslanjati, jeste pravo i solidarnost svih onih kojima i samima prijeti nepravda.* Ovo sam, ovaj poslednji pasus sam pročitao namjerno, sa stanovišta da BiH treba da podrži ovu rezoluciju, izražavajući solidarnost sa svojom susjednom zemljom da se njoj ne bi desila nepravda kakva je napravljena u ovom slučaju Srbiji.

Ova rezolucija nije ni za jedan narod u okviru tri naroda, već je za cijelu BiH. Bosna i Hercegovina ako joj je ispred sujete pojedinih činovnika nekih stranih zemalja, pojedinih činovnika ovdje u BiH, nekih stranih zemalja, ako je u pitanju njen interes, onda će prihvatiti ovu rezoluciju. Ne treba vas podsjetiti da je jedna Španija, čiji je sugrađanin jedan od prvih ljudi u Briselu, jasno rekla da neće prihvatiti jednostrano proglašenu nezavisnost, ne zato što ona ne podržava Solanu već zbog svojih interesa. Ne treba vas podsjećati da i druge članice EU, njih samo ovdje prozivam, kao što su Slovačka, kao što je Kipar koji je dobio članstvo u EU na taj način kako ga je dobio, ali je eksplicitno rekao zbog svojih interesa da neće priznati jednostrano proglašenu nezavisnost Kosova i Metohije, da ne spominjem Rumuniju i još mnoge druge zemlje.

Ja moram da izrazim svoje, neću reći, nezadovoljstvo, nego ne znam ni ja kako da kažem, činjenicom da neki mediji ovdje u Sarajevu uopšte nisu razumjeli poruku ove rezolucije. Ja sam i očekivao da će tako biti i zbog toga je ona prezentovana na konferenciji za štampu, 15 dana prije nego što se održava ova sjednica, namjerno, sa stanovišta da se o njoj dobro razmisli. Jer to nije, kako neko reče u jednom mediju, svjesno smišljena bomba koju niti možeš prihvatiti niti možeš odbiti, u jednim novinama, a, u drugim novinama, od toga se pravi kosovski mit, i na pola naslovne strane jednog dodatka je jedna slika na kome Kosovka djevojka vida rane nepoznatom poznatom ranjenom junaku, a taj ranjeni junak sam ja, možete to i vidjeti. Ja hoću da kažem da niti sam ranjen, ne smatram se ni junakom, a, vjerujte mi, nisam opterećen mitovima uopšte, već naprotiv okrenut ka budućnosti.

_____(?)
/nije uključen mikrofoni/
Koje su to novine?

BRANKO DOKIĆ:

One novine koje vas zdušno podržavaju. Ja, jer naslov tih novina, članka .. *Kosovo u našoj kući*. Ja vas uvjeravam da ova rezolucija nije Kosovo u ovoj kući, već način da se Kosovo spriječi u ovoj kući. Koliko je autor ovog članka nedalekovid – on ovdje ističe, kako se to u novinama zove, ne znam ni ja, ovi izvučeni naslovi – on apeluje i na nas u BiH da nam Ivo Sanader posluži kao odlučan koji je malo ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:
Vrijeme!

BRANKO DOKIĆ:

Molim vas, dozvolite mi, ja posle se neću javljati. Stvar je na ... hoće li to prihvatiti ili neće. Što se tiče mene, ja ću svoje u uvodnom dijelu reći. Ali da vas pozovem, da vam pročitam na šta se on poziva kao ključnu stvar, kako bi mi trebali da se ponašamo. Kaže, *a slovenski je Parlament svoju odluku argumentirao pravom naroda na samoopredjeljenje*, istog dakle onog što su ga rabile, dakle Slovenija, Hrvatska, BiH, 16 godina ranije.

Slijedeći ovu poruku, jer vam trebam da razvijam mogući scenario: prvo, iz ove poruke, jedna od ovih spomenutih zemalja je jedan narod eliminisala iz konstitutivnosti sadašnje te države, pa donijela to što je donijela. S druge strane, na Kosovu Albanci nisu bili nikad niti su još uvijek narod već nacionalna manjina. Dakle, poredeći ovo sa situacijom u BiH, možete pretpostaviti kakvi bi scenariji mogli da se razvijaju.

Dakle, ja vas uvjeravam da ovaj korak, usvajanje ove rezolucije, je u interesu stvaranja stabilnosti BiH. Na koji način? BiH, usvajanjem ove rezolucije, može dati značajan doprinos ka stvaranju uslova da se u narednih nekoliko godina dođe do rješenja kosovske krize. Ova rezolucija ne znači, kao što su neki konstatovali, priznanje – nikad. Ne, ona ne prihvata jednoglasno priznanje. Onda kada se odluka o statusu Kosova donese u Savjetu bezbjednosti, naravno da ova rezolucija više ne vrijedi. Dakle, ona ne dozvoljava jednostrano priznanje.

Hoću da vas podsjetim samo da su moguća dva scenarija razvoja situacije oko Kosova. Jedan, koji dovodi do dogovora, o kome smo mi ovdje prije nekoliko sedmica imali priliku čak i da čujemo od jednog uglednog profesora, predavača u okviru teme: *Evropske perspektive BiH* ili tako nekako. Govorio je o poziciji zapadnog Balkana na području u okviru evropskih integracija i na jedno pitanje oko pozicije Kosova i cijele ove situacije je, između ostalog, rekao da jedna od varijanti jeste da u narednih godinu to tri dođe do dogovora oko Kosova, na taj način što bi došlo do podjele Kosova. ... Ova rezolucija stvara jednu pretpostavku da i one snage koje nisu za ovakav dogovor, a ova poruka dolazi iz EU, da se razumijemo iz Strazbura, da se stvori šansa da se ovim pristupom riješi kosovsko pitanje dogovorno, što bi bilo izuzetno značajno za poziciju BiH, da vam sad ne otvaram do kraja sva pitanja.

Drugi scenario je vrlo ružan. Drugi scenario stvara Bliski Istok na području Zapadnog Balkana, u kome se jasno, da sad ne idem u detalje, zna ko je Izrael ovdje, koga podržava, zna ko je Palestina ovdje, a koga, a zna se ko je i Liban. Ne dozvolimo stoga da neko u inetesu nekih svojih velikih ciljeva stvori uslove da ovdje imamo krizu narednih toliko godina da mi nećemo ni zapamtiti njeno prevazilaženje.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo malo. Molim vas ... jeste li pri kraju? Blizu smo vremena, molim vas dajte da završimo.

BRANKO DOKIĆ:

Jesam, pri kraju sam. Onaj ko misli da – a zar niste vidjeli, namjerno sam spomenuo Bliski Istok, nije u pitanju Palestina, Izrael – već cijela regija koja je tim obuhvaćena. Stoga, evo i završiću, imao bih još štošta da kažem, ponavljam, ova rezolucija je u interesu stabilnosti BiH, u interesu stabilnosti regije u širem smislu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Ahmetović, pa Bahtić. Izvolite.

SADIK AHMETOVIĆ:

...bio najavio odmah na početku da otklonim jednu dilemu. Dakle, po ovom Prijedlogu rezolucije koja glasi Prijedlog rezolucije o nepriznavanju jednostranog proglašenja nezavisnosti Kosova, evo, u ovom izlaganju gospodina Dokića koje je nešto duže potrajalo, mislio sam da će ta rečenica na koju sam čekao odgovor biti izrečena od strane gospodina Dokića, da bi mogli nastaviti današnju diskusiju u jednom obliku da nam svima bude jasno. Dakle, reći ću još dvije rečenice samo prije toga. Ovu rezoluciju možda bih smatrao i ozbiljnom da smo imali od strane gospodina Dokića prije jednu rezoluciju koja bi osudila Rezoluciju Narodne skupštine RS od 21. februara 2008. godine, u kojoj se poziva na samoopredjeljenje RS.

Ali evo, dakle da ne širim priču. Dakle, da bi mogli postaviti jednu ovakvu rezoluciju ili tezu, moramo doći do odgovora ko traži priznanje Kosova? Dakle, odgovorite nam ovdje u ovom parlamentu, dakle ko traži priznanje Kosova, da bi mogli govoriti o vašoj rezoluciji u odnosu na nju? Vi ili svjesno hoćete da nametnete problem Kosova da uvućete u ovaj dom, pa da pravite problem BiH ili je nešto drugo. Ako mi odgovorite na ovo pitanje, ko traži priznanje Kosova od strane ozbiljnih političkih institucija u BiH, i da nastavimo rad?

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja znam, gospodine Dokiću, da ste vi rekli da se nećete javiti, ali isto tako upozoravam sve poslanike i one koji su rekli da će biti kratki i koji se neće replikama javljati i sve, da to ne kažu, jer jednostavno to tako neće biti. Prema tome, dovodite me u situaciju da vam kažem, ja znam da vi želite ali rekli ste da nećete. Ali evo, zato upozoravam sve poslanike, nemojte govoriti ništa, samo se javite, odgovarajte replike i završićemo ovu sjednicu i vjerujte da ćemo sutra početi u 10,00, sutra ćemo početi u 10,00, ja taj nemam problem. Naravno da ćemo svima sve reći što treba.

Uvaženi poslanik Dokić, ima odgovor na ovo. Izvolite.

BRANKO DOKIĆ:

Vrlo, vrlo kratko i vrlo jasno.

Prvi čovjek Predsjedništva BiH, u tom trenutku, kada je došlo do proglašenja, rekao je: *Mi nećemo žuriti sa priznanjem*. To je jasno, molim vas zna se i Sanader je rekao: *Nećemo žuriti*. Ja mislim da je danas to vrlo aktuelno, molim vas. Drugo, jasna poruka u BiH da neće doći do jednostranog priznanja Kosova je odgovor i na Rezoluciju koju ste vi spominjali. Dakle, i to je vrlo jasno, ako hoćete da čitate. Nemojte da vam ja sad do kraja otkrivam cijelu priču.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

UvaŹeni poslanik Ajanović, replika. Naravno, izvolite.

EKREM AJANOVIĆ:

Hvala. Gospodo, ja ću biti prilično kratak.

Mislim da je stvarno ova rezolucija bespotrebna, nije trebalo je ... stavljati na ovaj parlament, tim prije, što je Predsjedništvo BiH koje je zaduŹeno za vanjsku politiku reklo jednoglasno konsenzusom da neće priznavati Kosovo u ovom trenutku, da nema ni potrebe, a da će se svakako odnositi prema onome što EU kojoj mi teŹimo bude pravila. O tome, znači o tome ne trebamo da razgovaramo, niti mnogo o tome da diskutujemo.

Međutim, ovde je meni nešto u uho upalo što je profesor govorio. Prvo, on je spominjao Rezoluciju Savjeta bezbjednosti gdje se nigdje ne spominje Srbija nego Jugoslavija. Znači, zemlja koja se raspala. To je jedna stvar. Druga stvar, uvijek u historiji ima mnogo nepravdi prema nekim pokrajinama, nekim narodima, nekim dijelovima. Pa BiH je pridruŹena Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca bez odluke Sabora BiH na osnovu 20 odluka opština u BiH gdje su bila većina Srba, Pa to valjda...

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Da se vratimo na dnevni red.

EKREM AJANOVIĆ:

Pa to valjda ko se bavi politikom, to treba da zna. Znači, ... mi niti moŹemo pomoći da Kosovo ostane u Republici Srbiji, niti moŹemo odmoći da ono ode. Zato je najbolje da se o ovoj rezoluciji da ne glasamo i da idemo mirno da o svojim problemima razgovaramo.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

UvaŹeni poslanik DŹaferović. Netačan navod, ispravka, nešto, je li?

ŠEFIK DŹAFEROVIĆ:

Diskusija.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Diskusija! UvaŹeni poslanik Bahtić, prvo.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Zahvaljujem. Povodom podnošenja Prijedloga rezolucije o nepriznanju Kosova, želim da kažem sljedeće. Bit ću iskren i otvoren kao i uvijek. Lično smatram da je ova rezolucija, kao i mnoge ranije rezolucije u ovom parlamentu, pokušaj političkih stranaka, pojedinaca, zbog izborne godine da dobiju jeftine političke poene na račun građana BiH. Da nije izborna godina, vjerujte, bilo bi manje rezolucija, zato ne treba ni ozbiljno shvatati ove pojedine rezolucije. A kolega ovaj jedan dobaci, a ima i nekih koji od ovih silnih rezolucija priželjkiju i revoluciju. Malo morgen, to nikad neće dočekati. Ali isto smatram da je ovo nepotrebno uvlačenje BiH u kosovsku priču, tobože, želi se kazati kako su pojedini Srbi iz BiH više brinu o Kosovu nego sami Srbijanci u Srbiji. Kosovo je priča za sebe. Kolega Dokić nam govori koja je tu država zakazala, ... vodeće svjetske sile su priznale Kosovo. Evo juče ti je i Japan i Kanada, većina evropskih, Amerika! Imamo mi ovde u BiH dosta preča posla i puno posla ka evropskom putu nego da vodimo računa o problemima drugih država.

Prijetnje Dokića, to ne mogu nikako da shvatim, u slučaju da BiH prizna Kosovo? Prvo, kolega Ahmetović je kazao, ko je to kazao da će BiH priznati Kosovo i kad će priznati? Državna vlast će konsenzusom odlučiti ako treba i hoće li ikada priznati. Prema tome, ovo je pokušaj da politički.... će se sigurnost iz pojedinih zemalja u okruženju se preliju u BiH, što neće uspjeti. Cijenim kolegu Dokića ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas malo tišine u galeriji.

SADIK SADO BAHTIĆ:

...kao političara i stručnjaka u svojoj oblasti, kao i predsjednika PDP-a Mladena Ivanića, uglednog profesora, iskusnog političara i mog zemljaka iz Sanskog Mosta, isto tako rođen, i zato me čude ovi njihovi prijedlozi. Bar je njima jasno da BiH nema ... osim evropskog puta u kojem treba više da se govori o integracijama, zapošljavanju, obnovi, izgradnji budućnosti, a manje i podjelama i vraćanju u prošlost. Predizborna retorika ne pali više kod građana, građani gledaju od čega da žive. Šta su oni meni nahvalili '90-te i poslije Dejtona. Danas su druge vrijednosti na djelu. Danas više nego ikada političari, vlast i stranke treba da svu svoju snagu i energiju usmjere ka integracijama Evropi, NATO-u i sve evroatlantske integracije, na provođenju reformi, prije svega mislim na ekonomske, a politički, vrijeme će da učini svoje.

Danas se ovdje kolega iz SDP-a, nije ovo birtija, ovo je ipak Parlament, bez dobacivanja. Prema tome, kolega Dokić je govorio i o nekakvom otcjepljenju, treba da zna da BiH se ne može niti će moći kad se dijeliti, cijepiti. Kolega, vama treba očito psihijatar i vašem predsjedniku.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ne dobacivati kolegama, molim vas.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Povedite onda reda ovde kod ovih.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Ja i govorim njima da ne dobacuju zemljaku.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Hvala lijepo. Smatram da BiH je nedjeljiva, suverena, demokratski međunarodno priznata država, svih njenih građana, Srba, Hrvata i Bošnjaka, da je stara preko 1000 godina, da u ovu državu nijedan narod nije unio miraza ni komada zemlje, niti će kada moći da iznese. Dobro došla je svima, onih koji je dobronamjerno žele, a oni koji bi da na račun tih naroda dobiju koji politički poen, misle da su odabrali pravi put i krivo vrijeme, jer građanima BiH je dosta te retorike.

Na kraju, završit ću, smatram ovo kao politički pamflet za dobivanje, kazao sam, jeftinih političkih poena i nepotrebno uvlačenje BiH u kosovsku priču, te zbog toga ovu rezoluciju smatram neozbiljnom, ne treba je ni razmatrati, a kamoli usvojiti.

Hvala lijepo.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ovako redosljed ide: Džaferović, Dolić, Bećirović. Ja vas molim da evo još jednom izvolite.

ŠEFIK DŹAFEROVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, ja sam već rekao šta mislim u diskusijama povodom ove prethodne rezolucije, dotakao sam se i ovog pitanja, samo da ponovim još jednom.

Ja pozivam još jedanput sve nas u BiH da povodom Kosova ne zaoštravamo međusobne odnose u BiH i da ne urušavamo međunarodnu poziciju BiH. Mi smo dužni da vodimo računa o ovoj zemlji i svako onaj ko pokušava da provocira priču o Kosovu u ovom parlamentu, a ovo je Parlament države BiH, ja mislim da bi trebao da preispita svoju dobronamjernost i svoj odnos prema svemu ovome. Da ne budem grublji, da ostanem dakle na ovome.

Ovo je, gospodine Dokiću, pokušaj uvođenja problema sa Kosova u BiH. BiH je prošla kroz jedan strašno težak period, skupu je cijenu platila i pomozite vi da mi rješavamo svoje probleme ovde, a Kosovo će se rješavati tamo gdje se rješava. Naša Bosna i Hercegovina niti je mogla uticati, niti može uticati, niti će uticati. Sasvim je dovoljna Odluka Predsjedništva BiH koje je kazalo ono šta je kazalo. Oko priznanja Kosova se mora u BiH, da bi se to dakle to desilo, mora se postići konsenzus. Tog konsenzusa nema, i na tom pitanju nećemo zaoštravati odnose unutar BiH, jer konsenzusa oko priznanja nema, i to mi svi znamo. Ali tražiti rezolucijom sada da se ide dalje i da Parlament osudi to što se je desilo, da Parlament urušava međunarodnu poziciju ove zemlje, je zaoštravanje odnosa, pokušaj zaoštravanja odnosa unutar ove zemlje i rušenje međunarodne pozicije ove zemlje. Nemojte nas goniti u BiH ni protiv Evrope, ni protiv

Amerike. Mi imamo svoj put i mi smatramo da su naši strateški partneri i prijatelji i EU i Amerika. BiH i tu ima svoje interese i vodite računa o tome kad predlažete ovakve dokumente.

Prema tome, ja vas molim da povučete ovu rezoluciju. Ne treba nam to. Ako ne povučete, naravno, ...mi ćemo sa glasanjem se odrediti prema njoj.

Toliko, hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Dolić. Izvolite.

RIFAT DOLIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, cijenjene kolegice i kolege, uvaženi gosti, htjeli mi to priznati ili ne, svidalo se to nama ili ne, događanja i status Kosova imaju, nažalost, uticaja na političku stabilnost BiH. Koliko god mi to pitanje opteretili sa vlastitim emocijama, ove ili one vrste, Kosovo kao nezavisna država je realnost koju iz dana u dan zvanično priznaje sve više moćnih i onih drugih zemalja svijeta. Ne vidjeti to je jednostavno biti slijep kod zdravih očiju.

Ova činjenica ne čini previše sretnim većinu građana BiH srpske nacionalnosti, i to je činjenica i realnost koju mi također trebamo uvažavati. Ja osobno, zbog nezavisnosti Kosova, nisam ni sretan, ni nesretan, ali prema tom pitanju imam potpuno racionalan odnos i racionalan stav o kojem su mi važnija stabilnost BiH i stabilnost odnosa između odnosa naroda u BiH od priznavanja Kosova. Iako prema tom pitanju imamo racionalan odnos, Demokratska narodna zajednica i ja osobno smo protiv toga da BiH pretvorimo u taoca odnosa prema nezavisnosti Kosova. Donošenje ovakve rezolucije bilo bi upravo ono što nije racionalno za BiH, a to je da bi ovim institucionalno BiH pretvorili u taoca odnosa prema nezavisnosti Kosova.

Uz puno uvažavanje emocija, ovo nije najvažnije, pa čak bi rekao, ni važnije strateško pitanje za BiH osim, naravno, ako time želimo postizati političke ili neke druge efekte. Rijetka odluka Predsjedništva BiH, sa kojom se bezrezervno slažem, bila je odluka naspram odnosa prema priznavanju Kosova. Potpuno se slažem dakle da taj odnos bude rezultat konsenzusa tri člana Predsjedništva BiH.

Nisam za to da usrećujemo ili udobrovoljavamo bilo koga ako to čini nesretnim jedan narod u BiH ali nisam za to dakle da od toga pravimo i fetiš. Sa potrebom priznavanja Kosova, suočit će se ne samo BiH već i Srbija i zato sam zagovornik politike racionalnog odnosa i hladne glave i nisam za to dakle da bilo čim narušavamo takvu strategiju i da činimo i poduzimamo nešto što bi nanosilo štetu za BiH i remetilo odnose unutar BiH. Ovakav teks rezolucije, ne samo što dakle opterećuje unutrašnje odnose u BiH već izlazi izvan okvira međunarodnog prava i opterećuje odnose BiH sa međunarodnom zajednicom.

Mislim da bi bilo neozbiljno na ovakav način odrediti se naspram odnosa prema priznavanju Kosova, u situaciji kada sve više zemalja demokratskog svijeta na to pitanje gleda kao realnost. Dakle, ne mogu podržati ovakvu rezoluciju, jer smatram da je ono što zagovara u

ovom momentu neracionalno, što ne znači da prema ovom pitanju, dakle, ne trebamo imati poseban odnos i iskazati posebnu ozbiljnost i odgovornost. Kod ovakvog stava, ja osobno nisam opterećen bilo čim drugim osim interesima države BiH. Ljudski je imati i emocije i solidarizirati se, ali to mora biti dakle u okvirima interesa BiH, a sve što izlazi izvan okvira tog interesa za mene je neprihvatljivo.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Bećirović. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Pa ja želim reći da Parlament BiH nije baš pravo mjesto u ovom trenutku da se opterećuje sa ovakvim temama, s obzirom koje sve probleme imamo u BiH i s obzirom na veličinu i snagu države BiH. Lično smatram da ovo pitanje nezavisnosti Kosova, trebalo je pristupiti na jedan trezven način, hladne glave i potpuno u miru. Bojim se da se u jednom dijelu BiH pristupilo jednostrano, pa i neustavno. Neustavno sa stanovišta Ustava BiH koji je vrlo jasno precizirao šta su nadležnosti države BiH, šta su nadležnosti entiteta. I, među ostalog, u članu III Ustava BiH, kao prva nadležnost BiH je vanjska politika. Dakle, mi imamo danas Rezoluciju o nepriznavanju jednostrano proglašene nezavisnosti Kosova i Metohije, a imali smo u Skupštini RS Rezoluciju pod istim naslovom, iako sadržina i jedne i druge rezolucije nisu iste. Ova danas Rezolucija ima ustavni osnov, zato što država BiH ima mandat da govori i raspravlja o pitanjima koja su vezana za vanjsku politiku, za razliku od one rezolucije u jednom entitetu, koji nema pravo da raspravlja o vanjskoj politici.

Mi danas niti trebamo priznavati niti ne priznavati nezavisnost Kosova i Metohije, ali ima jedna druga stvar koju treba vrlo jasno reći. Niti država BiH niti ijedan entitet u BiH ne trebaju sebi dozvoliti taj luksuz da osuđuju naše strateške partnere. A, kad kažem naše strateške partnere, prije svega mislim na Brisel, na Vašington ili, još konkretnije, mislim na SAD, Francusku, Veliku Britaniju, Njemačku, Italiju i brojne druge evropske zemlje. Nažalost, jedan entitet je donio rezoluciju u kojoj osuđuje i SAD i Veliku Britaniju i Francusku i Njemačku i Italiju. Je li to sad pametno za nas u BiH za sve njene narode i građane? Ja mislim da nije.

Stoga želim reći da će sasvim sigurno doći vrijeme kada i BiH ovo pitanje treba da stavi na dnevni red. U ovom trenutku uopšte se ne treba žuriti sa raspravom o ovom pitanju. Ja mislim da mi treba da se trudimo da kao država BiH gradimo, koliko je to moguće, politiku savezništva i prijateljstva sa što većim brojem evropski i svjetskih zemalja, a posebno sa onim zemljama koje su direktno involvirane u ova događanja u BiH.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Erić javio se. A vi, repliku! Je li? Uvaženi poslanik Okolić. Replika, izvolite.

MIRKO OKOLIĆ:

Pa ja bih htio da gospodin Bećirović meni pojasni, ili nama koji ne znamo, čime smo mi to definisali ko su naši strateški partneri. Ja se odmah od ove njegove diskusije i od ovih zemalja, koje je on nabrojao da su nam samo one strateški partneri, ograđujem. Zato što ćemo uvrijediti onda Njemačku, Albaniju, Tursku, Švajcarsku i sve druge zemlje, sa kojim ja želim da budem partner i moja država da bude partner i sa svim drugim zemljama na svijetu. Ja nijednu zemlju nisam istakao da ne želim da budemo sa njom partner, nego želimo da ili ja želim da moja država BiH bude partner sa svim zemljama na svijetu, koje misle dobro čovječanstvu.

Prema tome, čovjek je nabrojao samo tri zemlje, ja se s tim ne slažem, evo ograđujem se.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Erić. Je li diskusija? Izvolite.

SAVO ERIĆ:

Kratko samo da iznesem, u ime Kluba SDS-a. Znači, mi podržavamo ovu rezoluciju, ona je u skladu sa odlukama Narodne skupštine Republike Srpske i ne bih sad ulazio u ove polemike. Mislim da trebamo iskoristiti vrijeme da završimo ovu skupštinu, a predlažem da ubuduće, kad budete zajedno predlagali dnevni red, sjedite i nemojte nas mučiti stvarima i ja očekujem da će većina definitivno jedanput donijeti dnevni red koji se bavi pitanjem hljeba i naroda i mislim da je jako opasno da onaj mali, koji se davi, spašava nekoga.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Nema više prijavljenih. Ja ću odustati od diskusije i reći ću samo da će SNSD podržati rezoluciju i ništa više.

Zvršavamo raspravu.

Prelazimo na 17. tačku dnevnog reda:

Ad. 17. Inicijativa poslanika Denisa Bećirovića o donošenju Strategije o borbi protiv korupcije u BiH

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Mi smo danas kao što smo i prethodnu tačku dnevnog reda izglasali da bude u dnevnom redu, većina koja je glasala i za jednu i za drugu tačku. Nije ono o čemu je prethodni poslanik govorio, nego većina koja se tiče te tačke dnevnog reda i zato je ona na dnevnom redu. Stoga

nemojte da sve svaljujete na Kolegij. Znači, ovaj parlament je odlučio da ovo bude dnevni red, ovakav kakav je.

Uvaženi poslanik Denis Bećirović. Izvolite, kao predlagač, imate riječ.

DENIS BEĆIROVIĆ:

S obzirom da sam ja Inicijativu podnio prije tri sjednice, s obzirom da je ona iskopirana i dostavljena svim poslanicima, ja ostavljam mogućnost, ako zaista smo u cajtnotu s vremenom, da i ja ne obrazlažem uopšte ovu inicijativu, već da se samo izjasnimo, izuzev ako mislite da treba otvoriti raspravu. U tom slučaju dao bih i ja određena obrazloženja.

Gospodine predsjedavajući, evo dakle ostavljam i tu mogućnost. Znači, ne bih uopšte davao uvod, s obzirom da sam je obrazlagao prije tri sjednice, a, ako mislite da je potrebna rasprava, onda bih dao i uvodno izlaganje.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja nemam šta misliti, ne misliti, otvorena je rasprava. Svaki poslanik može da se javi. Ako se neko može javiti, ako ne, ja zaključujem raspravu. U 4,00 sata glasanje.

Znači, vi ste predložili u 4 sata, ja rekao u 4, sad predlažete drugi termin. Pa nemojte, molim vas, evo 15 do 4.

/PAUZA/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas da završimo rad današnje sjednice, ovi iz RS, uvaženi poslanik Kadrić.

Molim vas prelazimo na glasanje. U konsultacijama u vezi sa **prvom tačkom dnevnog reda**, s obzirom na veliki broj amandmana i na veoma važna pitanja, prijedlog Kolegijuma je da se odloži izjašnjavanje o ovoj tački dnevnog reda i da se grupa koja je radila na ovome pokuša usaglasiti i ovaj će zakon, bez obzira da li nađu saglasnost ili ne, naći na glasanju u Parlamentu 3. aprila, kada budemo imali sledeću sjednicu.

I stoga pitam znači Dom: Da li ima neko protiv da se na taj način ova tačka dnevnog reda završi, da ne glasamo? Zahvaljujem.

Prelazimo na drugu tačku dnevnog reda: **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upotrebi zaštite naziva BiH**. Imamo glasanje o amandmanima prvo.

Znači, uvaženi poslanik Ahmetović je dostavio dva amandmana. Molim vas izjašnjavamo se o Amandmanu I. Je li imate te amandmane pred sobom? Je li ima potrebe da ih čitam? Ako nema potrebe, pripremite se za glasanje.

Glasamo o Amandmanu I

Molim vas pripremite se za glasanje.

Možete da glasate. Sad!

„Za“ 28, „protiv“ tri, „suzdržanih“ šest, s dovoljnom entitetskom većinom – konstatujem da je Amandman I usvojen.

Prelazimo na glasanje na Amandman II

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati. Sad!

„Za“ 30, „protiv“ tri, „suzdržanih“ šest.

Konstatujem da smo usvojili i Amandman II

Sada se izjašnjavamo o **Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upotrebi i zaštiti naziva BiH (drugo čitanje)**, sa usvojenim amandmanima.

Molim vas, pripremite se za glasanje.

Možete glasati. Sad!

„Za“ 30, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ 10, dovoljnom entitetskom većinom – konstatujem da smo usvojili ovaj zakon.

Prelazimo na glasanje o trećoj tački dnevnog reda: **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o učešću pripadnika Oružanih snaga BiH. Glasamo o Izvještaju Komisije za odbranu i bezbjednost.** Znači da je taj izvještaj bio negativan. U slučaju da prihvatimo Izvještaj, ovaj zakon pada. U slučaju da ne prihvatimo Izvještaj, on se vraća Komisiji.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati. Sad!

„Za“ 15, „protiv“ 24, „suzdržanih“ jedan: vraćen je Izvještaj Komisiji.

Prelazimo na glasanje o četvrtoj tački dnevnog reda: **Prijedlog okvirnog zakona o zaštiti spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća (u prvom čitanju).**

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati. Sad!

„Za“ 38, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ dva.

Konstatujem da smo usvojili ovaj zakon u prvom čitanju.

Prelazimo na petu tačku dnevnog reda: **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku. Isto se izjašnjavamo u prvom čitanju.**

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati. Sad!

„Za“ 37, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ tri.

Konstatujem da smo usvojili ovaj zakon u prvom čitanju.

I, bio je prijedlog da se otvori javna rasprava u vezi s ovim zakonom, u skladu sa Poslovníkom.

Pitam Dom: Da li je za to da se otvori javna rasprava u vezi sa ovim zakonom, u skladu sa Poslovníkom?

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati. Sad!

„Za“ 37, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ tri.

Konstatujem da smo usvojili i ovaj zaključak o organizovanju javne rasprave.

Prelazimo na tačku: **6. Prijedlog zakona o dopuni Zakona o Službenom glasilu BiH u prvom čitanju.**

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati. Sad!

„Za“ 34, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ dva.

Konstatujem da smo usvojili ovaj zakon.

I, imamo, u skladu sa Poslovníkom, u vezi sa ovim zakonom **zaključak uvaženog poslanika Novakovića:**

Parlamentarna skupština BiH traži od Javnog preduzeća „Službeni glasnik BiH“ da najhitnije a najkasnije u roku od 15 dana dostavi Domu izvještaj o radu za 2007. godinu, sa akcentom na finansijske pokazatelje, te plan rada i budžet za 2008. godinu.

Vi ste dobili ovaj zaključak, ne trebamo ga ni čitati.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati. Sad!

„Za“ 39, „protiv“ nije bilo, jedan „suzdržan“.

Konstatujem da smo usvojili ovaj zaključak.

Prelazimo na sedmu tačku dnevnog reda: **Izvještaj Zajedničke komisije o usaglašavanju teksta Zakona o reviziji institucija BiH.** Glasamo o Izvještaju. Naša komisija je postigla saglasnost u vezi sa ovim, treba Dom da podrži Izvještaj.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati. Sad!

„Za“ 35, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ četiri.

Konstatujem da smo usvojili Izvještaj.

Prelazimo na osmu tačku dnevnog reda: **Potvrđivanje Odluke Predsjedništva BiH o utvrđivanju kandidata na generalske pozicije Oružanih snaga BiH.**

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati. Sad!

„Za“ 36, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ četiri.

Konstatujem da smo potvrdili Odluku Predsjedništva.

Prelazimo na devetu tačku dnevnog reda: **Informacija Savjeta ministara BiH o aktivnostima u vezi sa formiranjem i radom Komisije za ispitivanje istine o stradanju Srba, Hrvata, Bošnjaka, Jevreja i ostalih u Sarajevu u periodu od 1992. do 1995. godine.**

U diskusiji svih poslanika i zbog velikog broja zaključaka je preovladalo da glasamo o tome da se zaključci upute našoj Komisiji za ravnopravnost i da do sljedeće se sjednice ponudi ovom domu na usvajanje zaključke. Molim vas – za ljudska prava, pardon – da glasamo o tome.

Pripremite se za glasanje.

Možete glasati. Sad!

„Za“ 35, „protiv“ jedan, „suzdržanih“ tri.

Konstatujem da smo usvojili taj prijedlog.

Prelazimo na glasanje o 10. tački dnevnog reda: **Izvještaj o zaštiti ličnih podataka u Bosni i Hercegovini i o radu Komisije za zaštitu podataka za 2007. godinu.**

Imali smo prijedlog uvaženog poslanika Huskića da se ovaj izvještaj vrati Komisiji, s obzirom da je to najjači zaključak i opredjeljuje nas poslije o glasanju izvještaja, moramo se izjasniti prvo o tom zaključku.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati. Sad!

„Za“ 29, „protiv“ šest, „suzdržanih“ tri.

U vezi sa ovom tačkom dnevnog reda, znači vратиće se Komisiji.

U vezi sa ovom tačkom dnevnog reda, imali smo i dva zaključka uvaženog poslanika Novakovića koje, ako nemate zaključke, ja ću pročitati.

- 1. Obavezuje se Komisija za zaštitu podataka da osmisli plan aktivnosti, s ciljem upoznavanja građana o ovoj problematici.**
- 2. Obavezuje se Savjet ministara da finansijski i organizaciono obezbijedi ovaj plan aktivnosti.**

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete da glasate o ovim zaključcima. Sad!

„Za“ 37, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ dva.

Konstatujem da smo usvojili ove zaključke.

Prelazimo na **Izvještaj o radu Državne regulatorne komisije za električnu energiju u 2007. godini, sa Mišljenjem naše komisije.** Glasamo o Izvještaju.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati. Sad!

„Za“ 36, „protiv“ jedan, „uzdržanih“ tri.

Konstatujem da smo usvojili Izvještaj, sa Mišljenjem naše komisije, u čijem sastavu su i ti zaključci.

Prelazimo na 12. tačku dnevnog reda: **Izvještaj o radu Kancelarije za razmatranje žalbi u 2007. godini.** Glasamo znači o Izvještaju, sa Mišljenjem naše komisije.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati. Sad!

33 „za“, „protiv“ tri, „suzdržanih“ tri, sa dovoljnom entitetskom većinom – konstatujem da smo usvojili Izvještaj.

Sad meni, uvaženi poslanik Bahtić, molim vas, samo me zanima da li je ovaj vaš prijedlog u roku od 90 dana Savjet ministara, sadrži novi; je li to sastavni dio ove komisije ili je to naknadni prijedlog?

SADIK SADO BAHTIĆ

/nije uključen mikrofoni/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Onda smo ga usvojili.

Prelazimo na 13. tačku dnevnog reda: **Predlog rezolucije o odgovornosti – predlagači: poslanici Kluba SNSD.** Imamo na prijedlog uvaženog poslanika Izetbegovića, a što je predlagač prihvatio, da se predlaže da se sadržaj diskusije poslanika, na bazi ove rezolucije, formira radna grupa, u čiji sastav bi ušla po dva člana iz svakog kluba poslanika. Radna grupa bi na bazi Predloga rezolucije u roku od 30 dana formulisala zaključak koji će iskazati opredjeljenost poslanika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH za poštivanje i cjelovitu primjenu Dejtonskog mirovnog sporazuma o stabilnom, političkom i ekonomskom razvoju cijele zemlje, ubrzani put ka evroatlantskim integracijama, ravnopravnost naroda i građana i dalje unapređenje ljudskih prava na cijeloj teritoriji BiH.

Nadam se da nemate ništa protiv da dodamo da u roku od sedam dana klubovi su dužni da daju svoje predstavnike i da bi mogli da počnu da rade, i od tada se računa tih 30 dana i u slučaju da se ne dogovore stavlja se Predlog rezolucija na glasanje u onom obliku koji je ponudio SNSD.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete da glasate. Sad!

„Za“ 23, „protiv“ 10, „suzdržanih“ šest, sa dovoljnom entitetskom većinom – konstatujem da smo usvojili ovaj zaključak.

Prelazimo na 14. tačku dnevnog reda: **Imenovanje tri člana u Zajedničku komisiju radi usaglašavanja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama Bosne i Hercegovine.** Prijedlozi su bili: uvažena poslanica Marković, Jukić, Kadrić.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati. Sad!

„Za“ 31, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ osam, dovoljnom entitetskom većinom – konstatujem da smo usvojili.

15. tačka dnevnog reda: Predlog za dopunu međuparlamentarnih grupa prijateljstava Parlamentarne skupštine BiH.

U tom prijedlogu imamo i određenu dopunu u smislu zamjene u šestoj grupi: uvaženi poslanik Belkić, uvažena poslanica Hadžiahmetović. To je zamjena i sugestija uvaženog poslanika Džaferovića da se obrati pažnja pri formiranju rukovodstva tih grupa u vezi sa Odlukom o načinu formiranja komisija, naših i delegacija, da se vode oni kriteriji koji su nas rukovodili pri određivanju rukovodstva tih komisija i delegacija.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati. Sad!

„Za“ 35, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ pet.

Konstatujem da smo usvojili.

Prelazimo na 16. tačku dnevnog reda: Predlog rezolucija o nepriznavanju jednostrano proglašene nezavisnosti Kosova i Metohije.

Molim vas da se pripremite za glasanje. Nije bilo amandmana u vezi sa ovom rezolucijom.

Možete glasati. Sad!

„Za“ 12, „protiv“ 23, „suzdržanih“ četiri.

Rezolucija nije dobila potrebnu većinu.

Prelazimo na 17. tačku dnevnog reda: Inicijativa Denisa Bećirovića u vezi sa donošenjem Strategije. U Inicijativi su navedeni rokovi i zadaci.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati. Sad!

„Za“ 30, „protiv“ jedan, „suzdržanih“ devet, dovoljna entitetskom većinom – konstatujem da smo usvojili.

Molim vas, samo sekunda pažnje. Znači, sutra sjednica počinje u 13,00 časova. Sa željom da je završimo u dogledno vrijeme, pomjerili smo sa 14 na 13,00 časova. Dom naroda je u 13,00 sati. Znači, bez obzira da li Izvještaj bio negativan ili pozitivan, mi na sjednici moramo to da konstatujemo i ništa više. U svakom slučaju, sutra u 13,00 sati.

Uvaženi poslanik Zorić, vi ste htjeli nešto.

VINKO ZORIĆ:

Pa jesam htio. To je jako kasno. Šta ćemo raditi do 1 sat?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Tražila je Komisija da to uradimo, Komisija tražila.

Sjednica je završena u 16,15 sati.